

ALAVUDEN KAUPUNKI

ALAVUDEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2024

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	5
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	10
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	18
1.1.5 Kaupungin henkilöstö	19
1.1.6 Ympäristöasiat	19
1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat.....	20
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	20
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	24
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	25
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	25
1.3.2 Toiminnan rahoitus	28
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	32
1.5 Kokonaistulot ja menot	35
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	37
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	37
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	38
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	38
1.6.4 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä	38
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	39
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	43
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	43
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	43
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	44
2.1 Hallinto- ja talouspalvelut.....	44
Kaupunginvaltuusto.....	44
Kaupunginhallitus	45
Hallintopalvelut	48
Talous- ja tietohallintopalvelut.....	51
Maatalouspalvelut	54
2.2 Elinvoimapalvelut	57
Elinkeino- ja asumisen palvelut	57

Liikuntapalvelut	61
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	64
2.3 Sivistyspalvelut	68
Kouluhallinto	68
Varhaiskasvatus	71
Peruskoulut	74
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	77
Kansalaisopisto	80
2.4 Tekniset palvelut	83
Tekninen hallinto	83
Yhdyskuntatekniset palvelut	84
Vesihuoltolaitos	87
Tilapalvelu	90
Ruoka- ja siivouspalvelut	92
2.5 Ympäristöpalvelut	95
Ympäristöpalvelut	95
2.6 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	98
2.6.1 Käyttötalouden toteutuminen	98
2.6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	102
2.6.3 Investointien toteutuminen	103
2.6.4 Rahoitusosan toteutuminen	106
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	107
3.1 Tuloslaskelma	107
3.2 Rahoituslaskelma	108
3.3 Tase	110
3.4 Konsernilaskelmat	112
3.4.1 Konsernituloslaskelma	112
3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	113
3.4.3 Konsernitase	115
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	117
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
4.1.2 Konsernintilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	118
4.2 Tuloslaskelman koskevat liitetiedot	119
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	122
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	122
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	125
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	127

4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot	128
5 Eriytetyt tilinpäätökset	129
5.1 Alavuden kaupungin vesihuoltolaitos	129
5.1.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus	129
5.1.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	131
5.1.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma.....	132
5.1.4 Vesihuoltolaitoksen tase	133
5.2 Muut eriytetyt laskelmat	135
6 TYTÄRYHTIÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	137
Alavuden Jäähalli Oy.....	137
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	138
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo.....	139
Alavuden Kehitys Oy	140
A-Pesti Oy	142
Alavuden Lämpö Oy.....	145
Alavuden Vuokra-asunnot Oy.....	147
7 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	149
7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus	149
7.2 Tilinpäätösmerkintä.....	150
8 LUETTELOT JA SELVITYKSET	151
8.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista.....	151
8.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	152
8.3 Tunnuslukujen laskentakaavat	153

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2024 tilinpäätös on meille merkittävä positiivinen käänne. Talousarvion 1,86 milj. € alijäämä on kovalla työllä käännetty 1,188 milj. € ylijäämäksi. Talous on siis toteutunut lähes 2,7 milj. € (alkup. TA 3,05 milj. €) ennakoitua parempana.

Tämä on meille erittäin hyvä ja helpottava tieto. Hyvä tulos turvaa kumuloituvaa tasettamme, joka nyt nousee ollen 17,2 milj. €. Vuosikate poistoihin nähden on 123 %, ja kaupungin lainakanta laski 3,3 milj. €. Myös 22,9 milj. € sijoitustemme arvo on edelleen palautunut vuoden 2022 notkahduksesta.

Hyvän tuloksen taustat on tilinpäätöksessä tunnistettu. Talousarvio vuodelle 2024 laadittiin laajalla prosessilla kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kanssa, ja etsimme säästöjä kaikilta sektoreilta. Henkilöstö si-
toutui vapaaehtoisin talkoovapaisiin. Kaikilla hallinnonaloilla on noudatettu tiukkaa talouskuria, ja henkilöstö on aktiivisesti hakenut taloudellisia tapoja toimia. Osaksi tulokseen liittyy myös todella harmillinen taustatieto: syntyvyyden koko maata koetteleva lasku viime vuosina on vähentänyt myös Alavudella varhaiskasvatuksen tarvetta. Vuonna 2024 myös valmisteltiin ja päätettiin talouden sopeuttamisohjelma tuleville vuosille, ja osaksi toimia on jo toteutettu.

Hyvä tulos on meille ilon aihe erityisesti, koska vuosi 2024 oli hyvin vaikea. Rakennusalan pysähtyneisyys koko maassa näkyy myös Alavudella. Koko maassa työttömyysaste on kohonnut, näin myös Alavudella. Yrityskent-
tään osui heti vuoden alussa kovia iskuja, joista osa on onneksemme korjaantunut, osa ei. Kaupunki haki ja sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta oman talouden sopeuttamisohjelmansa tueksi ja yrityskentän vaikeaan tilanteeseen liittyen. Paikallisen rakennemuutoksen tueksi valtioneuvosto myönsi rakennemuutos-
rahoitusta, jonka turvin kaupungin tytäryhtiö Alavuden Kehitys Oy on loppuvuonna 2024 aloittanut Rohkeasti kohti uutta -hankkeen. Hanke pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan yritysten ja työpaikkojen sijoittumiseen Alavu-
delle. Onneksi talouselämän näkymissä on jo hivenen valoa, myös korkomarkkinasta johtuen.

Kaupunkikeskustassa pystyttiin vuonna 2023 vahvistetun kaavan pohjalta toteuttamaan jo pitkään odottaneet vesi- ja viemäri- sekä lämpökanaalien uusimistyöt. Samalla rakennettiin kaavan mukaiset katutyöt, näkyvim-
pinä liikenneympyrät. Vuoden 2024 aikana aloitettavaksi tarkoitettu kaupunkikeskustan rakennustöiden aloi-
tus siirtyi kesäkuuhun 2025 päätösten lainvoimaisuutta odottaessa. Tätä kirjoittaessa hyvinvointialueen kanssa on tehty päätös kaupasta, joka turvaa sote-keskuksen rakennustöiden aloituksen kaupungin rakennus-
töiden kanssa yhteen sovitellen.

Vuoden 2024 aikana on kuntien kesken valmisteltu työllisyyspalveluiden uudistusta, jonka myötä vuoden 2025 alusta on Alavudella jälleen työvoimaviranomaisen palveluita paikan päällä saatavissa. Tämän valmistelun rin-
nalla on kehitetty Alavuden A-Pestin toimintaa täydentämään työllisyysalueen toimintaa. Yhteistyö ja verkot-
tuminen koulutusasioissa on ollut osa tätä kehittämistä.

Kaupungin henkilöstö on edelleen vuonna 2024 vähentynyt. Toimintaa on tiivistetty monin tavoin, ja tehtä-
vänkuvia muokattu. Kuntalaisten palveluiden ja kaupunkiympäristön ylläpitäminen on pyritty pitämään hyvällä tasolla siitä huolimatta, ja henkilöstö on siihen vahvasti sitoutunut. Meillä on paljon vahvuuksia ja luja pohja taloussuhdanteen nousua ajatellen - Alavudella on hyvä asua ja yrittää.

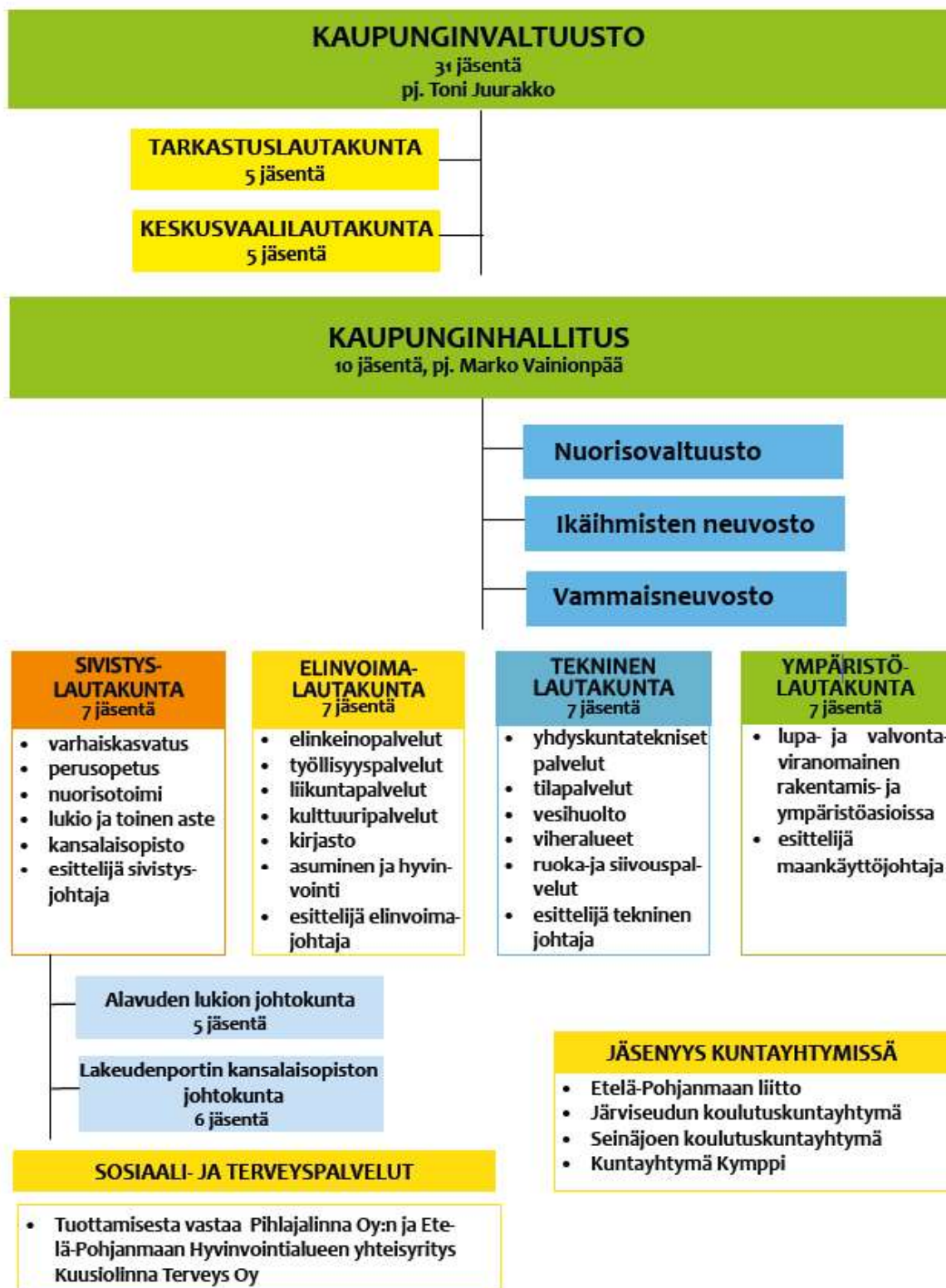
Alavudella 20.3.2025

Liisa Heinämäki

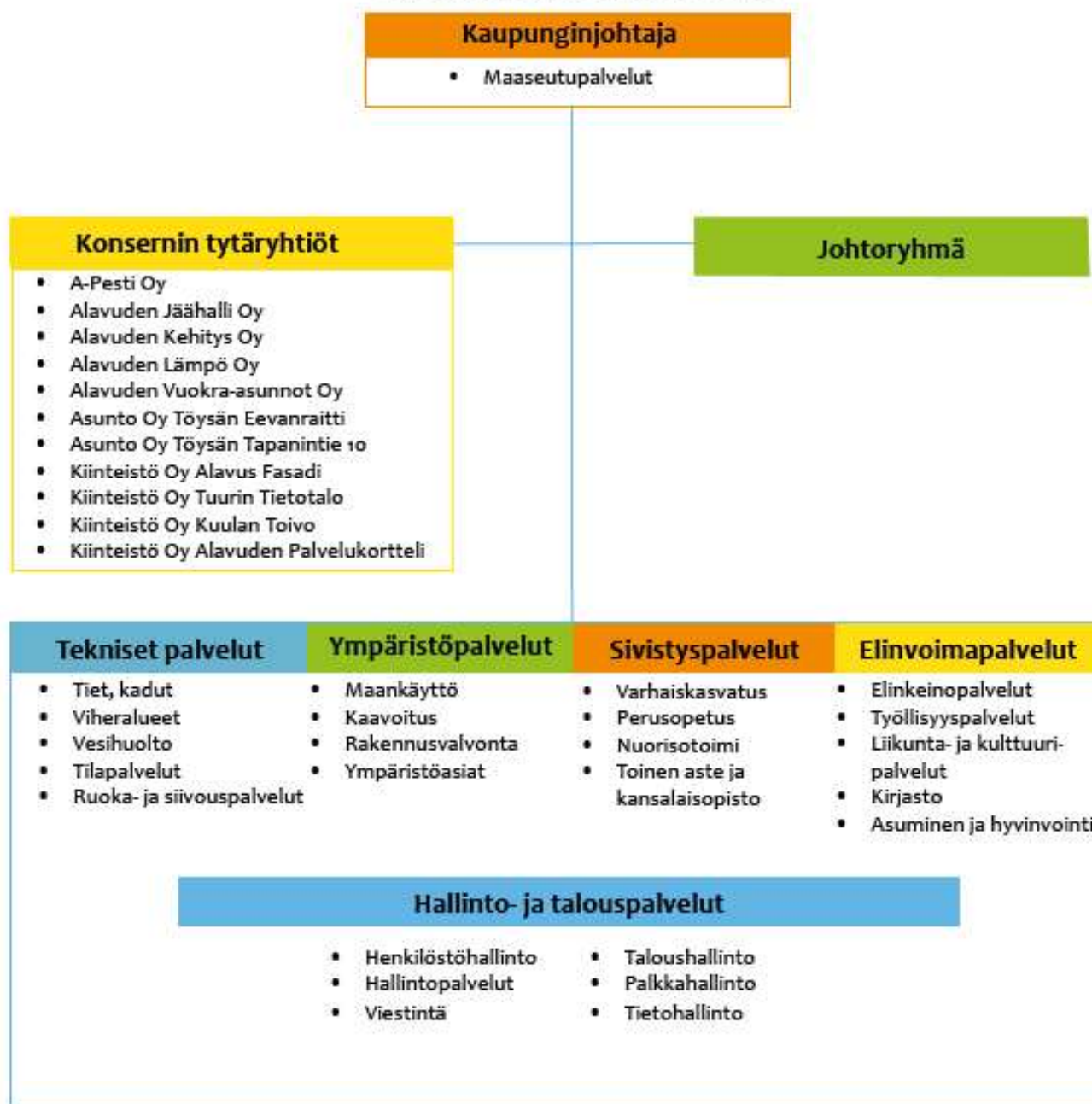
Kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

ALAVUDEN KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Alavuden kaupungin viranhaltijaorganisaatio

Kaupunginvaltuusto**1.8.2021 - 31.5.2025 (31 valtuutettua)****Suomen Keskusta r.p. (12 valtuutettua)**

Anttila Lasse
 Hakola Ari
 Hiironniemi Silja
 Huhtala Pasi
 Juurakko Toni
 Keto Maria
 Laitila Susanna
 Linna Jarmo
 Peltokangas Kalle
 Perälampi Paula
 Toivola Juha
 Valkama Erja

maakuntaneuvos, eläkeläinen
 luokanopettaja
 varatuomari, eläkeläinen
 sairaanhoitaja (AMK), osastonhoitaja
 rehtori
 toimitusjohtaja
 hallintotieteiden ylioppilas
 yrittäjä
 kirkkoherra
 hallintojohtaja
 yrittäjä, jalostussuunnittelija
 kasvatustieteiden maisteri, päiväkodinjohtaja

Perussuomalaiset r.p. ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. vaaliliitto (11 valtuutettua)

Aho Jukka
 Ahopelto Pentti
 Asunmaa Tiina
 Hautala Pentti
 Juurakko Petri
 Mäkelä Jukka
 Mäkelä Marianne
 Paukkunen Yrjö
 Pykälänmäki Juho
 Uurinmäki Osmo
 Vainionpää Marko

myyjä
 yrittäjä
 yrittäjä
 toimittaja
 yrittäjä
 kielenkääntäjä
 vastaava ohjaaja
 lakitoimistoyrittäjä
 yrittäjä
 insinööri, yrittäjä
 yrittäjä

Kansallinen Kokoomus r.p. (4 valtuutettua)

Kortesmäki Jari
 Klemola Eero
 Latvala Jari
 Maijala Jussi

sähköinsinööri, yrittäjä
 OPO, apulaisrehtori
 yrittäjä
 YTM, opinto-ohjaaja

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p. (2 valtuutettua)

Ylimäki Tarja 1.8.2021- 31.5.2025 (Eila Koskinen menehtyi 18.12.2023)
 Mäkiranta Jorma

perushoitaja, eläkeläinen
 eläkeläinen

Valta kuuluu kansalle VKK r.p.

Tiainen Ilkka

päätoimittaja

Vihreä liitto r.p.

Palomaa Niina

päätoiminen tuntiopettaja,
 seikkailukasvattaja

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto

Juurakko Toni

Peltokangas Kalle

Jorma Mäkiranta 1.8.2024-31.5.2025 (Eila Koskinen menehtyi 18.12.2023)

(1.8.2021) 1.6.2023 -31.5.2025

puheenjohtaja

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

Kaupunginhallitus toimikaudella**Suomen keskusta r.p.**

Anttila Lasse

Toivola Juha

Hakola Ari

Hiironniemi SIlja

Keto Maria

Laitila Susanna

(1.8.2021) 1.6.2023-31.5.2025*1.6.2023-31.5.2025**1.8.2021-31.5.2023***Kansallinen kokoomus r.p.**

Kortesmäki Jari

Perussuomalaiset r.p. ja Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (KD vaaliliitto)

Ahopelto Pentti

Asunmaa Tiina

Juurakko Petri

Vainionpää Marko

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto

Vainionpää Marko

Anttila Lasse

Juurakko Petri

Kortesmäki Jari

(1.8.2021) 1.6.2023-31.5.2025

Puheenjohtaja

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

3. varapuheenjohtaja

Kaupunginhallituksen esittelijä

Heinämäki Liisa

1.8.2021 - 31.5.2025

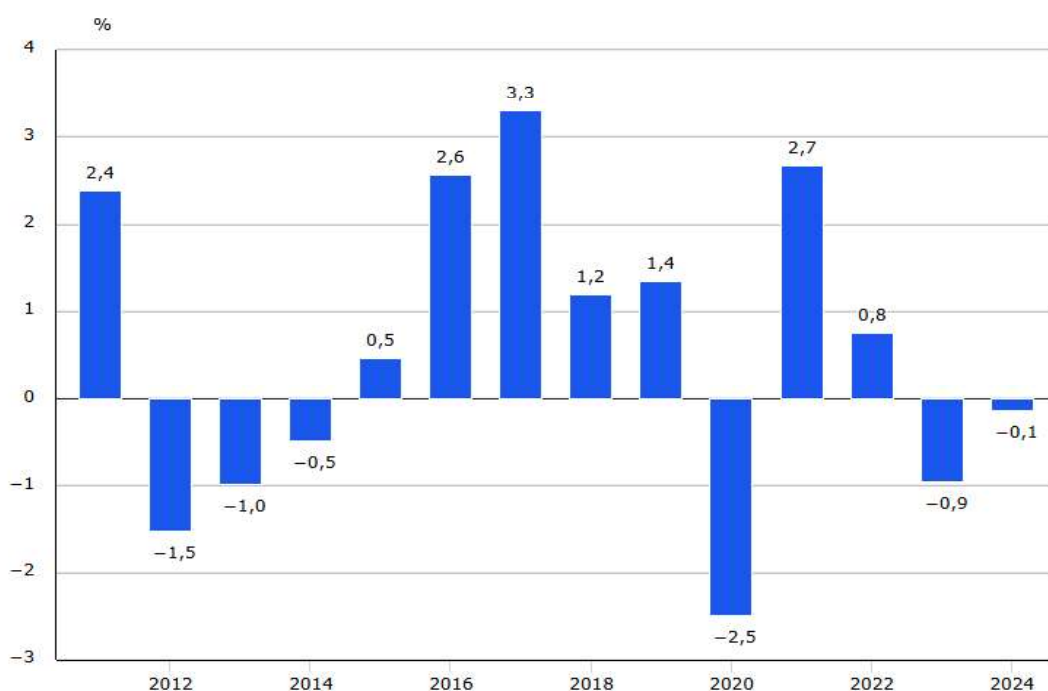
kaupunginjohtaja

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuotteen volyymi laski 0,1 %. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen, mutta myös yksityinen kulutus laski hieman. Kasvua sen sijaan tuli ulkomaankaupasta, sillä vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT:n ennakoitaan kasvavan 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Volyymin muutokset, %, B1GMH Bruttokansantuote markkinahintaan 2011-2024*

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito

Maailmantalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityöiden kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, vaikka erittäin nopea kasvu hidastuukin ennustejaksolla. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä.

Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Palveluiden viennin kasvu sen sijaan on jo nopeutunut. Viennin kasvusta huolimatta nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää tulevina vuosina pieneksi, sillä myös tuonti kasvaa reippaasti investointien lisääntymisen myötä.

Keskeinen uhka maailmantalouden kasvuille on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen. Yhdysvaltojen tullien nostolla olisi negatiivisia vaikutuksia etupäässä sen omaan talouteen. Vastatimet ja kauppasodan eskaloituminen sen sijaan heikentäisivät koko maailmantalouden kasvua.

Reaalitulojen kasvu lisää kulutusta

Inflaatio on hidastunut selvästi ja lähivuosina se pysyy maltillisena. Veronkorotukset, kuten arvonlisäveron ja tupakkaveron nousut, nostavat kuluttajahintoja ja hidastavat inflaation laskua. Inflaatio on keskimäärin 1,5 prosenttia vuosina 2024–2027. Palveluiden hintojen nousu ylläpitää inflaatiota, mutta muuten hintapaineet ovat varsin maltilliset. Erityisesti energian hintojen lasku ja korkojen aleneminen tukevat inflaation hidastumista.

Inflaation hidastumisen myötä kotitalouksien reaalitulot ovat kääntyneet kasvuun. Kotitalouksien palkkasumma kasvoi maltillisesti vuonna 2024. Palkkojen kehitystä rajoitti työllisyyden lasku. Työllisyyttä heikensi erityisesti uudisrakentamisen heikko suhdannetilanne. Kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja kasvatti eläkkeiden kasvu edellisvuodesta. Yksityinen kulutus kasvoi maltilla vuonna 2024, ja kotitalouksien säästö kasvoi. Myös kotitalouksien säästämisaste kasvoi. Reaalitulojen kasvu hidastuu vuonna 2025, mutta yksityisen kulutuksen odotetaan silti kasvavan. Lainakorkojen lasku keventää asunovelallisten velanhoitomenoja ja kertyneet säästöt alkavat suuntautua kulutukseen. Kulutuksen kasvu kiihtyy vuonna 2026 työllisyystilanteen kohentuessa

Investoinnit lisääntyvät vuodesta 2025 lähtien

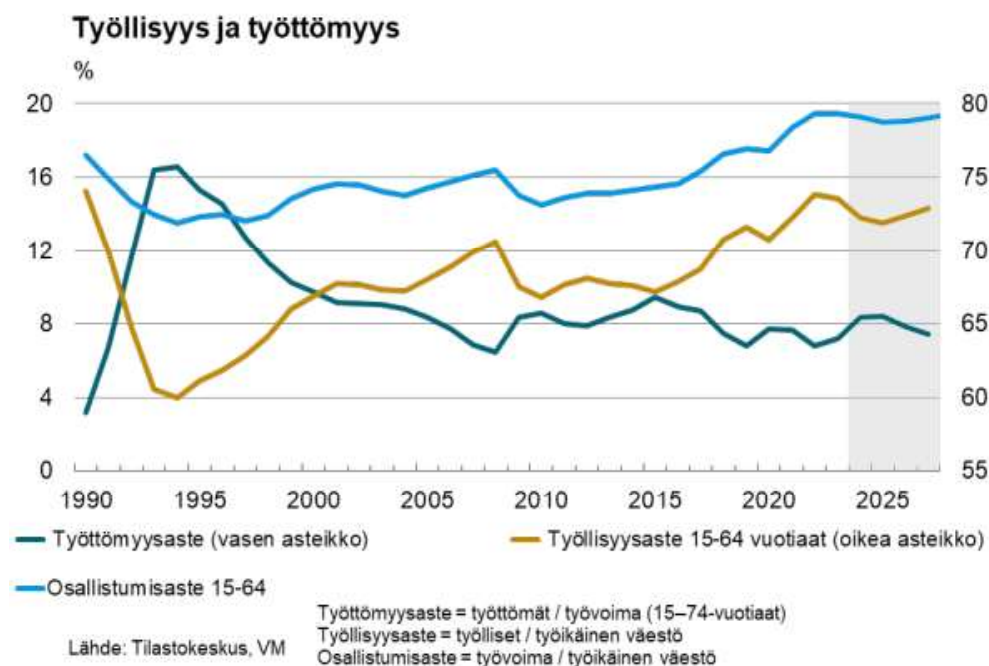
Rakentamisen jyrkkä lasku näyttäisi pysähtyneen. Kuluvasta vuodesta lähtien asuntorakentamisen odotetaan toipuvan, kun korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita. Toipuminen kuitenkin kestää, sillä markkinoilla on edelleen paljon uusia asuntoja tarjolla. Muussa rakentamisessa nousu on nopeampaa. Sekä rakentamista että kone- ja laiteinvestointeja vauhdittavat osaltaan energiasiirtymä ja siihen liittyvät hankkeet. Erityisesti vuodelle 2025 odotetaan paljon uusia investointeja, kun myös puolustushankinnat kasvattavat investointien määrää huomattavasti. Myös tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinnit sekä digitalisaatioon liittyvät panostukset ovat kasvussa, ja niiden kasvua tukevat myös julkisten panostusten kasvu ja verokannusteet.

Työllisyyden toipuminen viivästyy

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025, jolloin talouden elpyminen lisää työvoiman kysyntää. Vuonna 2024 työllisyys heikkeni erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa, ja työttömyysaste nousi 8,4

prosenttiin. Vaikka osaavan työvoiman puute hillitsee irtisanomisia, avoimet työpaikat vähenevät ja työttömyys kasvaa laaja-alaisesti. Vuonna 2025 työmarkkinat alkavat elpyä, mutta työttömyyden lasku on hidasta.

Vuosina 2026–2027 työllisyys paranee talouden vahvistuessa, ja työllisyysaste kääntyy uudelleen nousuun. Kasvua tukevat hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet ja lisääntynyt maahanmuutto. Työttömyysaste laskee hitaasti ja arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 7,4 prosentissa, mikä on yhä hieman rakenteellisen työttömyyden tasoa korkeampi. Työikäisen väestön kasvu lisää työvoimaa ja työllisyyttä pitkällä aikavälillä, mutta suhdannejaksolla se näkyy erityisesti alempana työllisyysasteena.

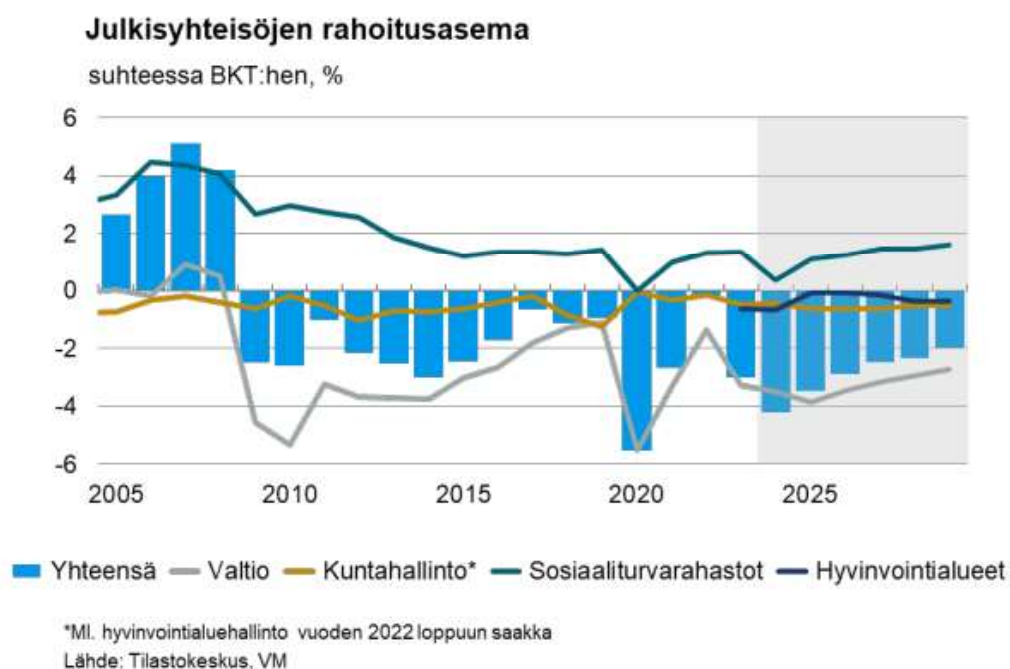

Heikko talouskehitys pitää julkisyhteisöt sitkeästi alijäämäisinä

Heikko talouden suhdanne heijastuu julkiseen talouteen monin tavoin, minkä lisäksi viime vuosien nopea inflaatio kasvatti menoja tuntuvasti vielä vuonna 2024. Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi lähes 12,5 miljardiin euroon vuonna 2024. Edellisenä vuonna alijäämä oli 8,1 miljardia euroa. Valtionhallinnon alijäämä oli 10,4 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 9,1 miljardia euroa. Tähän vaikuttivat ennen kaikkea kasvaneet investoinnit, tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille ja hyvinvointialueille sekä velanhallinnan menot.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialuehallinto, alijäämä pieneni kuitenkin edellisvuodesta, ollen 1,0 miljardia euroa. Alijäämän pienenemiseen vaikuttivat erityisesti verotulojen kasvu 0,9 miljardilla eurolla, sekä maltillinen menojen kasvu. Paikallishallinnossa nopein menojen kasvu näyttää nyt olevan takana, mutta paljon on kiinni tulevista palkkasopimuksista.

Vuonna 2025 verotulojen odotetaan kasvavan vuotta 2024 nopeammin, kun talouden toipuminen saa vauhtia ja veroja korotetaan. Lisäksi hallituksen päättämät toimet, joita on ennusteessa yhteensä noin 8 miljardia euroa vuoden 2027 tasolla, vahvistavat valtion taloutta voimallisesti ensi vuodesta alkaen. Vuonna 2024 julkisyhteisöjen velkasuhde nousi yli 82 prosentin, josta se nousee 85 prosenttiin kuluvana vuonna. Alijäämien supistuminen ja ennustettu talouskasvu riittävät hidastamaan velkasuhteen kasvua ja vakiinnuttavat sen hetkelisesti vuosikymmenen vaihteessa. Mikäli hallituksen koko 9 miljardin euron toimenpidekokonaisuus toteutuu suunnitelmien mukaisesti, velkasuhde vakiintuu jo vaalikauden taitteessa ja pysyy vakaana pidemmän aikaa. Velkaennusteen ja -skenaarion epävarmuus on kuitenkin huomattava, ja näkymä useamman vuoden päähän on epäselvä.

Kuntatalouden tila ja kehitysnäkymät

Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu mm. kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista. Kuntahallinnon kasvava menojen ja tulojen epätasapaino lisää sopeutustoimien tarvetta.

Kuntahallinnon alijäämän arvioidaan pysyvän vuonna 2024 likimain viime vuoden lukemissa eli n. 1,2 miljardissa eurossa, jolloin alijäämä suhteessa BKT:hen on 0,4 prosenttia. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Valtion tulonsiirrot kunnille kasvavat TE-palveluiden järjestämisestä muodostuvan uuden valtionosuustehtävän myötä, mutta myös vähenevät mm. sote-siirtolaskelman tarkentumisesta johtuvan jälkikäteistarkistuksen ja hallituksen päättämien indeksisäästöjen vuoksi.

Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä johtuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajeni. Työllisyyskehitys vaikuttaa uudistuksen jälkeen entistä enemmän kuntien talouteen, mikä tekee kuntahallinnosta herkemman suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannuksia saataisiin pienennettyä samaa tahtia.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Kuntahallinnon heikenevä taloustilanne ja kohonneet rahoituskustannukset korostavat kuitenkin investointien tarveharkinnan

tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on kuitenkin paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Kuntatalous yllätti positiivisesti vuonna 2024 – pudotus odotettua pienempi

Manner-Suomen kuntien viime vuoden tilinpäätösarviot kertovat merkittävästi ennakoitua paremmasta kehityksestä. Vuoden 2024 talousarvioihin verrattuna kuntien yhteenlaskettu toimintakate oli yli 400 miljoonaa vahvempi: verotuloja kertyi lähes 240 miljoonaa enemmän ja vuosikate nousi miltei 900 miljoonaa arvioitua korkeammaksi.

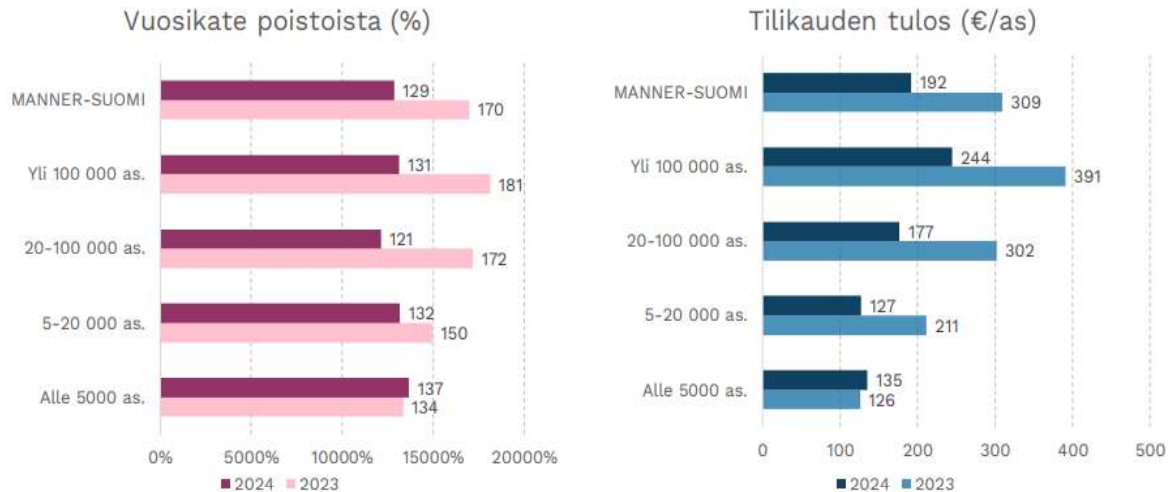
Kuitenkin kuntatalouden tasapaino heikkeni vuonna 2024 reippaasti niin toiminnan ja investointien rahavirralla, tilikauden tuloksella kuin vuosikatteella mitattuna. Lisäksi kunnat joutuivat ottamaan lainaa enemmän kuin moneen vuoteen. Kuntatalouden rahoitustasapaino jäi kuitenkin kauas heikoimpien vuosien miinuksista, ja kaikista heikoimmassa taloudellisessa (negatiivinen vuosikate) asemassa olevien kuntien lukumäärä jäi pieneksi. Kuntatalouden ennusteet olivat vielä viime syksynä huomattavasti synkemmät.

Toimintamenojen kehityksen taustalla vaikutti useita erisuuntaan vetäviä syitä. Vaikka monet tekijät, kuten palkkaratkaisu, Petteri Orpon hallituksen uudistukset ja korkotason nousu, nostivat kustannuksia reippaasti, niin siitä huolimatta kuntien palkkasumman nousu näyttää jäävän vain vajaaseen 3 prosenttiin. Työttömyysvakuutusmaksun lasku käänsi henkilöstösivukulujen kehityksen jopa miinukselle.

Toimintamenojen kasvun taittuminen voidaankin tulkita johtuvan alhaisemmaksi jääneestä inflaatiosta sekä kunnissa tehdyistä sopeutustoimista. Luonnollisesti tilanteet vaihtelevat kunnittain. Joissain kunnissa säästöpäätöksiä vasta pohditaan ja joissakin kunnissa sopeutusta on tehty etupainotteisesti jo useamman vuoden ajan.

Kuitenkin kuluva vuosi tuo kunnille uusia epävarmuustekijöitä, ja vuoden 2025 talousarviot lupaavat nopeasti kasvavia alijäämiä etenkin suurimmissa kaupungeissa. TE-uudistus saattaa aiheuttaa monilla alueilla ennakoimattomia kustannuksia, etenkin kun työttömyys on kasvanut odotuksia enemmän, ja maailmanpolitiikan epävarmuus lisää riskiä talouden elpymisen siirtymisestä.

Vaikka kuntien talousennusteet ovat vaisuja, on näköpiirissä myös positiivisia signaaleja. Lainanhoitokuluihin on tulossa helpotusta, koska jo tehdyt koronlaskut eivät ole vielä realisoituneet. Työllisyyden odotetaan hie-
man piristyvän, mikä tukee verotulojen kasvua. Vuonna 2025 tehdään ennätysmäärä vihreitä investointeja, mikä on kunnille merkittävä piristysruiske. Myös tulossa olevat panostukset eurooppalaisen puolustusteolli-
suuden vahvistamiseen ovat kunnille iso mahdollisuus, joka saattaa näkyä niiden taloudessa hyvinkin nopeasti.

Lähde: Valtiokonttori, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

4.2.2025 KUNTA LIITTO

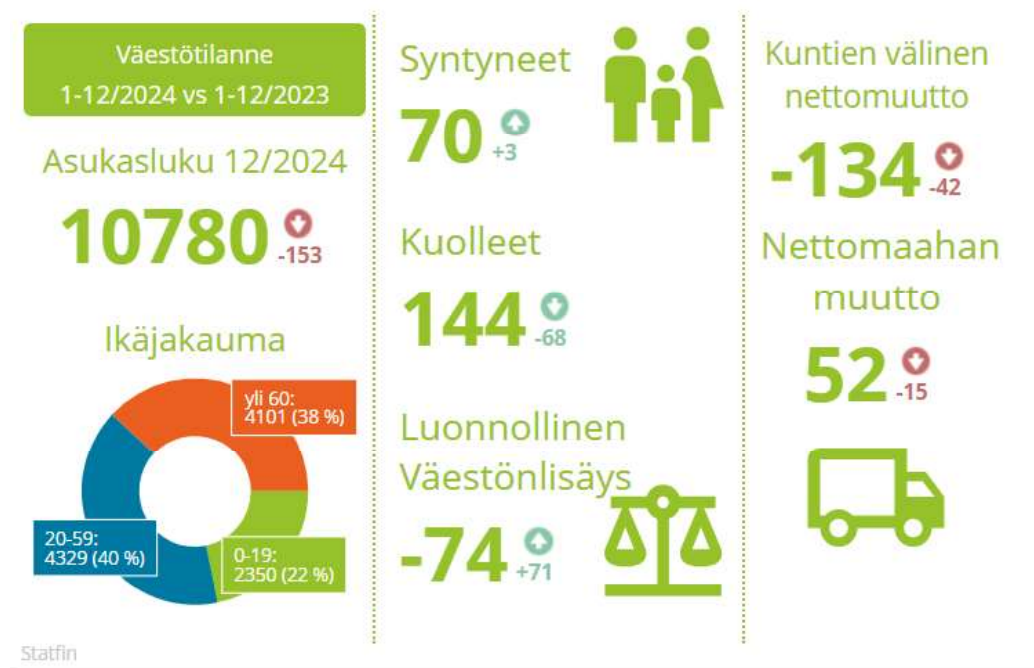
(Lähteet: Valtionvarainministeriö, Kuntaliitto, Tilastokeskus)

Talousalueen kehitys

Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli vuoden 2024 lopussa ennakkotiedon mukaan 189 937 (190 543) henkilöä, vähennystä 606 henkilöä, 0,32 %. Asukasmäärä kasvoi Seinäjoella, Ilmajoella ja Lapualla.

Etelä-Pohjanmaa	Väestö 31.12.2023	ennakkotieto 31.12.2024	muutos/hlö	muutos %
Alajärvi	9114	9083	-31	-0,34
Alavus	10935	10780	-155	-1,42
Evijärvi	2297	2270	-27	-1,18
Ilmajoki	12348	12426	78	0,63
Isojoki	1814	1794	-20	-1,10
Isokyrö	4357	4320	-37	-0,85
Karjoki	1188	1159	-29	-2,44
Kauhajoki	12618	12524	-94	-0,74
Kauhava	15164	15049	-115	-0,76
Kuortane	3382	3336	-46	-1,36
Kurikka	19760	19509	-251	-1,27
Lappajärvi	2789	2758	-31	-1,11
Lapua	14018	14029	11	0,08
Seinäjoki	66157	66610	453	0,68
Soini	1872	1801	-71	-3,79
Teuva	4758	4662	-96	-2,02
Vimpeli	2657	2606	-51	-1,92
Ähtäri	5315	5221	-94	-1,77
Etelä-Pohjanmaa	190543	189937	-606	-0,32

Alavuden väkiluku vuoden 2024 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 10 780 (v. 24 ennakkotieto 10 935). Väkiluvun lasku oli 155 (167) henkilöä eli 1,42 % (1,50 %).

Työttömien työnhakijoiden määrä oli nousussa suurimmassa osassa Etelä-Pohjanmaan alueen kuntia. Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli vuoden lopussa 7 660 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 324 (7 336) henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 1390 (1729), eli lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista oli 18,1 % (23,6 %).

Työttömyysaste vuoden 2024 lopussa oli Alavudella 11,4 % (10,5 %), Etelä-Pohjanmaalla 8,9 % (8,6 %) ja koko maassa 12,0 % (11,2 %). Maakunnan alhaisimmat työttömien työnhakijoiden osuudet olivat Evijärvellä (5,4 %), Isojoella (5,6 %), Kuortaneella (5,7 %) ja Ilmajoella (6,9 %). Korkeimmat osuudet olivat Teuvalla (12,2 %), Alavudella (11,4 %), Kauhajoella (10,6 %) ja Ähtärissä (10,3 %).

Pitkäaikaistyöttömien määrä oli Alavudella 108 (71) henkilöä, ollen vuoden lopussa 21 % (14,9 %) työttömistä työnhakijoista ja Etelä-Pohjanmaalla 24 % (19,0 %). Alle 25-vuotiaitten työttömien määrä Alavudella oli 59 (56) henkilöä, mikä on 11,5 % (11,8 %) työttömistä työnhakijoista, Etelä-Pohjanmaalla heitä oli 1125 (992) henkilöä, osuus työttömistä työnhakijoista 14,7 % (13,5 %).

Patentti- ja rekisterihallituksen tietokannan mukaan vuonna 2024 Alavudelle perustettiin 48 (29) yritystä ja 47 (26) lopetti toimintansa. Aktiivisten maatiloja on 402 kpl, määrä väheni edellisestä vuodesta 18 (22) kpl eli 4,3 % (4,1 %).

Talouden laskusuhdanne on jatkunut edelleen erityisesti uudisrakennustoiminnassa ja sen vaikutukset ovat kohdistuneet voimakkaasti rakennustuotealan yritysten toimintaan.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.9.2024 § 29 talouden sopeuttamisohjelman vuosille 2025–2028. Talouden sopeuttamisen valmistelu pohjautuu valtuuston aikaisempaan päätökseen (11.12.2023 § 32), jonka mukaan talouden saamiseksi tasapainoon pitkällä aikavälillä ja hyvän palvelutason turvaamiseksi on tarkasteltava kaupungin palvelurakennetta väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella. Sopeuttamistarpeen taustalla on väestöllinen muutos sekä kaupungin verotulojen alhaisuus johtuen Suomen kuntien keskiarvoa merkittävästi alhaisemmasta tulotasosta. Merkittävä vaikutus kaupungin rahoituksen kannalta on sote-uudistuksen aiheuttama noin 2 Milj. euron vähennys valtionosuuksien laskennalliseen tasoon.

Talouden sopeuttamisohjelman 2025–2028 tavoitteena on ohjelmakauden aikana varmistaa kaupungin talouden pitkäjänteinen kestävyys. Kaupunginhallituksen valmistelevaan ohjelmaan sisältyy eri laajuisia, eri palveluihin ja toimintoihin kohdistuvia toimenpiteitä, joiden vaikutus vuosille 2025–2028 on yhteensä 1,78 milj. €.

Alavuden yrityskenttään osui vuoden 2024 isoja muutoksia, jotka vaikuttavat kaupungin ja seudun työpaikkatarjontaan merkittävästi. Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti Etelä-Pohjanmaan liitolle 200 000 eur määrärahan Alavuden kaupungin käytettäväksi äkillisen rakennemuutoksen tueksi määriteltäviin toimiin. Alavuden Kehitys Oy on hakenut rahoituksen ja kohdentaa sen Rohkeasti kohti uutta Alavudella - hankkeena ajalla 1.10.2024 - 30.9.2026.

Valtiovarainministeriön esityksestä Valtioneuvosto myönsi 12.12.2024 Alavuden kaupungille harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 545 000 eur vuodelle 2024. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen tarvearviointi on perustunut pääosin tilinpäätöksistä saataviin tietoihin kunnan taloudellisesta tilasta. Lisäksi korotuksen tarveharkinnassa on huomioitu kunnan hakemuksessa esitetyt perustelut ja erityisolosuhteet, talouden tasapainottamissuunnitelma ja -toimet sekä aiempien vuosien korotusten saantihistoria.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Alavuden kaupungin henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 542 (559) henkilöä, laskua tilikaudella 17 henkilöä. Henkilöstökulujen kokonaissumma oli 23,5 (24,0) miljoonaa euroa.

Henkilöstötyötä ja henkilöstöä koskevat tunnusluvut on tuotu tarkemmin esiin henkilöstöraportissa, jonka valtuusto ja hallitus käsittelevät. Henkilöstöraportti on laadittu noudattaen soveltuvien osin KT Kuntatyönantajien ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen neuvottelemaa henkilöstöraporttisuositusta.

1.1.6 Ympäristöasiat

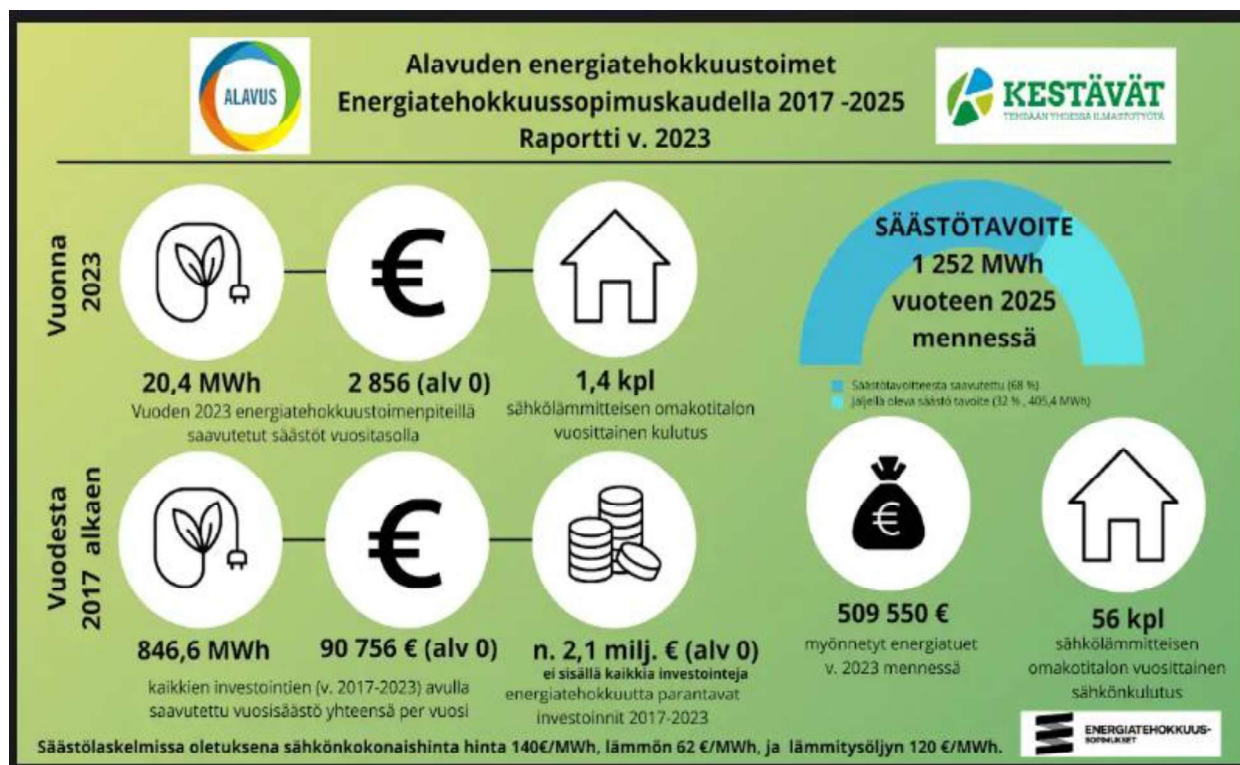
Alavuden kaupungissa ympäristönsuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Alavuden kaupunki on tehnyt ilmastotyötä vuodesta 2010 alkaen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Kaupunki on liittynyt energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017–2025, jossa energiansäästötavoitteeksi on asetettu 7,5 % vuoteen 2025 mennessä. Valtaosa seudun kuntien kasvihuone-kaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä. Alavuden kaupungin energiasäästötavoite on 198 MWh.

Sopimuskaudella koulutetaan kaupungin henkilöstöä ja kiinteistöjen käyttäjiä huomioimaan ympäristöasiat ja energian säästäminen työtehtävissään. Tehdyistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksesta energian kulutukseen ja ympäristön tilaan raportoidaan vuosittain. Hanketta ja toimenpiteitä koordinoi perustettu energiansäästötiimi.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästö- ja energiavähennysten toteuttamiseen. Kaupungissa siirrytään kestävän kehityksen mukaisiin toimintatapoihin sekä rakennetaan energiatehokkaampaa, taloudellisempaa ja sosiaalisesti kestävämpää kaupunkia.

Ilmastomuutoksesta johtuvan säätilan lämpenemisen vaikutukset tulevat näkymään pidemmällä aikavälillä ja varsinaiset äkilliset riskit aiheuttavat tilanteet (esim. myrskyt) voivat olla mahdollisia. Käytännössä lämpevä ilmasto tullee lisäämään tiestöä kuormittavia sateita, lumettomia talvikuukausia ja siten mm. tiestön liukautta ja vesistöjen ravinnepäästöjä. Hulevesi- ja viemäriverkoston kuntoa ja kuormitusta seurataan aktiivisesti.

1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tieto muun muassa siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Korruption ja lahjonnan torjunnassa avainasemassa on esteellisyyskysien ja sidonnaisuuksien huomiointi. Esteelliset henkilöt eivät osallistu asioiden päätöksentekoon. Sidonnaisuusrekisteri pidetään ajan tasalla.

Hankinnat suoritetaan hankintalain ja hankintaohjeiden mukaisesti. Hankintojen yhteydessä huolehditaan ti-laajavastuulain mukaisista velvoitteista. Tositteet asiataarkistetaan ja hyväksytään kahden eri henkilön toimesta. Hankintojen avoimuutta on myös edistetty avaamalla kaupungin ostolaskudata.

Alavuden kaupunki on laatinut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joiden mukaan toimiminen edesauttaa ihmisoikeuksien toteutumista.

Alavuden kaupungin laatimassa konserniohjeessa sekä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on otettu esiin hyvän johtamis- ja hallintotavan noudattaminen ja valvonta.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alavuden kaupunkiin ovat muun maailman tavoin vaikuttaneet sekä maailman- ja geopolitiikan että kansallinen tilanne, jotka tuottavat monin tavoin epävarmuutta ja vaikeuttavat tulevaisuuden arviointia.

Kaupunkikeskustan kehittämistyö yhdessä muun kehittämistoiminnan kanssa on konkreetti toimi, jolla Alavus tulee vaikuttamaan tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Palveluiden, koulutuksen ja asumisen mahdollisuuksien turvaaminen alueella ovat keskeinen tavoite. Tarvitaan myös vaikuttamista liikkumisen infran kunnossapidon varmistamiseksi. Kaupunki ei pysty yksin ratkaisemaan tiestön kuntoa ja rataverkon toimivuutta, vaan nämä on nähtävä laajan yhteistyön tavoitteina.

Yritystoiminnalle epävarmuudet ovat suuri haaste. Kaupunki pyrkii mahdollisimman tiiviisti seuraamaan yritysten toimintamahdollisuuksia ja tukemaan yrityksiä niiden pyrkimyksissä. Esimerkiksi uusiutuvan energian mahdollisuudet ovat avautumassa myös yritystoiminnassa, ja näiden hyödyntämistä on tutkittava yhteistyössä. Vuonna 2024 vahvistettu maakuntakaava ei mahdollista tuulivoiman sijoittumista Alavudelle, mutta muita mahdollisuuksia ja teknologian kehittymistä tutkitaan jatkuvasti.

Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien. Samaan aikaan tuli voimaan myös uusi kotoutumislaki. Uusien tehtävien rahoitus on viety osaksi valtionosuuden laskennallista kustannuspohjaa ja rahoitus kohdennetaan kunnille määrättyjen valtionosuuskriteerien kautta. Uudistuksen myötä myös kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista laajenee. Rahoitusvastuun laajeneminen korvataan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta maksettavana korvauksena. Korvaus ei ole kuitenkaan riittävä kattamaan vastuun laajenemisen myötä syntyviä kustannuksia. Kunnilta edellytetään aktiivisia toimia työttömyyden pitkittymisen estämiseksi sekä rakenteellisella että asiakaskohtaisella tasolla.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistus supistui valtionosuusuudistukseksi. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien valtionosuusjärjestelmää uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ottaen huomioon aiemmin voimaan tullut sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen voimaantulon sekä työ- ja elinkeinopalvelujen uudistuksen jälkeinen tilanne. Uudistuksen valmistelun tueksi nimetyt selvityshenkilöt luovuttivat raporttinsa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikoselle joulukuussa 2024. Raportti sisältää selvityshenkilöiden mallin uudeksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmäksi. Hallituksen esitys uudeksi valtionosuusjärjestelmäksi etenee poliittiseen käsittelyyn ja lopullinen hallituksen esitys valmistellaan virkatyönä. Valmistelu jatkuu hallituksen esityksen laadintaa ja päätöksentekoa tukevilla lisäselvityksillä. Valitettavaa on, että uudistusta lykättiin vuodella eteenpäin. Lisäksi malliin ei sisältynyt kuntakohtaisia laskelmia, miten uuden valtionosuusjärjestelmän mukaiset eurot vertautuvat nykyiseen järjestelmään ja sen tasoon. Tämänhetkinen tavoite on kuitenkin saada uusi laki voimaan vuoden 2027 alusta.

VM käynnisti kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelman keräämällä kunnilta ja muilta organisaatioilta ehdotuksia kevennettäviksi normeiksi ja mahdollisiksi kuntakokeiluiksi. Ehdotuksia saatiin kunnilta ja muilta organisaatioilta yhteensä 468. Ehdotukset koskevat hyvin moninaista joukkoa kuntien tehtäviä: osassa tehtävillä ja velvoitteilla on suojattu perusoikeuksia, kun taas osa tehtävistä on kunnille vapaaehtoisia ja hyvinkin mahdollistavan sääntelyn piirissä. Kuntien normien keventämisen ehdotuksia on arvioitu eri ministeriöissä ja käsitelty hallituspuolueiden valtiosuhteiriryhmän kesken. Ehdotuksista noin viidesosa on jo etenevässä osittain tai kokonaan. Lisäksi eri lainsäädäntö- ja kehittämishankkeissa on yhä arvioitavana 104 ehdotusta.

Kaupungin panosta tarvitaan edelleen monissa sosiaali- ja terveyspalveluiden rajapinta- ja yhteistyökohdissa. Nämä sekä työllisyyden ja kotoutumisen palvelut ovat olennaisia asukkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa. Viimeisten 15 vuoden ajan luonnollinen väestönkehitys on ollut negatiivista Etelä-Pohjanmaan maakunnassa ja myös Alavudella, mikä näkyy sekä työvoiman vähenemisenä että ikääntyneiden määrän kasvuna.

Alavudella on edelleen myös paljon positiivisia näkymiä. Työllisyysaste on viimeaikaisten muutosten vuoksi heikentynyt, mutta taloussuhdanteen, erityisesti rakennusalan elpyessä yrityksillämme on vahva mahdollisuus olla mukana kasvussa. Verotuotot ovat säilyneet vaikeina vuosinakin hyvällä tasolla. Syntyvyys on valitettavasti koronavuosien jälkeen jäänyt matalaksi, kuten koko Suomessa, mutta lapsiperheiden palveluita tarjotaan eri puolilla kaupunkia kattavasti. Alavuden hyvät kaupalliset palvelut, sosiaali- ja terveyspalveluiden seudulliset palvelurakenteet ja kaupungin erittäin hyvät vapaa-ajan mahdollisuudet ja harrastustoiminta tarjoavat hyvät edellytykset asumiseen ja yrittämiseen Alavudella.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimintaympäristö

Väestön ikääntyminen on ennakoitavissa oleva, vähitellen tapahtuva muutos, joka täytyy ottaa huomioon kaupungin toiminnan suunnittelussa. Toisaalta olisi löydettävä keinoja, joilla työikäiset saataisiin pysymään paikakunnalla sekä muuttamaan tänne, etenkin kun useilla aloilla on työntekijöistä pulaa.

Henkilöstö

Toiminnan jatkuvuuden kannalta henkilöriskejä on tunnistettu ja näitä pyritään vähentämään mm. varahenkilöjärjestelyin, etätyömahdollisuuksin ja henkilöstöeduin. Riskinä nähdään myös eläköitymisten myötä katoava ”hiljainen tieto” sekä ammattitaitoisen henkilöstön löytäminen tilalle.

Tietoturvariskit

Tietoturvariskien välttämiseksi ja mahdollisten vaikutusten minimoimiseksi on olemassa hallinnollisia ja teknisiä menetelmiä.

Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän yksi tehtävä on suunnitella ja toteuttaa myös henkilöstön kouluttamista tietoturva- ja tietosuoja-asioiden osalta.

Lisäksi vuoden 2020 alusta voimaan tulleen tiedonhallintalain vaatimuksien täyttämistä käsitellään tietoturvatyöryhmässä kvartaaleittain joka vuosi ja mm. tiedonhallintamalli ja sen pohjalta asiakirjajulkisuuskuvaukset on toteutettu kaupungilla vuoden 2020 aikana. Tiedonhallintalaissa on vaatimuksia myös tuleville vuosille ja näiden täyttämiseksi tehtävää työtä organisoidaan tietoturvatyöryhmän ja asianhallintatiimin toimesta tulevinakin vuosina. Itse työhön osallistuvat kaikki kaupungin yksiköt.

Tietoturvallisuuden merkitys ja keskitetyt nykyaikaiset tietoturvalliset ratkaisut tulevat entisestään korostumaan lähitulevaisuudessa. Tietohallintopäällikön keskeisenä tehtävänä on tiivistää ennestään toimialojen kanssa tehtävää yhteistyötä ja laajentaa tietoturvaosaamista toimialoille.

Kyberturvallisen toimintaympäristön varmistamiseksi tehdään tarvittavia hallinnollisia ja teknisiä toimia ja seurataan useita tiedotuskanavia, kuten Kyberturvallisuuskeskuksen tiedotteita, jotta pysytään ajan tasalla kulloinkin voimassa olevista akuuteista kyberuhista ja pystytään niihin paremmin varautumaan.

Lisäksi kehitetään aktiivisesti Alavuden kaupungin kyberturvallisuusympäristöä hankkimalla uusia kyberturvallisuutta parantavia ohjelmistoja ja menetelmiä talousarvioon varattujen rahojen puitteissa.

Sopimusten hallinta

Kaupungin sopimusten määrä lisääntyy jatkuvasti ja sopimuksista tehdään yhä monimutkaisempia. Henkilöstön sopimusosaamisen vahvistaminen on välttämättömiä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Asiakirja – ja asianhallintajärjestelmän käyttö on helpottanut myös sopimusten hallintaa.

Toiminta

Merkittävimmät toimintaan liittyvät riskit sisältyvät vesilaitoksen sekä konserniyhtiö Alavuden Lämpö Oy:n toimintaan. Kaukolämmön mahdollisesti lisääntyvä sääntely, turpeen asema polttoaineena, polttoaineitten hinta ja saatavuus, päästörajoitusmekanismien kehitys sekä erilaiset veroratkaisut ovat tekijöitä, jotka yhtiön

on otettava toiminnan suunnittelussa huomioon. Edelleen jatkuva Venäjän ja Ukrainan välinen hyökkäyssota ja maailmanpolitiikan lisääntynyt epävarmuus vaikuttavat kriittisesti myös Suomen talouskasvuun. Talouspolitiikan käänteet voivat äkillisesti vaikuttaa polttoaineiden saatavuuteen ja hintatasoon. Toistaiseksi riskejä ei ole laajasti toteutunut.

Raakaveden saastuminen on aina vesilaitoksella riski. Kantatie 66:n pohja-veisuojaus on ollut viime vuosittain puolella suuri riski vähentävä toimi. Vesilaitoksella on toteutettu mittava kaukovalvontajärjestelmä riskien vähentämiseksi.

Ulkoistetun palvelutoiminnan asianmukaiseen toimivuuteen ja laatuun liittyy myös riski. Tästä syystä sopimuksen ja toiminnan tarkka seuranta on tarpeen. Epäkohdat ulkoistetussa palvelutoiminnassa saattavat aiheuttaa kaupungille myös maineriskin.

Valmius- ym. harjoituksissa on varauduttu erilaisiin kyberhyökkäyksiin, luonnonkatastrofeihin sekä evakuointi- ym. poikkeustilanteisiin. Valmiussuunnitelmaa on päivitetty vuoden 2023 aikana.

Vahinkoriskit ja palvelutuotannon turvallisuus

Vahinkoriskien osalta merkittävimmät riskit liittyvät kaikille kuntalaisille tuotettaviin palveluihin, kuten vesihuoltoon. Näihin liittyviä merkittäviä vahinkoja ei ole tapahtunut.

Merkittäviä Alavuden kaupungin muuhun palvelutuotannon turvallisuuteen kohdistuvia riskejä ei ole toteutunut. Riskienhallinta on järjestetty toisaalta vakuutusten, toisaalta ohjeiden ja kartoitusten kautta.

Vakuutuksin on vähennetty vahinkoriskien taloudellista realisoitumista. Vahinkovakuutukset, lakisääteiset tapaturmavakuutukset ja muut vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2020.

Talouden ja rahoituksen hallinta

Kaupunki on velkaantunut hieman yli kuntien keskiarvon. Talousarviovuoden aikana maksuvalmiutta hoidetaan tarvittaessa kuntatodistusemissioilla. Maksuvalmiuden hoitoon tämä on ollut joustava ja edullinen rahoitustapa kaupungin tärkeimpien tuloerien, kuten verotulojen ja valtionosuuksien tilitysten välissä.

Kaupungin pitkäaikaisista lainoista 37,16 % on sidottu lyhytaikaisiin korkositoumuksen korkoihin ja 62,84 % pitkäaikaisiin korkositoumuksen korkoihin (= yli 1 v. kiinteä viitekorko). Vaihtuvaan viitekorkoon sidotuista pitkäaikaisista lainoista 6,53 % on suojattu koronavaihtosopimuksella. Vuodenvaihteessa kaupungin pitkäaikaisista lainoista 62,84 % on suojattuna tai sidottuna kiinteään korkoon.

Sijoitustoimintaa hoitavat Alavuden kaupungin puolesta Nordea Investment Management ja LähiTapiola Varainhoito Oy täyden valtakirjan salkunhoitajina. Sijoitussalkut tuovat turvaa myös rahoitusinstrumenttina. Sijoitusten raportointi mahdollistaa ajantasaisen seurannan, riskien havaitsemisen, arvioinnin ja niihin reagoinnin.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta on järjestetty siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta on järjestetty toimivasta johdosta riippumattomaksi ja siitä vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäisestä valvonnasta vastaa kaupunginhallitus ja se on osa johtamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista valvotaan johtoryhmätyöskentelyn yhteydessä. Otto-oikeuden toteuttamismahdollisuudet on turvattu sillä, että kaupunginjohtajan päätökset menevät kaupunginhallitukselle tiedoksi otto-oikeuden aika määrien puitteissa. Lautakuntien esityslistat tulevat kaupunginjohtajalle ja lautakuntiin tulevia asioita käsitellään johtoryhmässä etukäteen.

Tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen lisäksi kolmesti vuodessa osavuosisiraportin yhteydessä. Osavuosisiraportti kootaan vuosineljänneksittäin ja käsitellään valmistumista seuraavassa kaupunginhallituksessa ja viedään tiedoksi kaupunginvaltuustoon. Varojen käytön valvontaa tehdään myös laskujen hyväksymisen yhteydessä. Uuden kuntalain myötä konserninäkökulma on korostunut kaikessa kaupungin toiminnassa. Ajantasaiset konserniohjeet ovat yksi väline konsernitason sisäisen valvonnan toteuttamiseen.

Toimivat tietojärjestelmät ja niiden ajan tasalla olevat käyttöoikeudet ovat yksi osa sisäistä valvontaa. Ohjelmistojen lokitietoraportit mahdollistavat myös käytön tarkastelun. Koko organisaatiota koskevia järjestelmiä ovat mm. sähköinen ostolaskujen käsittely, jolloin vastaanotto ja hyväksyntä tehdään sähköisessä laskujen kierrossa. Myös palkkahallinnon järjestelmä on sähköinen ja käyttöoikeudet oikean tiedon varmistamiseksi on tarkoin määritelty. Hyvin toimiva asiakirja- ja asianhallintajärjestelmä on hyvä työväline myös sisäisen valvonnan näkökulmasta.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta ei ole tuonut esille epäkohtia tai puutteita. Hankintamenettely on usein vaativaa ja siihen on koulutuksella varauduttu. Hankinnoissa hyödynnetään entistä laajemmin Hansel Oy:n kilpailuttamia tuotteita ja palveluita. Sopimusten seuranta toteuttavat henkilöt, jotka ovat niiden kanssa suorassa tekemisissä. Myös johtoryhmän kokoustoiminta osaltaan valvoo sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikojen seuranta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Laskelmaan sisältää kaupungin ja taseyksikön ulkoiset tuotot ja kulut.

TALOUS (1000 €)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT	10 220	9 995
Myyntituotot	3 954	3 600
Maksutuotot	599	661
Tuet ja avustukset	1 185	1 449
Muut toimintatuotot	4 482	4 285
Valmistus omaan käyttöön	83	224
TOIMINTAKULUT	- 37 836	- 39 122
Henkilöstökulut	- 23 458	- 24 020
Palvelujen ostot	- 7 578	- 7 568
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 373	- 4 657
Avustukset	- 1 050	- 1 076
Muut toimintakulut	- 1 378	- 1 802
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 27 533	- 28 902
Verotulot	22 612	20 893
Valtionosuudet	11 294	12 379
Rahoitustuotot ja -kulut	- 42	588
Korkotuotot	273	345
Muut rahoitustuotot	1 443	1 659
Korkokulut	- 1 396	- 1 189
Muut rahoituskulut	- 362	- 228
VUOSIKATE	6 331	4 957
Poistot ja arvonalentumiset	- 5 143	- 4 800
Suunnitelman mukaiset poistot	- 5 143	- 4 800
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		- 1 082
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		- 1 082
TILIKAUDEN TULOS	1 188	- 925
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 188	- 925

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,1	25,7
Vuosikate/Poistot, %	123,1	103,3

Vuosikate, euroa/asukas	587	453
Asukasmäärä	10 780	10 935

Toimintatuotot

Vuoden 2024 tilinpäätöksen ulkoiset toimintatuotot (yht. 10,22 milj. euroa) kasvoivat edellisvuodesta 2,2 % (+225 t€), mikä johtuu paremmin toteutuneista muista toimintatuotoista (4,6 %) ja myyntituotoista (9,8 %). Muiden toimintatuottojen parempi toteutuma johtui pysyvien vastaavien luovutusvoitoista (maanmyynti), ja myyntituottojen kaupungin palvelujen myynneistä sekä saaduista muista korvauksista. Talousarvioon verrattuna ulkoiset toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 0,53 milj. €.

Toimintakulut

Vuonna 2024 ulkoiset toimintakulut yhteensä olivat 37,8 milj. euroa alittaen muutetun talousarvion 0,9 milj. eurolla. Edellisvuoteen verrattuna ulkoiset toimintamenot laskivat -3,3 % (1,29 milj. €). Henkilöstökulut laskivat 562 t€ (-2,3 %), ja muut toimintakulut 424 t€ (-23,5 %). Henkilöstökulujen lasku johtui talouden sopeutus-toimista, palvelujen keskittämisestä ja lakkauttamisesta. Muissa toimintakuluissa lasku johtui vuokratulujen laskusta vrt. vuoteen 2023.

Toimintakate

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus on toimintakate, joka osoittaa kuinka suuri osuus toimintakuluista kate-taan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kaikissa kunnissa negatiivinen. Toimintakate, käyttötä-louden nettomeno, oli -27 533 t€ (v. 23 yht. -28 902 t€, -4,7 %).

Verotulot ja valtionosuudet

Verorahoitusta kertyi yhteensä 33 906 t€, mikä oli + 635 t€ edellisvuotta enemmän. Verotuloja kertyi 22 612 t€ (+ 8,2 %) ja valtionosuuksia 11 294 t€ (- 8,8 %).

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 630 t€ edellisvuotta heikommin. Syynä tähän ovat toteutuneet korkokulut sekä sijoitussalkun vuodenvaihteen arvonmukaiset arvonalennus- ja palautuskirjaukset. Talousarvioon verrat-tuna rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat talousarviota paremmin johtuen toteutuneista korkokuluista/-suo-jauksista.

Vuosikate

Toteutunut vuosikate 6 331 t€ on 1 374 t€ (27,7 %) parempi kuin vuonna 2023. Talousarvioon (4 044 t€) ver-rattuna vuosikate toteutui huomattavasti paremmin. Vuosikate on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituk-sen riittävyyden arvioinnissa. Sen täytyisi kattaa vähintään poistot, jotta sen voitaisiin katsoa olevan riittävä. Ja tällöin oletuksena on, että keskimääräinen investointitaso vastaisi poistoja. Alavuden osalta tulorahoitus toteutui tilivuotena ylijäämäisenä.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keski-määristä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lo-pussa.

Tilikauden tulos

Alavuden kaupungin tulos oli 1 188 t€ ylijäämäinen. Tilikauden tuloksessa on huomioitu kaikki tilikaudelle kuu-luvat tulot ja menot sekä tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 342 t€ pienemmät kuin edel-lisenä vuonna.

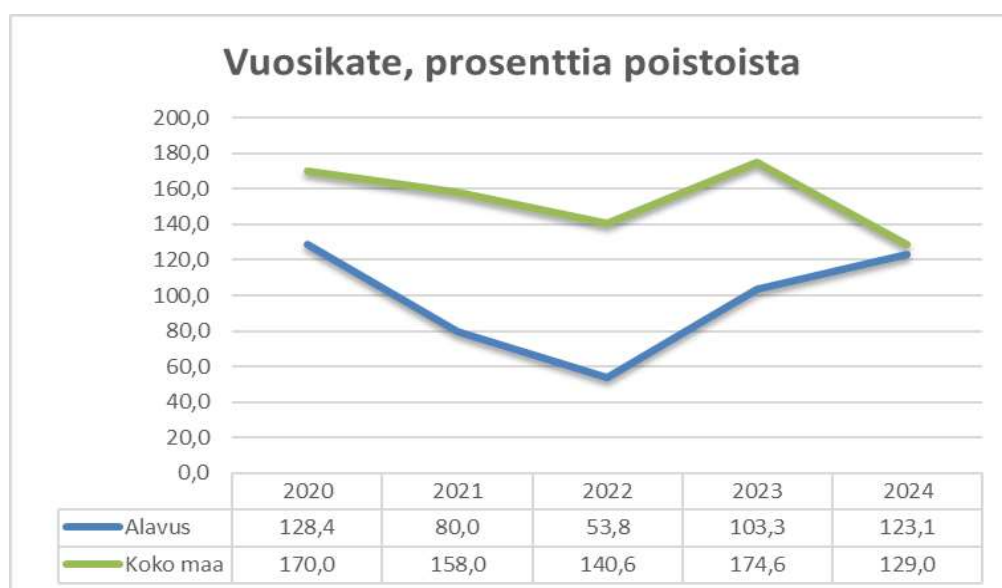
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Tunnusluku osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli tunnusluku kuvaa kunnan keräämän maksurahoituksen osuutta toimintakuluista. Vuonna 2024 Alavuden kaupungin tunnusluku on 27,1.

Vuosikate prosenttia poistoista

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo- ja investointitulojen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuonna 2024 tunnusluku koheni huomattavasti ollen lähellä koko maan tilinpäätösarvion keskiarvoa (Valtiokonttori/Kuntaliitto TPA 2024).

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana voidaan tarkastella rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma 1 000 €	1.1.-31.12. 2024	1.1.-31.12. 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 331	4 957
Satunnaiset erät		- 1 082
Tulorahoituksen korjauserät	- 438	169
Toiminnan rahavirta yhteensä	5 892	4 044
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 5 881	- 13 661
Rahoitusosuudet investointimenoihin	299	860
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	853	2 644
Investointien rahavirta yhteensä	- 4 729	- 10 157
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 164	- 6 113
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 60	- 556
Antolainasaamisten vähennys	226	872
Antolainauksen muutokset yhteensä	166	317
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		12 077
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 5 829	- 5 258
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500	
Lainakannan muutokset yhteensä	- 3 329	6 818
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 4	154
Vaihto-omaisuuden muutos	2	5
Saamisten muutos	- 138	642
Korottomien velkojen muutos	- 2 267	- 537
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	- 2 407	265
Rahoituksen rahavirta yhteensä	- 5 570	7 400
Rahavarojen muutos	- 4 406	1 287
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	24 717	29 123
Rahavarat 1.1.	29 123	27 837

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä 5 vuodelta euroa/asukas	-1 337	-1 277
Investointien tulorahoitus, %	113,4	38,7
Lainanhoitokate	1,1	1,0

Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,7
Kassan riittävyys, pv	175	176
Asukasmäärä	10780	10935

Kaupungin tulorahoitus (**toiminnan rahavirta**) tuloksen korjauserien jälkeen oli 5,89 milj. € (vuonna 2023 4,04 milj. €). Tulorahoitusta kertyi 1,85 milj. € enemmän kuin edellisenä vuonna.

Investointien rahavirta koostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista ja pysyvien myyntituloista. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 1 163 milj. € ylijäämäinen, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli -739 t € alijäämäinen. Verrattuna edelliseen vuoteen rahavirta vahvistui 1,9 milj. €.

Tulorahoitusjäämä on tunnusluku, jossa vuosikatteesta vähennetään poistonalaisten investointien omahan-kintamenot. Negatiivinen tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus on riittämätön. Kuntatalouden pitkän aikavälin tasapaino edellyttäisi tunnusluvun muodostumista selvästi positiiviseksi. Viime vuonna Alavuden tulorahoitusjäämä oli positiivinen.

Rahoituslaskelman välitulos **Toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen, ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä -tunnusluku ilmaisee investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätös-vuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa/asukas

Rahoituksen rahavirta

Viime vuonna ei nostettu pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 5,83 milj. €. Lyhytaikaisia lainoja nostettiin 2,5 milj. €. Kunnan lainamäärä on pienentynyt 3,33 milj. € edellisestä vuodesta (sisältää lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat).

Rahavarojen muutos

Rahavarat vähenivät vuoden loppuun mennessä 4,4 milj. €. Kassan riittävyys päivässä -tunnusluku kertoo kuin monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla. Vuoden vaihteen rahatilanteella kaupunki selviäisi 175 (v. 23 176) päivää.

Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluku kertoo, kuinka suuri osa investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella, eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitus, prosenttia

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua keskimääräistä jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Alavuden kaupungin laskennallinen lainanhoitokate koheni hieman vuonna 2024 jääden kuitenkin alle yhden. Lainanhoitokatteen parantaminen vaatii vuosikatteen kasvattamista ja/tai lainan vuosittaisten lyhennysten vähenemistä.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Toimintakertomuksessa on oikean ja riittävän kuvan niin vaatiessa esimerkiksi kuvattava kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrään myös aikaisemmilla tilikausilla vaikuttaneita tekijöitä.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA (1 000 €)	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	90 061	90 263
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	42	89
Muut pitkävaikutteiset menot	1 753	2 127
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 795	2 216
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 365	9 446
Rakennukset	34 640	36 737
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 113	20 025
Koneet ja kalusto	580	755
Muut aineelliset hyödykkeet	289	289
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 626	2 928
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	69 613	70 181
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	12 581	11 568
Muut lainasaamiset	6 063	6 289
Muut saamiset	8	8
Sijoitukset yhteensä	18 653	17 866
Valtion toimeksiannot	5	9
Lahjoitusrahastojen pääomat	151	151
VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 273	31 483
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut	18	20
Vaihto-omaisuus yhteensä	18	20
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 656	1 514
Lainasaamiset	242	182
Muut saamiset	296	238
Siirtosaamiset	344	407
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 538	2 340
Saamiset yhteensä	2 538	2 340
Rahoitusarvopaperit		

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	22 902	22 662
Rahoitusarvopaperit yhteensä	22 902	22 662
Rahat ja pankkisaamiset	1 815	6 461
VASTAAVAA YHTEENSÄ	117 490	121 906

VASTATTAVAA (1 000 €)	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 268	29 268
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 046	16 972
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 188	- 925
Oma pääoma yhteensä	46 503	45 314
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	5	9
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 430	1 433
Muut toimeksiantojen pääomat	11	12
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 446	1 454
VIERAS PÄÄOMA	69 542	75 137
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	51 643	57 433
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 625	2 595
Pitkäaikainen yhteensä	54 268	60 028
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	2 500	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 790	5 829
Saadut ennakot	228	720
Ostovelat	1 451	2 071
Muut velat/Liittymismaksut	2 349	3 524
Siirtovelat	2 956	2 965
Lyhytaikainen yhteensä	15 274	15 109
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	117 490	121 906

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	39,7	37,4
Suhteell. velkaantuneisuus, %	157,1	172,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	17 235	16 046
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 599	1 467
Lainakanta 31.12., 1000 €	59 933	63 262

Lainakanta, €/asukas	5 560	5 785
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	60 788	64 205
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 639	5 871
Lainasaam. 31.12., 1000 €	6 063	6 289
Asukasmäärä	10 780	10 935

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta ja velkaantuneisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa kunnan varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Alhainen omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta, 50 %:n ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Alavuden omavaraisuusaste on 39,7 % (v. 23 37,4 %).

Suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien ikä, arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on Alavudella 157,1 %. Tunnusluvun positiivinen muutos johtuu lainakannan pienenemisestä.

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT	
TULOT (1 000 e)	
Toiminta	
Toimintatuotot	10 220
Verotulot	22 612
Valtionosuudet	11 294
Korkotuotot	273
Muut rahoitustuotot	1 443
Satunnaiset tuotot	0
Tulorahoituksen korjauserät	
-Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutusvoitot	-438
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	299
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	853
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	226
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 500
Oman pääoman lisäykset	0
Kokonaistulot yhteensä	49 282

MENOT (1 000 e)	
Toiminta	
Toimintakulut	-37 836
Valmistus omaan käyttöön	83
Korkokulut	-1 396
Muut rahoituskulut	-362
Satunnaiset kulut	0
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
-Pakollisten varausten lis.(+), väh.(-)	0
-Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustappiot	0
Investoinnit	
Investointimenot	-5 881
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	-60
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 829
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaismenot yhteensä	-51 281
Täsmäytys:	

Kokonaistulot - Kokonaismenot =	-1 999
Muut maksuvalm. muutokset - Rahavarojen muutos =	1 999
	0

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty alla mainituista tytäryhteisöistä 9 kpl sekä osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät. Tytäryhteisöjä on yhteensä 11 kpl, kuntayhtymiä 4 kpl ja osakkuusyhteisöjä 2 kpl. Lisäksi konserniin kuuluu 14 osakkuusyhteisöä, joita ei ole yhdistelty niiden vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen.

Nimi ja kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
Tytäryhteisöt / Alavus		
Alavuden Jäähalli Oy	83,35 %	83,35 %
Alavuden Kehitys Oy	100,00 %	100,00 %
Alavuden Lämpö Oy	100,00 %	100,00 %
A-Pesu Oy	100,00 %	100,00 %
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Eevanraitti	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	0,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Kuulan Toivo	100,00 %	100,00 %
Kuntayhtymät		
Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoki	5,90 %	5,90 %
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Seinäjoki	2,72 %	2,72 %
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	2,00 %	2,00 %
Kuntayhtymä Kymppi	16,91 %	16,91 %
Osakkuusyhteisöt(yhdistellyt)		
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	25,30 %	25,30 %
Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto	38,00 %	38,00 %

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeet kokouksessaan 4.9.2017. Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Konsernin tytäryhtiöiden taloushallinnon palvelut yhtä lukuun ottamatta on hoidettu keskitetysti kaupungin talouspalveluiden toimesta. Tämä mahdollistaa ajantasaisen ja yhtenevän raportoinnin vuoden aikana. Tavoitteiden ja talouden seuranta on toteutettu ottamalla konsernin tytäryhteisöt mukaan kaupungin osavuositarkastuksiin. Konsernin toimintaa ohjataan ja seurataan myös johtoryhmyöskentelyssä, jossa yksi käsiteltävä asiakokonaisuus on konserniasiat.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupungin konsernin tytäryhteisöihin sisältyvät Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli ja Kiinteistö Oy Kuulan Toivo; kaupungin omistusosuus on molemmissa 100 %. Yhtiöillä ei ole ollut vielä vuoden 2024 aikana toimintaa, joten yhtiöitä ei ole yhdistelty konsernin tilinpäätökseen.

Lisäksi uutena kuntayhtymänä konserniin on lisätty Kuntayhtymä Kymppi, jossa kaupungin omistusosuus on 16,91 %.

Konsernin tavoitteita, niiden toteutumista ja muuta tietoa on käsitelty tilinpäätöksen osiossa 2.1. kohdassa kaupungin konserniyhtiöt.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohje on konsernivalvonnan perustyökalu, jota konserniyhtiöt ovat omien hallintojensa päätöksillä sitoutuneet noudattamaan. Tytäryhtiöiden on esim. etukäteen hankittava konsernijohtoon suostumus merkittäviin yhtiöitä koskeviin asioihin.

Konsernijohto ohjeistaa tarvittaessa edustajiaan konserniyhteisöissä ja nimeää jäsen ehdokkaat tytäryhtiöiden hallituksiin. Osana konsernivalvontaa konsernin tytäryhtiöitten tilintarkastusyhteisö on sama kuin kaupungilla.

Konsernin tytäryhteisöjen vastuuhenkilöt ovat Alavuden Vuokra-asunnot Oy:tä lukuun ottamatta kaupungin palveluksessa, joka myös kytkee tytäryhteisöt tehokkaasti niihin riskienhallinta- ja palvelujärjestelmiin, jotka koskevat kaupunkia.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
	€1 000	€1 000
Toimintatuotot	17 135	18 086
Toimintakulut	-43 607	-44 951
Osuus osakkuusyhteisöjen voitoista/tappiosta	95	661
Toimintakate	-26 377	-26 204
Verotulot	22 573	20 754
Valtionosuudet	12 813	12 379
Rahoitustuotot ja -kulut	-824	-113
Korkotuotot	46	58
Muut rahoitustuotot	1 284	1 588
Korkokulut	-1 859	-1 618
Muut rahoituskulut	-295	-141
Vuosikate	8 185	6 817
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 807	-6 641
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	-720
Satunnaiset erät	0	-221
Tilikauden tulos	1 379	-765
Tilinpäätössiirot	0	10
Tilikauden verot	-6	-13
Laskennalliset verot	21	-13
Vähemmistöosuudet	11	3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 363	-779
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,3	40,2
Vuosikate/Poistot, %	120,3	92,6
Vuosikate, euroa/asukas	759	623
Asukasmäärä	10 780	10 935

KONSERNINRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024 €1 000	2023 €1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 185	6 817
Satunnaiset erät	0	-563
Tilikauden verot	-6	-13
Tulorahoituksen korjauserät	-329	-900
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 594	-11 954
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316	884
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	857	2 763
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 429	-2 966
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-60	-156
Antolainasaamisten vähennys	190	258
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	218	13 317
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 922	-8 539
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 434	-422
Oman pääoman muutokset	25	-1 250
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2	153
Vaihto-omaisuuden muutos	-155	-166
Saamisten muutos	3 129	6 624
Korottomien velkojen muutos	-4 640	-5 506
Rahoituksen rahavirta	-5 784	4 313
Rahavarojen muutos	-4 355	1 346
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	25 707	30 139
Rahavarat 1.1.	30 063	28 792
	-4 355	1 346
Investointien tulorahoitus, %	112,5	61,6
Pääomamenojen tulorahoitus, %	58,2	34,9
Lainanhoitokate	1,1	0,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,7
Kassan riittävyys, pv	155,5	163,3
Asukasmäärä	10 780	10 935

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024	2023
	1 000 e	1 000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	1 994	2 441
Aineelliset hyödykkeet	0	0
Maa- ja vesialueet	10 968	11 020
Rakennukset	53 914	56 300
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 450	23 543
Koneet ja kalusto	2 221	2 212
Muut aineelliset hyödykkeet	397	454
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	5 516	3 251
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	96 465	96 779
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	11 591	10 719
Muut osakkeet ja osuudet	619	5 158
Muut lainasaamiset	1 648	1 659
Muut saamiset	11	11
Sijoitukset yhteensä	13 869	17 549
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	112 329	112 229
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	500	433
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	629	474
Saamiset	3 076	3 138
Rahoitusarvopaperit	23 322	23 122
Rahat ja pankkisaamiset	2 385	7 017
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	29 413	33 751
VASTAAVAA YHTEENSÄ	142 242	150 953

VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 e	1 000 e
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 268	33 657
Arvonkorotusraho	138	138
Muut omat rahastot	278	278
Edell. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23 236	23 904
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 363	-779
OMA PÄÄOMA YHT.	54 284	57 198
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	127	138
PAKOLLISET VARAUUKSET	89	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 791	1 726
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	65 801	72 306
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 119	4 117
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	9 446	6 997
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 586	8 471
VIERAS PÄÄOMA YHT.	85 952	91 891
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	142 242	150 953
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	38,3	38,0
Suhteellinen velkaantuneisuus. %	163,9	179,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	24 600	23 125
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 282	2 115
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	75 247	79 303
Konsernin lainat, euroa/asukas	6 980	7 252
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	76 300	80 472
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 078	7 359
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	1 660	1 671
Kunnan asukasmäärä	10 780	10 935

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden ylijäämä +1 188 235,11 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä/alijäämätilille lisäämään taseen omaa pääomaa. Tilikauden tulosta ei ole käsitelty poistoeron, varausten tai rahastojen muutoksilla.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden ylijäämä, + 1 188 235,11 euroa, oli 3 052 885,11 euroa alkuperäistä talousarviota parempi tulos ja 2 734 256,11 euroa muutettua talousarviota parempi tulos. Ero talousarvioon johtui paremmin toteutuneista toimintatuotoista, valtionosuuksista ja verotuloista sekä toimintakulujen ml. poistojen alittumisesta verrattuna talousarvioon.

Vuoden 2024 aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota, joilla korjattiin alkuperäisen talousarvion investointien ja käyttötalouden määrärahoja sekä valtionosuuksia vastaamaan päätöksiä. Talousarviovuoden aikana seurattiin talouden toteutumista systemaattisesti toimialoilla, johtoryhmässä, lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa sekä kvartaaleittain osavuositarkastusten myötä valtuustossa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.9.2024 § 29 talouden sopeuttamisohjelman vuosille 2025–2028. Esitystä talouden tasapainottamiseen ei ole pakko laatia, koska taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 16,0 miljoonaa euroa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on kaupungin kehittymisen edistämiseksi ja alavutelaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi päättää kaupungin visiot ja strategiat, asettaa taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä valvoa niiden toteutumista.

Kaupungin strategiatavoitteet:

Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas, Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginvaltuusto, vaalit, tarkastuslautakunta, vaikuttamistoimielimet, joita ovat nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto

Toiminnan painopistealueet:

Valtuuston tavoitteita ei aseteta erikseen. Ne mitataan ja arvioidaan palvelualueittain, joiden tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Elinvoimaohjelman toimeenpano.

Nuorisovaltuuston, ikäihmisten neuvoston ja vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on välittää edustamansa ryhmien näkemykset kaupungin päätöksentekoon.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	21	60		60	62	2	103,4 %
Myyntituotot					62	62	
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	21	60		60		- 60	
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 143	- 194		- 194	- 181	13	93,5 %
Henkilöstökulut	- 98	- 134		- 134	- 135	- 1	101,1 %
Palvelujen ostot	- 26	- 44		- 44	- 29	15	65,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 8	- 8		- 8	- 7	1	93,0 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 10	- 9		- 9	- 11	- 2	116,7 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 122	- 134		- 134	- 119	15	89,0 %

Riskit/Riskienhallinta:

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kaupunginhallituksen tehtävänä on edistää kaupungin kehittymistä ja turvata alavutelaisten hyvinvointia. Hallitus huolehtii valtuuston hyväksymien vision, strategian ja tavoitteiden toteutuksesta. Hallitus johtaa yleistä palvelutuotantoa, käynnistää kehittämisprosesseja ja ohjaa asioiden valmistelua kaupungin toimielimissä ja kaupunginvirastossa sekä valvoo päätösten täytäntöönpanoa. Kaupunginhallitus valmistelee ja päättää keskeisistä konsernin johtamiseen liittyvistä periaatteista. Keinoina ovat yhteistyöverkostojen rakentaminen, ulkoinen edunvalvonta ja ajantasainen johtamisjärjestelmä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginhallitus ja markkinointi

Toiminnan painopistealueet:

Elinvoimaohjelman jalkauttaminen. Työllisyyspalveluiden uudistuksen toimeenpano ja kaupungin työllisyyspalvelujen kehittäminen. Alavuden kaupunkikeskustan kokonaiskehittämisen edistäminen ja ydinkeskustan Palvelukorttelin toteutuksen valmistelu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	251				158	158	
Myyntituotot	19				155	155	
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	195						
Muut toimintatuotot	37				3	3	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 2 007	- 1 370	- 35	- 1 405	- 1 506	- 101	107,2 %
Henkilöstökulut	- 424	- 394		- 394	- 413	- 19	104,9 %
Palvelujen ostot	- 968	- 790	- 35	- 825	- 865	- 40	104,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 25	- 17		- 17	- 9	8	53,7 %
Avustukset	- 156	- 136		- 136	- 126	10	92,5 %
Muut toimintakulut	- 433	- 33		- 33	- 93	- 60	282,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 757	- 1 370	- 35	- 1 405	- 1 348	56	96,0 %

Ylitys johtui yhteistoimintaosuuksien suuremmasta toteutumasta verrattuna talousarvioon.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elinvoimaisuuden lisääminen	Elinkeino- ja muut kasvupalvelut Asumisen palvelut Vuokra-asumisen mahdollisuudet Tonttitarjonta Teollisuusalueiden tarjonta Markkinointi	Asukasluvun kehitys Työttömyysaste Työvoiman määrä Myydyt tontit
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvointi	Hyvinvointikertomus Yhteisöjen hankkeiden tukeminen Palvelukorttelin toteuttaminen Työllisyyden kuntakokeilu	Toteutuneet toimenpiteet Asukkaiden aloitteet Toteutuneet hankekohteet Työttömyysjaksojen lyhentyminen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden kouluttautumisen vahvistaminen	Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena Laadukas lukio SEAMK / Maakuntakorkeakoulu SEDU:n hybridikampus JAMI-yhteistyö EPANET-verkosto	Työvoiman saatavuus Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin, osaamisen ja talouden kehitys	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Henkilöstöohjelman toimenpiteet Vahva talous	Henkilöstöraporttien luvut Toteutuneet toimenpiteet Tunnusluvut

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Asukasluku: 10 780 (10 935), tilastokeskuksen ennakkotilasto 23.1.2025

Työttömyysaste: Alavus 11,4 % (10,5 %), Etelä-Pohjanmaa 8,9 % (8,6 %)

Työvoiman määrä: 4518 (4530)

Myydyt tontit: omakotitontti 1 kpl (4), liiketontti 2 kpl (-), teollisuustontti - (1 kpl)

Kaupunginhallitus valmisti ja käynnisti talouden sopeuttamisohjelman 2025–2028 täytäntöönpanon. Valmistauduttiin työllisyyden palveluiden uudistukseen 1.1.2025.

Kaupunkimarkkinoinnissa toteutettiin suunnitelmallista aktiivista, monikanavaista ja tunnistettavaa viestintää. Tapahtumien ja erilaisten teemaviikkojen markkinointiyhteistyötä edistettiin tekemällä yhteistä suunnittelua ja yhtenäistä kampanjointia eri toimijoiden kanssa.

Asukkaiden aloitteiden määrä: Kuntalaisaloitteet 2 kpl (4), valtuustoaloitteet 3 kpl (1).

Palvelukorttelin toteuttaminen: yhteistyö palveluiden turvaamiseksi asukkaille.

Toteutuneiden hankekohteiden määrä: - kpl (1), tilapäislainaa myönnettiin kuudelle paikalliselle yhdistykselle

Työttömyysjaksojen lyhentyminen:

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä: 108 henkilöä (71 henkilöä)

Työhaun keskimääräinen kesto: 36 viikkoa (28 viikkoa)

Työvoiman saatavuus: (vähintään) toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus: 68,8 %

Henkilöstöohjelman toimenpiteet

toteutettiin 5 (7); mm. päivitettiin työkyvyn tukemisen malli, työterveyspalvelujen kilpailutus, käynnistettiin esihenkilövalmennus.

Koulutusyhteistyötä Jyväskylän yliopiston kanssa jatkettu ja tuotekehitystyön ammattitutkintoa toteutettiin jo toiselle ryhmälle.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudellisten toimintaedellytysten ja työllisyyden heikkeneminen / talouden seuranta, ennakointi ja korjaavat toimet.

Palvelukorttelin toteutuksessa aikatauluriskit, pitkittyvä rakentamisvaihe / suunnittelun yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus (mm. sisäilmaongelmat) / yhteistyössä työsuojelutoimikunta, sisäilmatyöryhmä, työterveyshuolto, johtoryhmä.

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on luoda valtuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä kaupungin muulle organisaatiolle edellytykset tulokselliselle työskentelylle ja palvelutuotannolle.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kansliapalvelut ja seuraavat toiminnot: henkilöstöhallinto, työterveyshuolto ja henkilöstötoiminta.

Toiminnan painopistealueet:

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen. Presidentinvaalit ja EU-vaalit 2024. Kaupungin asiointipisteen kehittäminen. Viestintäsuunnitelma ja sen toteuttaminen. Henkilöstöohjelman toimenpiteiden toteuttaminen; painopisteenä joustava ja tehokkaasti toimiva organisaatio.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	109	123		123	116	- 7	94,1 %
Myyntituotot	7	3		3	4	1	143,2 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	102	120		120	111	- 9	92,9 %
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 415	- 1 478		- 1 478	- 1 333	146	90,1 %
Henkilöstökulut	- 887	- 923		- 923	- 812	112	87,9 %
Palvelujen ostot	- 471	- 487		- 487	- 454	33	93,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 39	- 35		- 35	- 31	4	89,8 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 18	- 33		- 33	- 35	- 2	105,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 306	- 1 355		- 1 355	- 1 217	139	89,8 %

Toimintatuottojen alitus johtui tilinpäätökseen arvioidusta työterveyshuollon korvauksesta.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viestinnän vahvistaminen	Suunnitelmallinen viestintä Digitalisaatio Elinvoimaohjelman viestintä	Viestintäsuunnitelma, tavoiteseu- ranta Koulutussuunnitelmat, digiosaami- nen
Viestinnän vahvistaminen	Suunnitelmallinen viestintä (kopio)Digitalisaatio (kopio)Elinvoimaohjelman vies- tintä (kopio)	Viestintäsuunnitelma, tavoiteseu- ranta Koulutussuunnitelmat, digiosaami- nen
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asiakaspalvelu	Laadukas asiakaspalvelu Sähköisen asioinnin tukeminen	Digitukea asiointipisteissä Toimenpiteitä toteutettu
Kaupungin kesätyöllistäminen	Kaupungin kesätyöllistäminen Kesätyöllistämistuki yrityksille	Kesätyöpaikka n. 50 nuorelle
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstöohjelman toimenpiteet	Toimenpiteitä toteutettu
Sisäisten toimintojen kehittäminen	Sisäisen viestinnän kehittäminen Tiedonhallinnan kehittäminen	Uusi intra

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja asiakaspalvelu: Toteutettiin tietopalvelua yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Asiointipisteissä järjestettiin digitukea. Järjestettiin presidentin- ja europarlamenttivaalit vastuullisesti.

Suunnitelmallista viestintää ja markkinointia toteutettiin yhteistyössä toimialojen viestintätiimin kanssa. Uusi intra otettiin käyttöön tehostamaan henkilöstön sisäistä viestintää. Valmisteltiin Invest in Alavus -viestinnän toteutus.

Nuorten työllistäminen: Kaupunki työllisti n. 50 nuorta. Tukea maksettiin yhteensä 32 (36) työnantajalle, yhteensä 216 (261) nuoren työllistämiseen yhteensä n. 49.000 € (54.000 €).

Henkilöstöohjelman toimenpiteitä toteutettiin suunnitelmallisesti yhteistyössä mm.:

Työterveyspalvelujen kilpailutus, työkyvyn tukemisen mallin jalkautus, työhyvinvointiryhmän toiminta, järjestelyeräneuvottelut, osaamisen kehittäminen Alavuden tulevaisuudentekijät - kehittäjäyhteisö II.

Riskit/Riskienhallinta:

Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys, henkilöstön jaksaminen, työterveysseuranta, osaamisen turvaaminen / rekrytoinnin kehittäminen, varhainen tuki, osaamiskartoitus.

Tietoteknisten järjestelmien toimivuus, tietosuojariskit / käyttäjien koulutus, perehdyttäminen.

Talous- ja tietohallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talousjohtaja, tietohallintopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tehtävänä ovat talous- ja perustietotekniikan palvelujen tuottaminen ja kehittäminen Alavuden kaupungille ja sen konserniyhtiöille. Tavoitteena on tuottaa laadukkaat ja häiriöttömät palvelut, jotka luovat edellytykset toimialojen tehokkaalle työskentelylle sekä ulkoiselle raportoinnille kustannustehokkaasti.

Palvelualueen oleellisena tehtävänä on toimia yhteistyössä toimialojen kanssa myös eri hankkeissa ja projekteissa (rakennushankkeet, sähköisten järjestelmien käyttöönottoprojektit jne.).

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Talouspalvelut; laskentatoimi ja palkkahallinto

Tietohallintopalvelut; ICT-palvelut ja 6Net

Toiminnan painopistealueet:

Digitalisaatiota edistävät kehityshankkeet, jatkuva tietoverkko- ja palvelininfrastruktuurin kehitystyö.

Käyttäjätyytyväisyyden mittaus ja sen pohjalta toteutettavat koulutustoimenpiteet tai muut mahdolliset kehitystarpeet.

Käyttäjätuen kehittäminen ja itsepalvelumenetelmien, kuten ohjeistusten ja itsepalvelumenetelmien kehittäminen.

Tietoturvan kehittämishankkeet, ml. ulkopuolinen auditointi sekä tiedonhallintalain vaatimien asioiden huomioiminen kehitystyössä. Yleisesti myös kyberturvallisuuden kehittäminen ja huomioiminen järjestelmiä ja palveluita kehitettäessä ja uutta hankittaessa.

Intran kehityshankkeen toteuttaminen sidosryhmien kanssa.

Opastaminen Johdon työpöytäsovelluksen hyödyntämiseen ajantasaisen ja helposti tulkittavan tiedon saamiseksi tiedolla johtamisen työkaluksi.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	123	96		96	88	- 8	91,8 %
Myyntituotot	123	96		96	88	- 9	91,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot					1	1	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 107	- 1 098		- 1 098	- 1 107	- 9	100,8 %
Henkilöstökulut	- 561	- 559		- 559	- 542	17	96,9 %
Palvelujen ostot	- 453	- 451		- 451	- 475	- 24	105,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 32	- 34		- 34	- 32	2	94,9 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 61	- 54		- 54	- 58	- 4	106,6 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 984	- 1 002		- 1 002	- 1 018	- 17	101,7 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen	Tuetaan toimialojen kykyä edistää digitalisaatiota sekä hyödyntää jo olemassa olevia tietojärjestelmiä toiminnassaan	Uusia digitaalisia palveluja otettu käyttöön
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriöttömät palvelut ja vakaa infrastruktuuri	Palveluiden jatkuva kehitystyö ja infran ylläpito ja kehitys	Palvelukatkosten määrä
Ajantasaiset ja luotettavat raportit	Ohjelmistojen tehokas käyttö ja henkilöstön osaamisen ylläpito	Saatu palaute
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Palaverit, ajankohtaiskoulutukset, etätyömahdollisuus, tyky-päivät	Motivoitunut ja osaava henkilöstö Työtyytyväisyyskyselyt Poissaolot
Sisäisten toimintojen kehittäminen	Tiedonhallinnan kehittäminen	Uusi tiedotuskanava henkilöstöasi- oille

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Palvelualueen strategian mukaisiin tavoitteisiin on päästy hyvin sekä Tietohallintopalveluissa että Talouspalveluissa. Tuotetut palvelut ovat olleet pääosin häiriöttömiä ja ajantasaisia. Koko organisaatiota koskevia tietoteknisiä ongelmatilanteita ei tarkastellun ajanjakson aikana ole ilmennyt.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta on tietoturva ja tietosuojatyöryhmän kokouksia pidetty 2022 aikana kaksi kertaa. Työryhmän tavoitteita on ollut käydä läpi kvartaaleittain mahdollisia poikkeustapahtumia sekä suunnitella tietoturvan ja tietosuojan kehittämistä, esimerkiksi henkilöstöä kouluttamalla. Kuluneen tarkastelujakson aikana ei ole havaittu tietoturva- tai tietosuojapoikkeamia. Tietohallinnon henkilöstö on osallistunut tietoturvakoulutuksiin. Hankkeeseen on kuulunut myös ulkopuolinen kyberturvallisuusympäristön arviointi, josta on saatu selkeitä kehittämiskohteita tuleville vuosille.

Digitaalisten palveluiden osalta on toteutettu Whistleblower -EU-direktiivin vaatima ilmoituskanava. Lisäksi Alavuden Intran kehityshanke on toteutettu vuoden 2024 aikana. Myös etätyöskentelyyn ja etäleimauksiin liittyvä uudistus (mobiilisovellukseen pohjautuva leimaus) on toteutettu vuoden 2023 aikana.

Osaamisen kehittämisen lisäämiseksi ja ylläpitämiseksi henkilöstö on osallistunut ajankohtaiskoulutuksiin, pääasiassa järjestelmän päivityksistä johtuviin koulutuksiin. Lisäksi kirjanpidon osaulkoistus (10/2024 alk.) on vaikuttanut taloushallinnon tehtävänkuviiin, vastuualueisiin sekä osaamisen kehittymiseen. Osaulkoistus on vaikuttanut myös kirjanpitojärjestelmän käytön tehostumiseen ja hyödyntämiseen. Samalla on tarkasteltu taloushallinnon, mutta myös palkkahallinnon, prosesseja ja tehtäviä. Prosessien läpikäynti ja järjestelmien käytön tehostaminen jatkuu vuonna 2025 mm. ostolaskuprosessin auditoinnilla.

Etätyömahdollisuus on hyvin käytössä, ja sen koetaan tasapainottavan työskentelyä jaetuissa työhuoneissa.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudelliset riskit

Tietohallinnon palvelualueen oleellisimpia taloudellisia riskejä ovat odottamattomat kustannusten nousut esimerkiksi laitehankintojen ja palveluhankintojen osalta. Hinnossa on tapahtunut merkittävää nousua 2020 vuoden alusta alkaen, mutta nämä eivät ole vielä vaikeuttaneet laite- tai palveluhankintoja.

Taloudellisiin riskeihin voidaan ennakoida tarkkailemalla markkinoita sekä olemalla mukana kansallisissa hankintasopimuksissa (ent. Kuntahankinnat, nykyisin Hansel). Hankintasopimuksista vastaava taho, esimerkiksi Hansel, viestii asiakkaiden suuntaan hyvin odottamattomista hinnannousuista ja pyrkii toiminnallaan estämään yllättävien tilanteiden ilmaantumisen.

Toimintaan liittyvät riskit

Palvelualueen toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. henkilöstöresursseihin liittyvät riskit. Palvelua tuotetaan koko kuntaorganisaation laajuudella, joten henkilöstössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat hyvin helposti mm. vasteaikoihin sekä palvelun laatuun.

Henkilöstöresursseihin liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan mm. kehityskeskusteluiden pohjalta tehtävien kehittämissuunnitelmien avulla, sijaisjärjestelyillä sekä huolehtimalla työhyvinvoinnista yhdessä työterveys-huollon kanssa.

Kyberturvallisuusriskejä ovat organisaatiolla käytössä oleviin järjestelmiin ja laitteisiin kohdistuvat riskit, joiden toteutuessa voi tietojärjestelmät tai palvelut olla pois käytöstä tai niihin pääsyä joudutaan rajoittamaan. Riskejä voidaan vähentää ylläpitämällä laitteiden ja järjestelmien tietoturvaa erilaisilla teknisillä toimilla ja menetelmillä sekä kouluttamalla ja ohjeistamalla henkilöstöä tietoisemmaksi näiden osa-alueiden osalta. Lisäksi tulee kehittää sisäisiä toimintaohjeita häiriötilanteissa.

Maatalouspalvelut

Vastuuhenkilö: maaseutupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Maaseutupalvelujen perustehtävä on tarjota hyvät maaseutuhallinnon palvelut yhteistoiminta-alueen viljelijöille ja omalta osaltaan edistää kilpailukykyisen maaseutuyrittämisen edellytyksiä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Toiminnan painopistealueet:

Uuden ohjelmakauden CAP27 hallintokäytäntöjen parantaminen ja säädöstulkintojen tiedostaminen koulutautumalla ja järjestämällä viljelijöille koulutuksia.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	27	29		29	30	1	104,0 %
Myyntituotot	27	29		29	30	1	104,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 146	- 152		- 152	- 152	1	99,5 %
Henkilöstökulut	- 132	- 140		- 140	- 137	3	98,1 %
Palvelujen ostot	- 5	- 4		- 4	- 5	- 2	142,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1	- 1		- 1			56,2 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 8	- 8		- 8	- 8	- 1	107,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 119	- 123		- 123	- 121	2	98,4 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maatalousyrittäjien ammattitaidon ja hyvinvoinnin ylläpitäminen sekä kehittämistoimenpiteisiin aktivoiminen.	Erilaisten ammattitaitoa ja hyvinvointia ylläpitävien koulutus- ja infotilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä hankkeiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Maatalousyrittäjien osallistumisaktiivisuus koulutuksiin sekä maatilojen investointihankkeiden lisääntyminen.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maaseututoimen yhteistoimintasuorituksen (Alavus/Ähtäri) toimeenpano siten, että lakisääteiset tehtävät tulevat hoidettua annettujen aikataulujen puitteissa ja siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman suuren hyödyn tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella.	Asiakaspalvelua järjestetään päätoimipisteessä hakuaikoina joka päivä, Ähtärin toimipisteessä 1 päivänä viikossa ja loma-aikoina vähintään puhelilin/sähköpostipäivystys. Koulutustapahtumia järjestetään fyysisesti tai sähköisesti ja henkilökohtaista neuvontaa tarpeen mukaan.	Tukikoulutustapahtumia asiakkaille vähintään 4 kpl joko fyysisesti tai sähköisesti sekä henkilökohtaista neuvontaa toimistossa, puhelimitse tai sähköisesti tarpeen mukaan nopeasti. Asiakkaiden tuet maksussa 1. maksukeräilyssä

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Keväällä 2024 maataloustukia haki yhteistoiminta-alueella 496 tilaa, joista 402 oli Alavuden viljelijöitä. Sähköisesti tukia haki 100 % tiloista. Aktiivisten tilojen määrä väheni edellisestä vuodesta yhteensä 17 kpl eli 3,3 %. Alavuden osalta vähennys oli 18 tilaa.

Tukihakemuskoulutustilaisuuksia järjestettiin viljelijöille livenä 2 kpl. Koulutuksiin osallistui yhteensä 144 henkilöä. Lisäksi teimme Etelä-Pohjanmaan Ely-keskuksen ja alueen maaseututoimien kanssa kolme striimatua etäkoulutusta Teams -tekniikalla ja YouTubeen tallennettuna. Koulutuksia on katsottu yli 1.000 kertaa. Maataloustukia on maksettu kauttamme yhteensä 15,4 miljoonaa euroa, joista noin 11,1 miljoonaa euroa Alavuden viljelijöille. Yli 99 % tuista on maksettu ensimmäisessä maksukeräilyssä.

Yksikössä on työskennellyt kolme henkilöä. Henkilöstö on osallistunut Ely-keskuksen ja Ruokaviraston järjestämiin koulutustilaisuuksiin noin kerran kuukaudessa etäkoulutuksena Teams-tekniikalla sekä paikan päällä tapahtuviin koulutuksiin.

Ely-keskus teki maatilojen investointihankkeille Alavudelle 23 myönteistä rahoituspäätöstä, avustuksia 863 034 euroa ja korkotukilainaa 1,16 miljoonaa euroa.

Asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksen mukaan asiakastyytyväisyys Alavuden yhteistoiminta-alueen maaseutupalveluihin on 4,6/5.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Aktiivisten maatilojen lukumäärä, kpl	513	510	496	- 14	97,3 %
Käytössä olevat peltohehtaarit, ha	20 250	20 250	20 140	- 110	99,5 %
Suoritteiden määrä					
Maataloustukia maksettu yt-alueen kautta, milj. €	15	16	15	- 1	93,8 %

Riskit/Riskienhallinta:

Henkilöstön osaaminen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Henkilöstölle on mahdollistettu osallistuminen kaikkiin koulutuksiin.

2.2 Elinvoimapalvelut

Elinkeino- ja asumisen palvelut

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Palvelusuunnitelma:

Elinkeinopalvelut vastaa kaupunkistrategian Yrittäjyys elinvoiman veturina -painopisteen ja ”Rohkeasti kohti uutta” -elinvoimaohjelman toteuttamisesta. Elinvoimaohjelma koostuu elinkeinojen, asumisen, työllisyyden, veto- ja pitovoiman kehittämisen lisäksi liikunta- ja kulttuuriohjelmasta, maapoliittisesta ohjelmasta sekä energiapoliittisista linjauksista. Elinvoimaohjelma linjaa periaatteet kaupungin elinvoimaa vahvistavalle kestäväälle kasvulle.

Elinkeinopalvelut edistää yritystoiminnan kasvua, kehitystä ja kansainvälistymistä sekä uusien yritysten perustamista ja sijoittumista Alavudelle. Kaupunki osallistuu aktiivisesti verkostoihin, joilla edistetään alavutelaisten työelämään osallistumista, elinikäistä oppimista tukevan koulutusverkoston kehittymistä sekä yritysten rekrytointimahdollisuuksia. Osaavan työvoiman saatavuutta vahvistetaan myös aluemarkkinoinnin keinoin viestimällä kaupungista asuinalueena sekä alavutelaisten yritysten tarjoamista työskentelymahdollisuuksista. Asumisen palvelualue hoitaa kaupungille asetetut viranomaistehtävät ja kartoittaa sekä kehittää vaihtoehtoisia asumisen ratkaisuja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut (työllisyyden kuntakokeilu, työllistäminen, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) sekä asumisen palvelut.

Toiminnan painopistealueet:

Elinkeinopalvelut tuottaa Yrittäjä on ykkönen -asenteen mukaisesti asiantuntevat ja asiakaslähtöiset strategian ja elinvoimaohjelman mukaiset elinkeino- ja kasvupalvelut palvelut joustavasti ilman hallinnollisia rajoitteita. Tiivis yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa edistää osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta yrityksen sijaintipaikkana, työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin vahvistetaan eri toimenpitein. Kaupungin omistamien teollisuustilojen yhtiöittäminen toteutetaan.

Alavuden kaupunki osallistui Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksin, Kauhajoen ja Kurikan kaupunkien sekä Soinin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien kanssa. Kuntakokeilussa järjestettiin palvelut työttömille ja palveluissa mukana olleille alle 30-vuotiaille, maahanmuuttajille ja KELAn etuuksilla olleille työnhakijoille. Lähellä asiakaskuntaa järjestettävät palvelut vahvistavat työllistymisvalmiuksia, lyhentävät työttömyysaikaa ja vastaavat yritysten työvoimatarpeeseen sekä joustavoittavat starttirahaprosessia. Kaupunki osallistui aktiivisesti työllisyyspalvelut 1.1.2025 toteuttavan Kuntayhtymä Kympin toiminnan valmistelutehtäviin.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja tukevat alle 29-vuotiaita kohti koulutusta ja työelämää sekä hyvää arkea. Tarkasteluvuonna valmisteltiin sekä etsivän nuorisotyön että nuorten työpajatoiminnan siirto tytäryhtiö A-Pestin toteuttamaksi 1.1.2025 alkaen.

Kaupunki tuottaa palveluita itse ja yhteistyössä kumppaneiden ja hankkeiden kanssa sekä ostopalveluja hyödyntäen.

Asumisen palveluissa panostetaan asukkaiden osallistamiseen, edistetään monipaikkaista asumista ja työskentelyä. Myös kaupungin tarjoamista monipuolisista asumismahdollisuuksista viestitään aiempaa enemmän, sillä Alavus tarjoaa hyvää ja kaunista asumista niin kylillä kuin taajamissa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	564	624		624	614	- 10	98,4 %
Myyntituotot	37	39		39	22	- 17	56,3 %
Maksutuotot	6	6		6	11	5	175,0 %
Tuet ja avustukset	211	257		257	269	12	104,7 %
Muut toimintatuotot	311	322		322	313	- 10	97,0 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 653	- 1 663		- 1 663	- 1 712	- 49	102,9 %
Henkilöstökulut	- 363	- 420		- 420	- 362	58	86,2 %
Palvelujen ostot	- 640	- 664		- 664	- 694	- 31	104,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 16	- 12		- 12	- 10	1	87,1 %
Avustukset	- 362	- 340		- 340	- 401	- 61	117,8 %
Muut toimintakulut	- 271	- 228		- 228	- 245	- 17	107,4 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 089	- 1 039		- 1 039	- 1 098	- 59	105,7 %

Asumisen palveluissa toimintakulut ylittyivät osakehuoneistojen korjaustarpeen ylittäessä suunnitellun. Työmarkkinatuen kuntaosuus toteutui selkeästi budjetoitua suurempana.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kaupunkistrategian toteuttaminen elinvoimaohjelman mukaisesti	Asiantuntijapalvelut hankitaan pääasiassa Alavuden Kehitys Oy:ltä	Asiantuntijapalvelut on hankittu budjetoidusti
Strategiaa ja elinvoimaohjelmaa toteuttavat yhteistyöhankkeet	Hanketoimijoiden tukeminen	Osallistutaan hankkeisiin budjetin mukaisesti.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Etsivä nuorisotyö ja Nuorten työpaja tavoittavat kohderyhmän tuloksellisesti	Nuorista 75 % on mukana jatkotoimenpiteissä
Työllisyyspalveluiden asiakaslähtöinen toteuttaminen, osaamisen vahvistaminen, työttömyysjaksojen lyhentäminen ja yritysten rekrytointimahdollisuuksien vahvistaminen osana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilua.	Osallistutaan aktiivisesti kokeilun toteuttamiseen ja rekrytointimahdollisuuksien kehittämiseen yhteistyöverkostoa hyödyntäen.	Osallistuminen kokeiluun suunnitellusti. Osaavan työvoiman rekrytointia edistävien toimenpiteiden ketterä toteutus.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Koulutusverkoston kehittäminen	Aktiivisuus kehittämistyössä eri toimijoiden kanssa.	Ammatillista koulutusta on tarjolla sekä päätoimisesti että työn ohessa opiskeleville.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Rohkeasti kohti uutta -elinvoimaohjelman mukaista toimintaa on toteutettu tiiviillä verkostoyhteistyöllä asiantuntijaorganisaatioiden, paikkakunnan yrittäjäyhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Työllisyyden kuntakokeilu mahdollisti kohderyhmään kuuluville alavutelaisille palvelut joustavasti ja läheltä. Kuntakokeilun myötä saadut kokemukset ovat evästäneet myös Kuntayhtymä Kymppin toiminnan käynnistymistä, joka tulee tuottamaan työllisyyspalvelut Alavudella vuoden 2025 alusta. Alavudelle sijoittuu kuntayhtymän kymmenhenkinen toimipiste.

Koulutusverkostossa toimivat yhteisöt tarjoavat koulutuspalveluja alavutelaisille sekä työn ohessa suoritettavina että päätoimisin opintoina.

Kaupunki on tuottanut etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan palvelut 1.1.2023 alkaen myös Kuortaneella, Soinissa ja Ähtärissä. Tilikauden aikana kaupunki irtisanoi sopimuksen Kuortaneen, Soinin ja Ähtärin kanssa ja valmisteli alavutelaiden nuorten etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan siirron tytäryhtiö A-Pesti Oy:n toteutettavaksi 1.1.2025 alkaen.

Laki kotoutumisen edistämisestä uudistettiin ja uusi laki astui voimaan 1.1.2025. Kaupunkiin perustettiin maahanmuuttokoordinaattorin virka ja sovittiin viranomaispalveluiden tuottamisesta myös Kuortaneen ja Soinin kunnalle sekä Ähtärin kaupungille. Tavoitteena on tuottaa palvelut tasalaatuisesti ja tehokkaasti soti-
muskuntien alueella.

Kaupunki vastaa kutsupohjaisen palveluliikenteen tuottamisesta.

Kaupunki osallistuu strategiaa ja elinvoimaa toteuttaviin yhteistyöhankkeisiin suunnitellusti. Vuoden 2023 marraskuussa käynnistynyt kaksivuotinen Leader-rahoitteinen Virtaa Alavuden kyliin -hanke tukee kylätoimi-
joita luomaan vahvaa oman kylän identiteettiä. Hanke jatkoi toimenpiteitä, joilla tuoteistetaan toimenpide-
kokonaisuus kylien oman aktiivisuuden ja elinvoiman tukemiseksi.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen myötä aiheutunut monitahoinen turbulenssi vaikeuttaa talouden enna-
kointia muodostaen riskin.

Myös henkilöriski tulee tunnistaa, sillä henkilöresurssit palvelujen tuottamiseksi ovat niukat.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Uudisrakentamisen tason romahdus näkyy edelleen Alavudella toimivien yritysten toiminnassa ja kiertyy
aluetalouteen verkostojen ja alihankintaketjujen kautta. Yrityskentässä toteutuneiden ennakoimattomien ja
merkittävien muutosten myötä tytäryhtiö Alavuden Kehitys Oy haki rahoituksen hankkeelle, jolla vastataan
paikallisen äkillisen rakennemuutoksen (PÄRM) aiheuttamaan tilanteeseen. Myönteisen hankepäätöksen
myötä 1.10.2024 yhtiö käynnisti kaksivuotisen hankkeen.

Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikunta- ja hyvinvointipäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä liikunnan harrastamiselle eri puolilla Alavutta järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Liikuntapalvelut (sisäliikuntapaikat, uimahalli, ohjaustoiminta, seurayhteistyö ja hallinto).

Ulkoliikuntapaikat (urheilu- ja pesäpallokentät, jalkapallokentät, luistelualueet ja kaukalot, valaistut ulkoilureitit, hiihtoladut jne.).

Hyte- toiminnan (hyvinvointi- ja terveys) koordinoiminen, sisältää myös ehkäisevän päihdetyön (alkoholi, nikotiinituotteet ja peliriippuvuuden)

Toiminnan painopistealueet:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien, toimintatapojen ja prosessien luominen ja käyttöönotto koko kaupunkiorganisaatiossa.

Elintapaohjauksen sekä lasten ja nuorten liikuntatoiminnan kehittäminen sekä laajentaminen.

Kunto-Lutran toimintojen kehittäminen.

Ulkoliikuntapalvelujen toimintojen selkiyttäminen ja kehittäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	229	450		450	376	- 74	83,5 %
Myyntituotot	197	400		400	329	- 71	82,2 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot	32	50		50	47	- 3	93,9 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 412	- 1 711		- 1 711	- 1 670	42	97,6 %
Henkilöstökulut	- 656	- 826		- 826	- 780	46	94,4 %
Palvelujen ostot	- 327	- 391		- 391	- 419	- 28	107,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 102	- 102		- 102	- 103	- 2	101,6 %
Avustukset	- 39	- 32		- 32	- 31	1	95,6 %
Muut toimintakulut	- 287	- 361		- 361	- 337	24	93,4 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 183	- 1 261		- 1 261	- 1 294	- 33	102,6 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolilla Alavutta huomioiden annetut budjettiraamit ja resurssit.	Toimitaan hyväksytyn budjetin mukaisesti	Käyntikerrat sekä saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elintapaohjauksen kehittäminen ja laajentaminen (uudet kohde ryhmät) Mahdollisuuksien mukaan erilaisien liikuntaryhmien ja tapahtumien järjestäminen eri ikäisille asukkaille eri puolilla Alavutta.	Yhteistyössä toimiminen eri toimijoiden kanssa	Käyntikerrat Tapahtumien määrä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.	Hyvinvointisuunnitelman laadinta	Hyvinvointikertomus
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Poikkihallinnollinen yhteistyö	Erilaiset kerhot Liikunnallisen elämäntavan opettaminen perheille yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa	Osallistujamäärät Tapahtumat
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö ja hyvä tiedottaminen	Toimitaan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä. Käytetään hyväksi eri tiedotuskanavia tiedotettaessa liikunta-asioista. Osaava henkilökunta	Henkilökunnan koulutus

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Strategiset tavoitteet ovat toteutuneet.

Ulkoliikuntapaikkoja on pidetty kunnossa huomioiden sääolosuhteet.

Osan ulkoilureittien valaistus on muutettu ajastetuiksi. Reitistöjä ja liikuntapaikkojen kuntoa on käyty läpi.

Yhteistyötä on tehty paljon eri toimijoiden kanssa. Kerhoja ja tapahtumia on järjestetty kaikille ikäryhmille vauvoista senioreihin eri puolilla Alavutta.

Move-mittausten huolestuttavista tuloksista johtuen elinvoimalautakunta hyväksyi perusopetuksessa mukana oleville lapsille ja nuorille syyslukukaudella kymmenen kerran maksuttoman uinnin.

Elintapaohjausta on lisätty.

Hyvinvointiraportti 2022–2023 hyväksyttiin valtuustossa.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
+75-ikäisten kuntosali- ja uintikäyntikerrat	1 794	2 000	5 368	3 368	268,4 %
Suoritteiden hinta					
Uimahalli aikuiset /€ (sis. kuntosali+uinti)	6,5	6,5	6,5	0	100,0 %
Uimahalli lapset /€ (sis. kuntosali+uinti)	3,5	3,5	3,5	0	100,0 %
Kuntosali aikuiset /€	5,5	5,5	5,5	0	100,0 %
Kuntosali nuoret/€	4	4	4	0	100,0 %
Suoritteiden määrä					
Uimahallin kävijämäärä	14 171	70 000	52 379	- 17 621	74,8 %
Kunto-Lutra kuntosalit	18 913	30 000	18 912	- 11 088	63,0 %
livari kuntosali	9 847	9 500	8 950	- 550	94,2 %

Riskit/Riskienhallinta:

Hyväksytyn vuoden 2024 budjetin tuomat haasteet: liikuntapaikkojen kunnossapidon tason laskeminen.

Liikuntapalvelut on pysynyt hyvin annetuissa talousraameissa.

Menot jäivät alle talousarvion.

Tulot eivät toteutuneet arvioidusti asiakasmäärän jäätyä ennakoitua pienemmäksi.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Vastuuhenkilö: vapaa-aikasihteeri, kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kirjastopalveluiden perustehtävät on määritelty kirjastolaissa (1492/2016). Näitä ovat muun muassa aineistojen, sisältöjen ja kokoelmien tarjoaminen, monipuolisen lukutaidon ja tiedonhankintataitojen edistäminen, tilojen tarjoaminen sekä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen.

Kulttuuripalvelujen perustehtävät on määritelty kulttuurilaissa (166/2019) Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa, tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee mm. edistää yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kirjastopalveluiden yksiköt ovat Alavuden pääkirjasto, Töysän kirjasto ja kirjastoauto. Kulttuuripalvelujen toiminnot ovat peruskulttuurityö sekä Taidekeskus Harri.

Toiminnan painopistealueet:

Kirjaston toiminnassa painopisteinä ovat saavutettavuuden parantaminen, nuorten lukemaan innostaminen ja erityisryhmien huomioiminen toiminnassa. Kulttuuripalveluiden toiminnassa painopisteinä ovat kulttuurin ja taiteen edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä elinvoiman lisääminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	32	29		29	24	- 5	84,2 %
Myyntituotot	5	7		7	2	- 4	37,7 %
Maksutuotot	15	10		10	10		99,3 %
Tuet ja avustukset	6	2		2	6	4	311,3 %
Muut toimintatuotot	7	11		11	6	- 5	55,4 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 867	- 852		- 852	- 814	38	95,5 %
Henkilöstökulut	- 421	- 428		- 428	- 433	- 5	101,2 %
Palvelujen ostot	- 113	- 103		- 103	- 94	9	91,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 192	- 191		- 191	- 159	32	83,4 %
Avustukset	- 25	- 18		- 18	- 18	1	97,2 %
Muut toimintakulut	- 116	- 112		- 112	- 110	2	98,0 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 834	- 823		- 823	- 789	33	95,9 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen Kaupungin näkyvyyden lisääminen	Järjestää matalan kynnyksen tapahtumia kaiken ikäisille. Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen. Kotiseututyö ja sen tukeminen.	Kävijämäärä ja saatu palaute
Lakisääteisten palveluiden turvaaminen	Pyritään kehittämään uusia toimintatapoja palvelutason turvaamiseksi niukemmilla resursseilla.	Henkilötyövuodet (asukasluku/1000) Taloudellisuus (henkilöstökulu+ kirjastoaineistokulut) / (Fyysiset käynnit + kokonaislainaus)
Toistuvat ja monialaiset kulttuuri-tapahtumat	Kulttuuriohjelman mukaisesti muutama suurempi toistuva päätapahtuma vuodessa ja lisäksi pienempiä tapahtumia tukemaan monipuolista tapahtumatarjontaa	Kävijämäärät ja saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Erityisryhmien huomioiminen toiminnassa	Kehitetään kirjaston seniorityötä muun muassa kotipalvelua markkinoimalla. Tuetaan vieraskielisten kotouttamista aineistohankinnoin	Vieraskielisten aineistojen hankintalukumäärä
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen	Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen.	Harrastajamäärät ja saatu palaute.
Vahva ja aktiivinen yhdistys- ja harrastustoimijakenttä	Uusitun kulttuuriohjelman mukaisesti kaupunki tarjoaa esiintymismahdollisuuksia harrastajaryhmille sekä tuottaa esityksiä kuntalaisille	Järjestöaktiivisuuden säilyttäminen kunnassa
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten lukemaan innostaminen	Osallistutaan yhteisiin, nuorten lukemista tukeviin hankkeisiin, pyritään vakiinnuttamaan koulujen kanssa tehtävän yhteistyön käytäntöjä.	Monipuoliset lukutaidot: tapahtumiin osallistujien määrä Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: osallistujien määrä Lasten- ja nuortenaineistojen lainamäärät

Taideopetuksen järjestäminen	Kaupungin rahoitus ja tuki musiikki-, taide- ja käsityöalojen opetuksen tukemiseksi.	Vauvasta vaariin ikäluokkien onnistumien itse opetellen ja tehden
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Saavutettavuuden parantaminen		Kävijämäärät omatoimiajalla sunnuntain keskiarvo
Kestävän kehityksen tukeminen	Osallistutaan Eepos-alueen yhteiseen kestävän kehityksen hankkeeseen. Kehitetään uusia käytäntöjä tukemaan kestävää kehitystä.	Lainaus/kokoelmat

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kirjastossa on jatkettu päämäärätietoista työskentelyä nuorten lukemisharrastuksen tukemiseksi. Eepos-kirjastojen yhteishankkeet ovat luoneet uudenlaisia mahdollisuuksia toiminnan järjestämiselle. Palveluja on vuoden aikana pystytty kehittämään asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.

Kulttuuripalveluiden tavoitteina vuoden 2024 aikana oli tarjota maltillisesti ja kustannustehokkaasti erilaisia tapahtumia. Kävijämäärät yllättivät runsaudellaan ja tapahtumatuotannon tuotot ylittivät budjetissa asetetut tavoitteet. Saatu palaute oli positiivista ja asukkaat toivoivat samankaltaisia tapahtumia jatkossakin.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Kokonaislainaus	169 165	175 000	164 000	- 11 000	93,7 %
Kirjastokäynnit	72 147	115 000	125 000	10 000	108,7 %
Lainajia/asukasluku	29	30	29	- 1	96,7 %
Suoritteiden hinta					
Aineistokulut/asukasluku	14,35	14,25	13,8	- 0,45	96,8 %
E-aineistokulut/asukasluku	0,8	1	1	0	100,0 %
Toimintakulut/lainaus	3,8	3,8	3,8	0	100,0 %
Taloudellisuus (henkilöstökulut+kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus)	2,06	2,1	2,1	0	100,0 %
Suoritteiden määrä					
Taidekeskus Harri avoinna (kk)	6	6	6	0	100,0 %
Aineistojen hankinta kpl/ (asukasluku/1000)	588	610	488	- 122	80,0 %
Kokonaislainaus/asukasluku	15,24	14,9	15	0,1	100,7 %
Kirjastokäyntien määrä/asukas	8,4	9	7	- 2	77,8 %

Riskit/Riskienhallinta:

Kirjaston osalta suurimmat riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen, osaamisen ylläpitämiseen ja toisaalta kokoelman ajantasaisuuden ylläpitämiseen. Riskit pystytään minimoimaan huolehtimalla riittävästä henkilöstöstä, riittävästä koulutuksesta ja riittävistä hankintamäärärahoista, jotta saadaan pidettyä kokoelma ajantasaisena.

Kulttuuripalveluiden suurimpiin riskeihin kuuluvat niukat henkilöresurssit. Laaja-alainen kulttuurikenttä tuo myös monenlaista haastetta. Vuositasolla tulee huomioida, että kulttuuripalvelujen tarjonnan riittävyys täyttää kuntalain edellyttämät vaateet.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Kirjasto: Riskien mahdollisuudet ovat vuoden aikana kasvaneet resurssien niukentuessa.

Kulttuuri: Vuoden 2024 osalta riskit tiedostettiin, mutta onnistuimme hoitamaan riskittä koko kauden.

2.3 Sivistyspalvelut

Kouluhallinto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Sivistyspalvelujen hallinto vastaa sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluu yleishallinto, aamu- ja iltapäivätoiminta, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, erityisopetus, lukiokoulutus, kansalaisopiston opetus ja nuorisopalvelut. Yleisenä tavoitteena on tuottaa ja toteuttaa kuntalaisille ajanmukaiset sivistyspalvelut. Tavoitteena on asukkaiden opetuksen, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistäminen. Sivistyspalvelujen hallinto seuraa taloutta suunnitelmallisesti ja antaa avaimet laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja hyvinvoinnin toteuttamiseen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hallinnolliset palvelut perusopetukselle, varhaiskasvatukselle, lukiolle, kansalaisopistolle ja nuorisopalveluille. Musiikkiopiston ja käsityötaiteen perusopetuksen maksuosuudet.

Toiminnan painopistealueet:

Palveluiden tehostamisen suunnittelu ja toimien arviointi.

Opiskeluhuollon toiminnan kehittäminen ja yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 297	- 293		- 293	- 293	1	99,8 %
Henkilöstökulut	- 162	- 149		- 149	- 151	- 1	100,9 %
Palvelujen ostot	- 96	- 101		- 101	- 98	2	97,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3	- 3		- 3	- 1	2	48,8 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 36	- 40		- 40	- 42	- 2	104,5 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 297	- 293		- 293	- 293	1	99,8 %

Henkilöstökulut ylittyivät johtuen palkankorotusratkaisuista.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innokas ja aktiivinen henkilöstö	Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä.	Henkilöstön pysyvyys ja täydennyskoulutukset
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstön hyvinvointi	Varhaisen puuttumisen malli	Poissaolot, puheeksiotot, kehityskeskustelut
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimivat palvelut	Palveluiden kehittäminen ja arviointi	Asiakaskyselyt, palvelunkäyttäjämäärien seuranta
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva kouluverkko	Riittävät resurssit	Kuntatalous

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Henkilöstön vaikutusmahdollisuuksiin omaan työhönsä on panostettu kehityskeskustelujen, koulutustoivekyselyjen ja kouluvierailujen kautta sekä erilaisiin koulutusmahdollisuuksiin osallistumiseen kannustaen. Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon myötä prosesseja on kehitetty monella sektorilla ja esihenkilötyötä tuettu erilaisilla koulutuksilla.

Varhaisen puuttumisen mallin mukaisesti on pidetty puheeksiottokeskusteluja sekä ohjattu tarvittaessa työterveyden palveluiden piiriin. Uudistettua varhaisen puuttumisen mallia on esitelty henkilöstölle mm. ope-
tushenkilöstön yhteisessä veso-koulutuksessa elokuussa.

Palveluiden kehittämisen näkökulmasta aluekoulunjohtajamallin pilotti aloitettiin syksyllä 2024 tavoitteena toimintakulttuurin yhtenäistäminen perusopetuksessa. Syksyllä teetettiin kysely henkilöstölle mallin kokemuksista sekä pyydettiin ideoita mallin kehittämiseksi. Seuranta jatketaan ja kysely toistetaan uudelleen keväällä.

Kuntataloudesta on pyritty pitämään huolta laatimalla mm. sopeutusohjelma, jonka tavoitteena on ollut taata niukkenevien resurssien tasapuolinen jakautuminen. Sopeutusohjelmassa tarkasteltiin mm. yläkouluverkon tulevaisuutta.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Sivistyslautakunnan kokoukset	6	6	9	3	150,0%
Sivistyslautakunnan päätösten määrä	34	35	62	27	177,1%

Riskit/Riskienhallinta:

Pätevän henkilökunnan saatavuus:

Vakituisiin toimiin ja virkoihin on pääosin saatu päteviä hakijoita, mutta määräaikaisuuksien kohdalla on pätevän henkilöstön rekrytoinnissa paikoitellen ollut haasteita.

Talouden yllättävät vaihtelut:

Taloudessa ei tapahtunut yllättäviä vaihteluita.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatus ja esiopetus edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lapsen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Varhaiskasvatuksen hallinto, Varhaiskasvatuksen erityisopetus, Päiväkodit, Ryhmikset, Perhepäivähoito

Toiminnan painopistealueet:

Toiminnan painopisteenä vuoden 2024 aikana oli laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen kustannus- tehokkaasti. Henkilökunnan toimintaa pyrittiin tehostamaan siirtämällä henkilöstöä tarpeen tullen sijaiseksi toiseen yksikköön. Vuoden aikana varhaiskasvatuspalvelun tarvetta tarkasteltiin jatkuvasti. Tarpeen vastaimiseksi esimerkiksi Kaartin ryhmiksen toiminta päättyi 31.7.2024.

Positiivinen pedagogiikka - Huomaa hyvä - oli varhaiskasvatuksen toiminnan painopisteenä. Henkilökuntaa koulutettiin edelleen Ihmeelliset vuodet- toimintamenetelmään, jossa korostuu vahvasti positiivisuuden kautta toimiminen eri tilanteissa. Uutta, kolmiportaisen tuen toimintamallia vietiin kentälle hankkeiden tavoitteiden mukaisesti.

Alavuden varhaiskasvatuksen ja Jyväskylän yliopiston yhteistyön myötä keväällä 2024 valmistui kasvatustieteiden perusopintojen opiskelijat.

Varhaiskasvatus on saanut rahoitusta useasta eri hankkeesta. Hankerahoilla on yritetty palkata kentälle työntekijöitä toteuttamaan yhdenvertaista ja tasapuolista varhaiskasvatusta, kaikissa rekrytoinneissa ei yrityksistä huolimatta onnistuttu. Edelleen järjestettiin perheille hankerahoituksen avulla muun muassa matalan kynnyksen liikunnallisia ja maksuttomia tapahtumia yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Näihin tapahtumiin osallistuminen on ollut hyvää ja perheet ovat olleet tyytyväisiä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	609	603	- 41	562	569	7	101,2 %
Myyntituotot	2				2	2	
Maksutuotot	280	278	- 41	237	238	1	100,2 %
Tuet ja avustukset	326	325		325	329	4	101,1 %
Muut toimintatuotot	1				1	1	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 7 009	- 7 245		- 7 245	- 6 627	618	91,5 %
Henkilöstökulut	- 5 216	- 5 416		- 5 416	- 4 777	640	88,2 %
Palvelujen ostot	- 943	- 946		- 946	- 1 035	- 90	109,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 86	- 70		- 70	- 63	6	90,7 %
Avustukset	- 422	- 426		- 426	- 404	22	94,8 %
Muut toimintakulut	- 343	- 387		- 387	- 348	39	89,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 6 400	- 6 642	- 41	- 6 683	- 6 058	625	90,7 %

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta johtuen asiakasmaksuista 73 % on maksuttomia ja tämä

on vähentänyt varhaiskasvatuksen tuloja. Henkilöstökulut alittuivat taloudensopeutustoimien, rekrytointihaasteiden sekä loma-aikojen palvelujen keskittämisen ja ryhmiksien sulkemisen johdosta.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti	Henkilökunnan tehokas käyttö sekä lasten järkevä sijoittelu	Varhaiskasvatuksen käyttöprosentti 80 %
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukasta varhaiskasvatusta	Osaava henkilökunta. Lämmin ilmapiiri.	Hyvinvoivat lapset ja tyytyväiset perheet Asiakastyytyväisyyskyselyn vastausprosentti 70% ja perheet olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä palveluihin.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Varhaiskasvatussuunnitelman mukaista laadukasta varhaiskasvatusta	Varhaiskasvatuksen uuden lain mukaista toimintaa ja sen ajatusmallin syventämistä. Vasu-koulutukset henkilökunnalle.	Kaikille lapsille laadittu vasu ja esioppilaille oppimissuunnitelma
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva varhaiskasvatus Riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja	Riittävä rahoitus	Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti Varhaiskasvatuspaikat ja henkilöstömitoitus järjestetty lain asettamien vaatimusten mukaan

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Alavuden varhaiskasvatuksen ja Jyväskylän yliopiston yhteistyön avulla jatko-opintoihin hakeutumisen innokkuutta oli havaittavissa. Monimuotoisiin varhaiskasvatuksen opettajaopintoihin on päässyt muutamia työntekijöitä ja yksi työntekijä sai myös opinnot valmiiksi.

Henkilökunnalle järjestettiin koulutusta varhaiskasvatuksen arviointiin, sensitiiviseen vuorovaikutukseen sekä hätäensiaputaitoihin. Tulevaisuuden tekijät koulutuskokonaisuudessa oli mukana useampi työntekijä varhaiskasvatuksesta. Esihenkilöille alkoi loppuvuodesta Uudistuva ja Uudistava johtaminen -koulutus yhteisesti koko kaupungin esihenkilöiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksejä tarkistettiin 1.8.2024 alkaen. Näin ollen maksuttomien määrä kasvoi edelleen ja varhaiskasvatuksen tulojen määrä pieneni.

Kesällä viisi viikkoa ja muina koulujen loma-aikoina keskitettiin varhaiskasvatustoiminta Tervanallen ja Pikku-Trimmin päiväkoteihin päivystysajaksi. Näin onnistuttiin keskittämään henkilöstön vuosilomia sekä mahdollistamaan muita vapaita. Päivystysaikoina saatiin järjestettyä varhaiskasvatus hyvin kustannustehokkaasti.

Esihenkilöiden osalta koettiin suuria muutoksia kesän jälkeen ja syksy vaati aikaa monenlaiseen perehtymiseen, uuden opetteluun ja töiden jakamiseen. Näillä oli moninaisia vaikutuksia koko varhaiskasvatuskentällä.

Varhaiskasvatukselle useamman vuoden ajalta myönnettyt hankkeet päättyivät vuoden 2024 loppuun. Uusia hankkeita tai jatkorahoituksia avattiin haettavaksi vuodelle 2025 vain liikuntahankkeiden osalta.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Lasten kotihoidontukea saaneet lapset	132	103	96	- 7	93,2%
Lasten kotihoidontuki/€/kk/ruokakunta	340	360	350	- 10	97,2%
Suoritteiden hinta					
Kokopäivä	61	60	60	0	100,0%
Suoritteiden määrä					
Läsnäolopäivät	69 000	69 000	69 000	0	100,0%

Riskit/Riskienhallinta:

Pätevien opettajien saaminen on edelleen vaikeaa, yrityksiä useamman vuoden aikana.

Kelpoisen henkilöstön ja sijaisten saaminen sekä henkilöstön pitovoima.

Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys palvelutarpeeseen.

Peruskoulut

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kasvatus- ja opetustyömme rakentuu yhtenäiselle perusopetukselle palvelen laaja-alaista opetus- ja kasvatustehtävää aina esiopetuksesta 9. luokkaan. Perusopetukseen kuuluu myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Perusopetuksen tehtävänä on antaa elämässä tarpeelliset hyvät perustiedot ja taidot, edistää tasa-arvoa ja elinikäistä oppimista sekä yhdessä kodin ja muiden yhteistyötahojen kanssa kasvattaa terveyteen, sosiaaliseen ajatteluun ja vastuuseen itsestä ja toisista ihmisistä ja ympäristöstä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Alavudella toimii kahdeksan alakoulua ja kaksi yläkoulua. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluilla tarpeen mukaan. Lisäksi lastensuojeluyksikkö Vaahteramäessä toimii yksi Alavuden yläkoulun joustavan perusopetuksen luokka. Kouluille on saatu myös hankerahaa.

Toiminnan painopistealueet:

Perusopetuksen johtamisjärjestelmää kehitetään mm. pilotoimalla aluekoulunjohtajamallia sekä lisäämällä yhteistyötä yläkoulujen kesken. Aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteita tarkastellaan uuden toimintakauden alusta lähtien linjaamalla ryhmien perustamisrajoista, aukioloajoista ja maksuista. Toimintaa kehitetään hankkeiden kautta kuten erityisesti yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishankkeen, mutta myös tasa-arvohankkeen, maahanmuuttotustaisten nuorten opetuksen kehittämishankkeen, Alavus harrastaa -hankkeen, kerhotoiminnan kehittämishankkeen sekä TVT-strategia-hankkeen kautta. Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus on perusopetuksessa tärkeää. Panostamme henkilökunnan koulutuksiin mm. yhteisissä vesio-koulutuksissa sekä Osaaja-verkoston kautta, jossa ovat mukana kaikki Etelä-Pohjanmaan kunnat.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	905	710		710	857	147	120,7 %
Myyntituotot	331	365		365	382	17	104,6 %
Maksutuotot	85	100		100	76	- 24	75,7 %
Tuet ja avustukset	476	230		230	387	157	168,2 %
Muut toimintatuotot	14	15		15	13	- 2	83,7 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 13 077	- 13 243		- 13 243	- 13 088	154	98,8 %
Henkilöstökulut	- 8 709	- 8 598		- 8 598	- 8 571	27	99,7 %
Palvelujen ostot	- 2 981	- 3 154		- 3 154	- 3 097	57	98,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 436	- 418		- 418	- 367	50	88,0 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 951	- 1 073		- 1 073	- 1 053	20	98,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 12 172	- 12 533		- 12 533	- 12 231	301	97,6 %

Hankkeita on haettu ja saatu enemmän kuin mitä suunnitteluvaiheessa arvioitiin. Lisäksi käynnissä olevat hankkeet ajoittuvat vuosille eri tahtiin.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukas perusopetus	Riittävä tuki, myönteinen opiskeluilmapiiri, opiskeluhuollon kehittäminen	Poissaolojen seuranta, kouluviihtyvyys
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin edistäminen	Oppilaiden hyvinvoinnin seuranta, arviointi sekä tavoitetta tukeva hanketyö	Kouluterveyskyselyt, hyvinvointikyselyt, tasa-arvokyselyt, raportit
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Oppilaat saavat opetussuunnitelman mukaista opetusta	Riittävä tuntiresurssi, pätevä opetus, laadukasta opetusta tukeva hanketyö	Tuntimäärä/oppilas, hanketyöllä saadut tulokset
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvin toimivat koulut	Johtamisen kehittäminen, työhyvinvointiin panostaminen	koulutukset, työtyytyväisyys, kehityskeskustelut

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Opiskeluhuollon kehittäminen on jatkunut hankkeiden, opiskeluhoitoryhmien ja koulutusten kautta. Poissaoloja seurataan säännöllisesti ja yleisellä tasolla koulupoissaolot ovat olleet vähenemään päin yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Kouluviihtyvyyteen kehitetään yhteisöllisen opiskeluhuollon kautta uusia menetelmiä ja perusopetuksen kehittämisryhmä on ollut mukana luomassa kouluille yhteisen Koulufiiliskyselyn.

Kouluterveyskyselyjen ja MOVE-mittauksen tulosten läpikäynnin perusteella on noussut huoli liikumisen vähenemisestä. Liikunnallisen elämäntavan tukemiseen kouluissa on aloitettu lukuvuonna 2024–25 uusi Liikkuva Alavus -hanke. Myös Alavus harrastaa -hankkeelle on saatu jatkorahoitus. Peruskouluihin nimetyt hyvinvointivastaavat ovat osallistuneet mm. kaupungin hyvinvointityöryhmään.

Kevätlukukauden tuntiresurssi oli vielä hyvällä tasolla, ja sitä tuettiin hanketyöllä kuten ohjaajaresurssilla ja lisätunneilla tasa-arvohankkeella ja koronahankkeella. Tuntikehystä leikattiin lukuvuodelle 24–25 sopeutusohjelman mukaisesti ja tiukemmat resurssit ovat vaatineet kouluilta tarkkaa yhteensovittamista opetussuunnitelmanmukaisen opetuksen toteuttamiseksi. Tuntimäärä on lukuvuonna 24–25 keskimäärin alakoulussa 1,9 h/oppilas ja yläkoulussa 2,5 h/oppilas. Kouluille, joilla tuntiresurssia on vähiten, on osoitettu lisätunteja mm. tasa-arvohankerahoituksen kautta.

Alavuden koulujen johtajuuden kehittäminen on edennyt mm. koulunjohtajien sekä rehtoreiden yhteisissä

johtajuustyöpajoissa, kehityskeskustelujen, kouluvierailujen ja kyselyjen kautta. Toiveiden ja tarpeiden mukaiseen koulutusten tarjontaan on vaikutettu mm. Osaajan kautta, josta on esimerkkinä someilmiöiden vaaroihin perehdyttänyt luento sekä turvallisuuskoulutukset.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Suoritteiden hinta					
Hinta € / oppilas	9 450	9 923	9 824	- 99	99,0%
Suoritteiden määrä					
Oppilasmäärä	1 288	1 236	1 245	9	100,7%

Riskit/Riskienhallinta:

Osaavan henkilöstön säilyttäminen: Henkilöstön vaihtuvuus ei ole ollut suurta.

Tasapuolisuuden säilyminen eri koulujen opetuksessa: Tuntiresurssit on pyritty jakamaan tasapuolisesti.

Laadukkaan perusopetuksen takaaminen haastavassa taloudellisessa tilanteessa: Sopeutustoimista huolimatta perusopetus on säilynyt hyvällä tasolla.

Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: lukion rehtori ja nuorisotyön koordinaattori

Palvelusuunnitelma:

Lukiokoulutus tarjoaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen, joka koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista sekä tahdosta. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että lukion päättövaiheessa opiskelija on hankkinut riittävät valmiudet tulevaa varten niin jatko-opintoihin kuin työelämään.

Nuorisopalvelujen perustehtävänä on nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen.

Toiminta-ajatuksena on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osallistumista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lukio, Ammattiopetus, Nuorisopalvelut

Toiminnan painopistealueet:

Lukion laatustrategiahankkeen loppuun vieminen ja uuden opetussuunnitelman toteuttaminen.

Nuorisopalvelujen painopistealueena on nuorisotyön, koulun ja kodin yhteistyön vahvistaminen ja kehittäminen.

Matalan kynnyksen monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet.

Osallistumisen, vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden edistäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	58	35		35	44	9	125,9 %
Myyntituotot		1		1		- 1	
Maksutuotot	10	11		11	11		100,5 %
Tuet ja avustukset	36	10		10	25	15	260,1 %
Muut toimintatuotot	12	14		14	9	- 5	62,9 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 634	- 1 651		- 1 651	- 1 607	44	97,3 %
Henkilöstökulut	- 1 078	- 1 111		- 1 111	- 1 099	12	98,9 %
Palvelujen ostot	- 214	- 189		- 189	- 189	1	99,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 72	- 81		- 81	- 59	21	73,5 %
Avustukset	- 29	- 26		- 26	- 26		100,0 %
Muut toimintakulut	- 242	- 244		- 244	- 234	10	95,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 576	- 1 616		- 1 616	- 1 563	53	96,7 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Tarjota laadukasta toisen asteen koulutusta. Nuorisopalvelut: Osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen yhdenvertaisesti.	Lukio: Lukiossa kattava kurssitarjonta Nuorisopalvelut: Nuorisovaltuusto, nuorisotilojen toimikunnat ja nuorten kuuleminen.	Lukio: Toteutettujen kurssien määrä Nuorisopalvelut: Järjestetyt aktiviteetit. Aloitteet ja lausunnot
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Viihtyisä oppimisympäristö Nuorisopalvelut: Nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen edistämällä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa harrastus sekä muussa toiminnassa.	Lukio: Positiivisen ja innostavan opiskeluilmapiirin luominen yhdessä kaikkien oppilaitoksen toimijoiden kanssa. Nuorisopalvelut: Nuorisotilatoiminta, kerhot, leirit, retket, harrastamahdollisuudet, tapahtumat, ehkäisevä päihdetyö, kansainvälinen toiminta, nuorisotyö kouluissa, sosiaalinen media, digitaalinen ja verkkonuorisotyö sekä monialainen ja seutukunnallinen yhteistyö.	Lukio: Itsearviointikyselyn opiskelijapalaute Nuorisopalvelut: Kävijämäärät sekä järjestetyn toiminnan määrä.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset yli valtakunnallisen keskiarvon. Nuorisopalvelut: Yhteisöllisyyden tukeminen sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppiminen.	Lukio: Kattava kurssitarjonta, laadukas opetus Nuorisopalvelut: Nuorisotyö kouluissa, tieto- ja neuvontapalvelut, kansainvälinen toiminta sekä ohjaamo.	Nuorisopalvelut: Koulunuorisotyön kehittäminen ja osallistujat Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit

Lukio: Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen	Lukio: Henkilöstön koulutusmahdollisuudet	Lukio: Kehityskeskustelut ja kaupungin ajoittain toteuttamat työhyvinvointikyselyt
Nuorisopalvelut: Ammattitaitoinen osaava työssään viihtyvä henkilökunta.	Nuorisopalvelut: Säännölliset palaverit, koulutukset, kehityskeskustelut sekä työnohjaus.	Nuorisopalvelut: Palautteen kerääminen työntekijöiltä ja nuorilta.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Lukio:

Ylioppilaskirjoitusten tulokset olivat hieman alle valtakunnallisen keskitason. Itsearviointikyselyn mukaan opiskelijat kokevat saavansa riittävästi tukea lukio-opintoihinsa. Henkilöstön kanssa on pidetty kehityskeskustelut kevään aikana. Lukuvuoden 2024–25 opetustarjonta on suunniteltu talousarvio huomioiden. Lukion laadunhallintaa on kehitetty kuluneen vuoden aikana.

Nuorisopalvelut:

Kevätkaudella 2024 toimintaa järjestettiin nuorisotila Lymyllä sekä jalkautuvan nuorisotyön muodossa Keskinen kyläkaupalla sekä muissa nuorten suosimissa kohteissa. Kansainvälistä nuorisotyötä toteutettiin kahdessa nuorisovaihdossa. Kesäleirit ja muut kesän aktiviteetit koettiin toimiviksi ja onnistuneiksi niin osallistujien kuin henkilöstön keskuudessa. Syksyllä avattiin nuorisotila Potero Töysän keskusta. Koulunuorisotyötä jatkettiin uuden hankkeen myötä, painotuksena erityisesti alakoulut.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Lukio					
Opiskelijamäärä, lukio	180	183	192	9	104,9%
Nuorisopalvelut					
Leirikeskus Vetämajärvi, käyttöpäivät	193	200	160	- 40	80,0%
Liikkuvan nuorisotyön (koulunuorisotyö, jalkautuva nuorisotyö, tapahtumat) tavoitavuus, henkilömäärä					
Nuorisopalveluiden leirit ja reissut, osallistujien määrä			510		
Nuorisopalveluiden leirit ja reissut, lukumäärä vrk			34		
Nuorisotilat, avoinna vrk			132		
Nuorisotilat, kävijämäärä			3 960		

Riskit/Riskienhallinta:

Nuorisopalvelujen riskit ja riskien hallinta

Yllättävä/ äkillinen häiriö nuorisotiloilla, nuorisotilojen välittömässä läheisyydessä tai tapahtumissa.

Riskin hallinta: Häiriötilanteiden ennalta läpikäyminen ja niiden toimintaohjeiden kertaus säännöllisesti. Riittävä määrä henkilökuntaa. Turvallinen ympäristö nuorille sekä henkilökunnalle.

Lukion riskit ja riskien hallinta:

Tiukan talouden vaikutus toteutettavaan opetustarjontaan. Kokonaisvaltainen näkemys toteutettavista kursseista. Opetustarjonta on kyetty pitämään kattavana talouden realiteetit huomioiden.

Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Palvelusuunnitelma:

Lakeudenportin kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa toiminta-alueensa asukkaille yleissivistävää koulutusta. Monipuolinen opetustarjonta (erilaiset kurssit, luennot, tilauskoulutus) antaa eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kannustaa elinikäiseen oppimiseen. Opistossa annetaan kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lakeudenportin kansalaisopiston toiminta-alueeseen kuuluvat Alavuden ja Ähtärin kaupungit sekä Kuortaneen kunta.

Toiminnan painopistealueet:

Monipuolinen kurssitarjonta, jonka painopistealueisiin kuuluvat terveyttä ylläpitävät ja edistävät kurssit sekä käden taidot, musiikki ja muu luova toiminta. Painopistealueisiin kuuluvat myös kuvataiteen perusopetuksen kehittäminen, digitaitoja lisäävä koulutus sekä etäopetuksen kehittäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	326	324		324	306	- 18	94,5 %
Myyntituotot	167	150		150	143	- 7	95,1 %
Maksutuotot	155	170		170	159	- 11	93,5 %
Tuet ja avustukset	4	4		4	5	1	112,5 %
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 956	- 934		- 934	- 898	36	96,1 %
Henkilöstökulut	- 690	- 674		- 674	- 640	34	94,9 %
Palvelujen ostot	- 149	- 133		- 133	- 135	- 2	101,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 13	- 13		- 13	- 16	- 3	119,7 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 104	- 114		- 114	- 108	7	94,3 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 630	- 610		- 610	- 592	19	97,0 %

Kansalaisopiston toimintakatteen poikkeama johtuu opintomaksujen odotettua pienemmästä kertymästä. Opiskelijamäärät eivät ole palautuneet koronaa edeltävälle tasolle. Kursseja toteutui arvioitua vähemmän, minkä vuoksi myös kuluja oli arvioitua vähemmän.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innostaa toiminta-alueen asukkaita itsensä kehittämiseen, osallistumiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.	Monipuolisen kurssitarjonnan ylläpitäminen ja harrastus- sekä osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen myös kylille keskustaajamien ulkopuolelle.	Kurssien sisällöstä ja toteutuksesta saatu palaute.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ylläpidetään ja edistetään asukkaiden fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.	Järjestetään monipuolisia fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviä kursseja.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kysynnän mukaisen opetuksen sekä ammattitaitoa ja osallistumismahdollisuuksia parantavan koulutuksen tarjonta.	Valmius kurssien ja opintojen, esimerkiksi hygieniapassin ja anniskelupassin nopeaan suorittamiseen.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen toimivuuden parantaminen.	Järjestetään kursseja ja koulutustilaisuuksia yhteistyössä esimerkiksi kirjaston, lukion, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen kanssa. Tarjotaan asukkaiden toiveiden mukaisia kursseja.	Opintojen ja kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kursseista saatu palaute on ollut pääsääntöisesti positiivista. Toiveiden mukaisia kursseja on järjestetty mahdollisuuksien mukaan. Myös yhteistyö toimialueen kirjastojen, kulttuuripalveluiden ja yhdistysten kanssa on toteutunut, ja sitä kehitetään edelleen.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Koulutuksen määrä	493	480	487	7	101,5 %
Koulutukseen osallistuneet	6 275	6 700	5 885	- 815	87,8 %
Suoritteiden hinta					
Toimintakate / opetustunti	58	48	55	7	114,6 %
Suoritteiden määrä					
Toteutuneet oppitunnit	10 871	12 800	10 687	- 2 113	83,5 %

Riskit/Riskienhallinta:

Kursseja jää toteutumatta esimerkiksi tilojen puutteen takia. Etsitään mielenkiintoisia sisältöjä toivomusten ja tarpeiden perusteella. Panostetaan tiedottamiseen ja markkinointiin.

2.4 Tekniset palvelut

Tekninen hallinto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja hankkia tehokkaasti, taloudellisesti ja riittävästi hallinnon alaan kuuluvia, laadullisesti tyydyttäviä palveluja tekniselle palvelulle sekä tarvittaessa muille palvelualueille, päättäjille ja kaupunkilaisille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Toiminnan painopistealueet:

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	23	25		25	25		99,9 %
Myyntituotot	23	25		25	25		100,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 116	- 115		- 115	- 113	1	98,8 %
Henkilöstökulut	- 98	- 98		- 98	- 99	- 1	101,2 %
Palvelujen ostot	- 8	- 10		- 10	- 7	3	71,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							151,8 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 9	- 7		- 7	- 8		100,6 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 93	- 90		- 90	- 88	1	98,5 %

Teknisen hallinnon talousarvio toteutui suunnitellusti.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Sidosryhmien joustava ja luotettava palvelu	Asioiden käsittely viivytyksettä	Annettu aikataulu
Osaava ja yhteistyökykyinen henkilöstö	Uuden teknologian hyödyntäminen	Osaamisen vahvistaminen

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Asioiden käsittely on saatu hoidettua annettujen aikataulujen mukaisesti.

Riskit/Riskienhallinta:

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö: kunnallistekniikan päällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut siten että Alavuden vahvuutena on palvelukykyinen ja toimiva liikenneverkosto ja kaupunkikuva. Miellyttävät puisto ja virkistys-alueet.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kunnallistekniikka, viher- ja virkistysalueet, kaava- ja yksityistiet.

Toiminnan painopistealueet:

Kaavateillä: Kaavateiden korjauksia ja uusien teiden rakentamista jatketaan, arvioidun kiireellisyyden mukaan. Keskustan tiealueiden ja infran saneeraus.

Yksityisteillä: Rumpujen korjauksia, ojitusta ja perusparannusta suunnitelluille kohteille. Yksityisteiden peruskorjauksia mm. Toopakantie perusparannus, Osmantien rummun korjaus.

Pyritään ylläpitämään alueiden hoito- ja kunnossapitotaso riittävänä.

Viher- ja virkistysalueilla: Alueiden (puistot, leikkikentät ja virkistysalueet) kunnossapito.

Toimivat sekä turvalliset puistot ja virkistysalueet.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	346	202		202	369	168	183,0 %
Myyntituotot	296	156		156	342	187	220,2 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	50	46		46	27	- 19	59,6 %
Muut toimintatuotot	- 1				- 1	- 1	-179,8 %
Valmistus omaan käyttöön	12	54		54	21	- 33	39,6 %
TOIMINTAKULUT	- 2 477	- 2 177		- 2 177	- 2 290	- 113	105,2 %
Henkilöstökulut	- 960	- 858		- 858	- 900	- 42	104,9 %
Palvelujen ostot	- 952	- 892		- 892	- 982	- 90	110,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 482	- 341		- 341	- 323	19	94,6 %
Avustukset	- 38	- 40		- 40	- 39	1	98,2 %
Muut toimintakulut	- 45	- 46		- 46	- 47	- 1	101,5 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 2 119	- 1 921		- 1 921	- 1 899	21	98,9 %

Urakoitsijoille maksetut korvaukset nousseet. Runsasluminen pitkä talvi lisänneet urakoitsijoiden töitä. Lisäksi materiaalikustannukset nousseet yleistä kustannustasoa nopeammin.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Palvelujen ostot	Tärkeimmät hankinnat kilpailutetaan tehokkaasti	Jatkuva budjetin seuraaminen
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viihtyisät ja turvalliset lähiliikunta- paikat ja viheralueet	Määräaikaishuollot ja tarkastukset, jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksi kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Motivoitunut ja osaava henkilö- kunta.	Täydennyskoulutukset ja työhyvin- voinnin seuranta	Henkilöstökyselyt ja kehityskeskus- telut
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Liikenne katualueilla ja teillä toimii turvallisesti ja joustavasti.	Määräaikaishuollot, tie- ja katuver- kon jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksia kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Talvikunnossapidon ostopalvelukustannukset korkeat, syynä runsasluminen talvi. Urakoitsijoiden hinnat ovat pysyneet korkeina.

Katu- ja tieverkon ennakoidulla seurannalla on onnistuttu välttämään henkilövahinkoja ja ajoneuvovaurioita.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Aurauskerrat / v (keskimäärin)	40	27	31	4	114,8 %
Suoritteet					
Hoidettavat tiet km	455	450	450	0	100,0 %
Avustettavat tiet km	80	85	68	- 17	80,0 %
Kaavatiet km	86	93	87	- 6	93,5 %
Kevyenliikenteen väylät	33	35	33	- 2	94,3 %
Suoritteiden hinta					
Yksityisteiden kunnossapito €/km	1 526	640	990	350	154,7 %
Yksityistieavustukset €/km	470	400	476	76	119,0 %

Riskit/Riskienhallinta:

Puutavaraa myyty budjetoitua enemmän.

Infran hoito- ja rakennuskulut mm. sähkö ja polttoaineitten hinnat ovat pysyneet korkeina verrattuna edellisiin vuosiin. Runsasluminen talvi lisäsi tienpidon kustannuksia.

Sähköenergian säästämiseksi katu- ja puistovalaistausta on korjattu energiaa säästävillä valaisimilla, ohjauksella ja aikataulutuksella.

Saneerattavissa kohteissa materiaalikuljetuksia pyritty vähentämään kierrättämällä kohteissa olemassa olevia vanhoja maarakennusmateriaaleja.

Vesihuoltolaitos

Vastuuhenkilö: energia- ja vesihuoltopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja huolehtia asiakkaiden viemäriveresien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Vesilaitos

Viemärilaitos

Toiminnan painopistealueet:

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia ja täydennysrakentamista jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Vedenottamoilla, jätevedenpuhdistamolla ja pumppaamoilla tehdään huoltoja ja saneerauksia suunnitelmien mukaisesti.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	2 493	2 512		2 512	2 537	25	101,0 %
Myyntituotot	2 474	2 510		2 510	2 528	18	100,7 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot	19	2		2	10	8	493,9 %
Valmistus omaan käyttöön	125	60		60	62	2	103,0 %
TOIMINTAKULUT	- 1 289	- 1 318	- 22	- 1 340	- 1 301	39	97,1 %
Henkilöstökulut	- 547	- 538		- 538	- 542	- 4	100,8 %
Palvelujen ostot	- 273	- 280	- 22	- 302	- 286	16	94,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 445	- 471		- 471	- 455	16	96,6 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 24	- 28		- 28	- 18	11	62,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 329	1 254	- 22	1 232	1 298	66	105,3 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Vedenlaatu täyttää talousvedelle asetetut vaatimukset	Vesinäytteet valvontatutkimusohjeen mukaisesti	Vesinäytteiden tulokset täyttävät talousvedelle asetetut vaatimukset
Vedenjakelun keskeytykset ovat mahdollisimman vähäisiä ja vesi- ja viemäriverkosto toimii mahdollisimman häiriöttömästi	Verkostoa saneerataan suunnitelmien mukaisesti sekä suoritetaan ennakoivaa huoltoa ja kunnossapitoa	Jakelukeskeytyksien lukumäärä alle 10 kpl ja niiden kesto aika alle 6 tuntia
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Jätevedenpuhdistamon toiminta täyttää lupaehdot	Prosessin jatkuva seuranta ja tarvittavat prosessin ajotavan muutokset	Jätevesitarkkailun tulokset täyttävät lupaehdot

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Vesijohtoverkostossa on ollut muutamia vuotoja, joiden aiheuttajana on ollut pääosin ikääntynyt materiaali.

Viemäriverkostossa on ollut useita tukoksia.

Yleisen kustannustason nousun takia veden tuotantokustannukset ja jäteveden käsittelykulut ovat kasvaneet.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä.

I/II 2024 Puhdistamo saavutti puolivuositteiset lupaehdot osittain. BOD7 jäännöspitoisuus sekä kokonaisfosforin ja kiintoaineen lupaehdot jäivät saavuttamatta. Lupaehdot ei saavutettu kaikilta osin koska runsaat sulamisvedet ajoittuivat huhtikuun näytteenoton ajankohtaan, jolloin tuleva jätevesimäärä oli nelinkertainen normaaliin verrattuna sulamisvesien päästyä viemäriverkoston.

II/II 2024 Puhdistamo saavutti puolivuositteiset lupaehdot osittain. Kokonaisfosforin jäännöspitoisuuden osalta lupaehdot jäivät saavuttamatta. Lupaehdot ei saavutettu kaikilta osin koska sähköverkkoyhtiön sähköverkossa oli kesäkuussa vikatilanne, joka rikkoi jätevedenpuhdistamon koneita ja laitteita. Kyseiset vauriot ja niiden korjaustyöt ovat vaikeuttaneet jätevedenpuhdistamon prosessin toimintaa kesän aikana.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Vesijohtoverkoston pituus km	681	681	682	1	100,1 %
Viemäriverkoston pituus km	173	173	173	0	100,0 %
Suoritteiden hinta					
Myyty vesi €/m3	0,81	0,85	0,81	- 0,04	95,3 %
Myyty jätevesi €/m3	1,81	1,93	1,82	- 0,11	94,3 %
Puhdistettu jätevesi €/m3	0,98	0,95	1,08	0,13	113,7 %
Suoritteiden määrä					
Laskutettu vesimäärä (1000 m3)	588	600	596	- 4	99,3 %
Laskutettu jätevesimäärä (1000 m3)	340	320	342	22	106,9 %
Puhdistettu vesimäärä (1000 m3)	628	650	573	- 77	88,2 %

Riskit/Riskienhallinta:

Vesijohtoverkoston vuodot sekä putkirikot ja viemäriverkoston tukokset.
Vesijohto- ja viemäriverkostojen saneerauksien investointeja tulisi lisätä.

Tilapalvelu

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tilapalveluyksikön tehtävänä on kaupungin tulostavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien toimitilojen hankinta ja ylläpito. Toiminnassa huomioidaan käyttäjien tarpeet, teknillistaloudelliset tavoitteet sekä viranomaismääräykset. Tilapalvelu vastaa tällä hetkellä 67 kohteen hoidosta ja kunnossapidosta sekä tukee kaupungin muita toimintoja esimerkiksi logistisissa tehtävissä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Isännöinti (6400), Rakennusten kunnossapito (6410)

Toiminnan painopistealueet:

Tilapalvelussa pyritään säilyttämään rakennusten kunto hyvänä ennakoimalla tärkeimpiä huoltoja sekä korjauksia.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	5 753	5 693		5 693	5 758	65	101,2 %
Myyntituotot	92	70		70	72	2	102,6 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	5				20	20	
Muut toimintatuotot	5 655	5 623		5 623	5 667	44	100,8 %
Valmistus omaan käyttöön	37	20		20		- 20	
TOIMINTAKULUT	- 5 095	- 4 908		- 4 908	- 4 960	- 53	101,1 %
Henkilöstökulut	- 865	- 898		- 898	- 886	11	98,7 %
Palvelujen ostot	- 1 218	- 1 143		- 1 143	- 1 152	- 9	100,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 234	- 2 200		- 2 200	- 2 254	- 54	102,5 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 779	- 667		- 667	- 668	- 1	100,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	695	805		805	798	- 7	99,1 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimitilojen käyttöasteen säilyttäminen korkeana	Reagoidaan muutoksiin ja muutetaan tiloja vastaamaan käyttäjien tarpeita	Käyttöaste
Toimitilojen käyttökustannusten taloudellisuus	Tärkeimpien hankintojen tehokas kilpailuttaminen	Hoitokustannus

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tilojen käyttöastetta pyritään tehostamaan, mutta haastetta tuo tyhjentyneiden tilojen jatkokäyttö.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Teollisuustiloja vuokrattuna (m2)	7 076	5 179	5 139	- 40	99,2 %
Suoritteiden hinta					
Hoitokustannukset €/m2/kk	3,88	3,6	3,62	0,02	100,6 %
Suoritteiden määrä					
Isännöinnissä hoidettava pinta-ala (m2)	89 730	93 703	93 621	- 82	99,9 %

Riskit/Riskienhallinta:

Yleinen kustannustason nousu, kustannusten nousua on vaikea ennustaa etukäteen.

Hyvinvointialueiden vuokrasopimusten päättymisen vuoden 2025 loppuun. Uusien hyvinvointialueiden vuokrasopimusten laatiminen ja tilojen yhtiöittämisvelvoite vuoden 2025 aikana.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Ruokapalvelut tarjoaa päivittäin koulu- ja päiväkotiruoan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen asiakkaille. Siivouspalvelut tarjoaa lähinnä kaupungin kiinteistöihin niiden päätoimintaa tukevaa siivouspalvelua ja huolehtii siivouksellisin keinoin asiakkaiden terveellisestä toimintaympäristöstä ja kiinteistöjen kunnon säilymisestä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Ruokapalvelut (6420) ja siivouspalvelut (6430).

Toiminnan painopistealueet:

Talousnäkymien heikentyessä kehitetään keittiöverkostoa kustannustehokkaammaksi. Asiakasyhteistyötä ruokapalvelujen asiakkaiden kanssa lisätään esimerkiksi säännöllisillä asiakastytytyväisyyskyselyillä sekä kehittämällä sisäistä tilausjärjestelmää ja viestintää. Ruokalistasuunnittelussa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon asiakaspalautteet tavoitteena muun muassa ruokahävikin vähentäminen. Siivouskohteiden työmäärämitoituksia aletaan päivittää vanhimmista alkaen vastaamaan paremmin nykyisiä työmenetelmiä, ja mahdollisesti muuttuva työaika hyödynnetään järjestämällä työntekijäkohtaiset työalueet uudestaan. Koska varsinkin äkillisiin, lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on ollut haastava löytää työntekijöitä, sijaiskapasiteettia pyritään kasvattamaan esimerkiksi tehostamalla yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	2 346	2 474		2 474	2 501	28	101,1 %
Myyntituotot	2 343	2 474		2 474	2 499	25	101,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	3				2	2	
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 2 349	- 2 457		- 2 457	- 2 467	- 9	100,4 %
Henkilöstökulut	- 1 713	- 1 756		- 1 756	- 1 803	- 47	102,7 %
Palvelujen ostot	- 33	- 51		- 51	- 42	9	82,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 522	- 569		- 569	- 540	28	95,0 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 82	- 82		- 82	- 81		99,5 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 3	16		16	35	18	211,4 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden arjen helpottaminen sekä osallistaminen ruokahävikin määrän vähentämisessä ja kouluruoan laadun kehittämisessä.	ResQ Club -sovelluksen testaaminen. Palautteen kerääminen.	ResQ-sovellusta kokeiltu vähintään 5 viikkoa (2 keittiötä).
Laadukas päiväkotij- ja kouluruokailu tukee lasten ja nuorten tervettä kasvua ja kehitystä sekä hyvinvointia. Syödään ja opitaan yhdessä - kouluruokailusuositusta noudattamalla parannetaan kouluviihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä.	Ruokailutilanteen ja -ympäristön kehittäminen yhteistyössä esimerkiksi ruokailijoiden kanssa. Käytettävän reseptiikan ja ruokalistan jatkuva arviointi ja kehittäminen.	Ravitsemussuositusten (ravitusmuslaadun) toteutuminen. Varhaiskasvatuksen ruokailusuosituksen ja kouluruokailusuosituksen toteutuminen (kasvattajien ja opettajien osallistuminen). Kouluruokaa syövien oppilaiden osuus.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Edistetään ympäristömyönteistä ja taloudellista toimintatapaa sisäisissä elintarviketoimituksissa.	Sähköisen PoweResta Ateriatilauksjärjestelmän käyttöönotto. PoweResta Ateriatilauksjärjestelmän käyttö laajennetaan yli toimialarajojen.	Ateriatilauksjärjestelmä käytössä ruokapalvelujen valmistus- ja jakelukeittiöissä. Ateriatilauksjärjestelmän käytön laajentaminen kaikkiin varhaiskasvatuksen ryhmiin.
Ruokahävikin määrää vähennetään Alavuden kaupungin suurimmassa valmistuskeittiössä.	Hävikin määrän vähentäminen ruokalistasuunnittelulla ja asiakkaiden kannustinjärjestelmällä.	Lautashävikin määrä, Kouluravintola Rosmariini (kg/5 viikon kiertävä ruokalista)
Siivouspalveluhenkilöstön työalueet perustuvat paikkansapitäviin ja päivitettyihin työmäärämitoituksiin.	Siivouksen työmäärämitoitukset päivitetään vastaamaan nykyhetken tilannetta kohteessa.	Vuonna 2013 tai sitä aiemmin tehdyt työmäärämitoitukset on päivitetty.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

ResQ Club -sovellusta ei otettu käyttöön, koska sisäiset asiakkaat arvioivat sen olevan liian suuri turvallisuusriski kohteissaan. Tavoite ei toteutunut.

Uudet ravitsemussuositukset otetaan käyttöön vaiheittain, huomioiden samalla ruokahävikki. Leikkeleiden määrää on vähennetty, ja lihaa korvaavien proteiininlähteiden määrää asteittain lisätty. SeAMK:n opiskelijoiden opinnäytetyö Alavuden yläkoulun ja Kirkkomännikön koulun opettajien osallistumisesta kouluruokailusuositusten toteuttamiseen on valmistunut. Yhdessä varhaiskasvatusyksikössä on tehty aiheesta nykytila-arviointi. Toimenpiteillä on pyritty lisäämään opettajien ja kasvatushenkilöstön tietoisuutta asiasta.

Siivouksen yli 10 vuotta vanhoista työmäärämitoituksista on päivitetty kuusi, yksi jäi päivittämättä. Tavoitteesta toteutui 85,7 %. Lisäksi on mitoitettu kolme muuta kohdetta, joista on joko puuttunut mitoitus tai joiden mitoituksen paikkansapitävyys on pyydetty tarkistamaan.

PoweResta Ateriatilausjärjestelmä on käytössä kaikissa ruokapalvelun valmistus- ja jakelukeittiöissä sekä jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä, joten tavoite on toteutunut.

Kouluravintola Rosmariinin lautashävikin määrää on saatu vähennettyä palkitulla Vihannesmalja-kannustinjärjestelmällä. Syksyllä 2023 hävikkiä oli keskimäärin 12,5 kg/pv eli 312,5 kg/5 viikon kiertävä ruokalista. Syksyllä 2024 vastaava määrä oli 10,25 kg/pv eli 256,25 kg/5 viikon kiertävä ruokalista eli vähennystä on 18 %. Kannustinjärjestelmän käyttöä on laajennettu lisäksi myös Tuurin koululle.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Valmistettuja ateriasuoritteita/pv	1 252	1 394	1 276	- 118	91,5%
Suoritteiden hinta					
Ateriasuoritteen hinta	2,94	2,79	2,97	0,18	106,5%
Siivouksen hinta €/m2/kk	1,86	2	2,05	0,05	102,5%
Suoritteiden määrä					
Valmistettuja ateriasuoritteita / v.	456 901	508 848	465 570	- 43 278	91,5%
Siivottava pinta-ala m2	44 960	43 824	44 174	350	100,8%

Riskit/Riskienhallinta:

Henkilöstön äkillisiä poissaoloja oli varsinkin loppuvuonna erityisen runsaasti. Vaikka uusia sijaisia on saatu jonkin verran lisää, jouduttiin siivouspalveluissa turvautumaan myös ostopalveluun ja harvennettuun siivoukseen. Kohteissa on ollut jonkin verran työkokeilijoita, mutta tämän kautta ei ole löytynyt uusia sijaisia. Vaki-
tuisten työntekijöiden tilapäisiä siirtoja toisiin kohteisiin on jouduttu tekemään runsaasti varsinkin ruokapalveluissa.

Siivouskohteiden työmäärämitoituksia on päivitetty, ja muun muassa eläköitymisten kautta alueita on voitu järjestellä uudelleen. Varsinkin Alavuden keskustan uuden, osa-aikaisen työalueen toivotaan tuovan helpotusta äkillisiin sijaisuuksiin, kun osa-aikatyöntekijälle voidaan tarjota sijaistettavia kohteita lisätyöksi.

2.5 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: maankäyttöjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Perustehtäviä ovat maan hankinta, asuinalueiden kaavoitus, mittauspalvelut, rakennus- ja ympäristölupien myöntäminen, tonttien myynti ja maa-alueiden vuokraus sekä kaupungin maaomaisuuden hallinta.

Toiminta-ajatuksena on turvata edellytykset kestäväälle kehitykselle maanhankinnan ja kaavoituksen keinoin paikalliset olosuhteet huomioiden. Tavoitteena on, että Alavus tunnetaan vetovoimaisena asukkaitaan arvostavana kaupunkikeskuksena, jossa myös ympäristöarvot huomioidaan.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Rakennusvalvonta, kaavoitus, kaupunkimittaus, ympäristönsuojelu ja maaomaisuuden hallinta

Toiminnan painopistealueet:

Keskusta-alueen kehittäminen, kantatie 66 liittymäjärjestelyt

Alavudenjärven ympäristön yleiskaava

Rakennus- ja huoneistorekisterin ajantasaistaminen

Uuden kuntarekisteri-järjestelmän käyttöönotto

Uuden rakentamislainsäädännön vaatimat muutokset hallintosääntöön, rakennusjärjestykseen sekä taksoihin

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	LTA 2024	TA+LTA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	370	499		499	667	168	133,7 %
Myyntituotot	2	9		9	4	- 5	49,9 %
Maksutuotot	115	122		122	98	- 24	80,5 %
Tuet ja avustukset	14	3		3		- 3	
Muut toimintatuotot	239	365		365	564	199	154,6 %
Valmistus omaan käyttöön	50						
TOIMINTAKULUT	- 663	- 618		- 618	- 600	18	97,1 %
Henkilöstökulut	- 440	- 399		- 399	- 373	26	93,4 %
Palvelujen ostot	- 183	- 180		- 180	- 194	- 15	108,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 8	- 6		- 6	- 2	4	31,7 %
Avustukset	- 6	- 6		- 6	- 6		100,0 %
Muut toimintakulut	- 26	- 27		- 27	- 25	3	90,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 244	- 120		- 120	67	186	-55,9 %

Toimintatuottojen ylitys johtuu toimintavuodelle 2023 suunnitellun ja loppuvuonna 2023 toteutetun metsäkaupan lainvoimaisuuden ja tuloutumisen siirtymisestä vuodelle 2024.

Toimintakulujen alitus johtuu lähinnä kartoittajan palkkauksen siirtämisestä.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Rakennuslupien sujuva käsittely	90 % rakennusluvista käsitellään tavoitteen mukaisessa aikataulussa	Kahden kuukauden sisällä hakemuksesta lainvoiman saavat rakennusluvut %
Erityyppisiä ja eri käyttötarkoitusta palvelevia tontteja tarjolla riittävästi	Riittävä raakamaan hankkiminen ajoissa kaavoitettavaksi rakentamisen tarpeisiin. Maapoliittisen ohjelman toimeenpano	Myytäviä tontteja kolmen vuoden varanto
Palvelukorttelin ja keskusta-alueen rakentaminen	Toimitetaan tarvittavat mittaukset, selvitykset ja muut aineistot viivytyksettä tilaajalle	Sujuva ja joustava yhteistyö palvelukorttelin rakentumisen mahdollistavien eri toimijoiden kanssa
Alavudenjärven ranta-alueiden osayleiskaavan laatiminen	Käynnistetään yleiskaavan laatiminen	Kaavaluonnos nähtäville vuoden aikana
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset asumis- ja harrastusmahdollisuudet sekä toimiva kaupunkiympäristö	Mahdollistavalla kaavoituksella luodaan toimivan ja viihtyisän ympäristön perusteet	Sujuva ja vuorovaikutteinen yleis- ja asemakaavoitus
Vesistö- ja ympäristöhankkeiden käynnistäminen ja toteutus	Käynnistetään vesistöjen kunnostushankkeita yhteistyössä ELY-keskuksen ja 3. sektorin toimijoiden kanssa	Vähintään kaksi vireillä/käynnissä olevaa ympäristöhanketta vuosittain
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen kuntalaisille	Sähköistetään lupa-aineistoa ja lisätään sähköisiä palveluja	Digitoidaan vähintään 200 lupa-asiakirjaa sähköiseen pysyväisarkistoon. Rakennetaan sähköinen palvelu tonttivarauksiin sekä maanvuokrasopimusten käsittelyyn.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyyden turvaaminen	Mahdollistetaan riittävä työtehtäväkohtainen koulutus sekä työhyvinvointi	Jokaisen kanssa käydään kehittämiskeskustelu vähintään kerran vuodessa

Kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen	Säädetään tuotettavien palvelujen laajuutta sekä oman/ostettavan työn osuutta	Toimitaan talousarvion mukaisesti turvaten kestävää kuntataloutta
Rakennusrekisterin ajantasaistaminen	Käynnistetään rakennusrekisterin laadunparannus	Kiinteistöverotuottojen vuosittainen kasvu

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Rakennusluvista 91,80 % käsiteltiin tavoitteen mukaisessa aikataulussa. Keskimääräinen aika luvan jättämisestä lainvoimaiseen rakennuslupa-asiin oli 34 päivää, uusi rakentamislaki tulee kasvattamaan käsittelyaikaa. Rakentaminen hiljentyi tarkasteluvuonna, erilaisia lupia käsiteltiin 171 kappaletta. Vuonna 2024 rakennusrekisterin tarkastamisen yhteydessä lisättiin reilut 500 puuttuvaa rakennusta rekisteriin. Rakennusrekisterin päivittäminen jatkuu vielä muutaman vuoden ajan. Palvelukorttelin rakentumista on edistetty. Raakamaata sekä myytäviä, erityyppisiä tontteja on riittävä varanto, vuonna 2024 omakotirakentamiseen myytiin vain 1 tontti. Vesistöjen osalta on käynnissä sekä vireillä useita pienempiä kunnostushankkeita.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Ympäristölautakunnan kokouksia	7	8	5	- 3	62,5 %
Suoritteiden hinta					
Maakaupat, €/kpl	385	362	413	51	114,1 %
Asemakaavaluonnos, €/ha	1 817	2 022	2 039	17	100,8 %
Rakennusluvut, €/kpl	412	381	425	44	111,5 %
Suoritteiden määrä					
Maakaupat kpl	10	20	14	- 6	70,0 %
Asemakaavaluonnos ha	5	15	3	- 12	20,0 %
Rakennusluvut kpl	277	300	171	- 129	57,0 %

Riskit/Riskienhallinta:

Toimialueen taloudessa riskinä nähdään kuntalaisten hakemien erilaisten lupien ja palveluiden väheneminen, joilla on suora vaikutus maksutuottokertymiseen. Uusi rakentamislaki rajaa alle 30 neliön rakennukset lupakäsittelyn ulkopuolelle, mikä vähentää osaltaan lupamäärää. Riskinä on edelleen epävarma maailmantalouden tilanne. Osaltaan rakennushankkeiden käynnistymiseen vaikuttaa myös rahoituksen saatavuuden vaikeutuminen.

Mikäli rakentaminen vähenee tuntuvasti, ohjataan resursseja kiinteistöverotuottojen perusteena olevan rakennuskannan täydentämiseen ja ajantasaistamiseen.

2.6 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.6.1 Käyttötalouden toteutuminen

Vuoden 2024 aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota (kv 16.9.2024 § 28 ja kv 9.12.2024 § 35), joiden vaikutus pienensi käyttötalouden alijäämää 318,6 t eurolla.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 660 t€, toimintamenot alittivat talousarvion 777 t€ ja toimintakate oli 1 386 t€ parempi kuin korjatussa talousarviossa. Hallitus käsitteli ylityksiä kokouksessaan 10.3.2025 § 21 ja valtuusto hyväksyi ne kokouksessaan 17.3.2025 § 5.

Sitovuustaso netto; kansalaisopisto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu sekä ruoka- ja siivouspalvelut, muilla sitovuustaso tulot/menot.

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
KAUPUNGINVALTUUSTO						
TOIMINTATUOTOT	60 000	0	60 000	62 035	2 035	103,39 %
TOIMINTAKULUT	-193 896	0	-193 896	-181 254	12 642	93,48 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-133 896	0	-133 896	-119 219	14 677	89,04 %
KAUPUNGINHALLITUS						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	157 511	157 511	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-1 369 739	-35 000	-1 404 739	-1 505 779	-101 040	107,19 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 369 739	-35 000	-1 404 739	-1 348 268	56 471	95,98 %
HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	123 000	0	123 000	115 741	-7 259	94,10 %
TOIMINTAKULUT	-1 478 439	0	-1 478 439	-1 332 506	145 933	90,13 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 355 439	0	-1 355 439	-1 216 764	138 675	89,77 %
TALOUS- JA TIETOHAL- LINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	96 415	0	96 415	88 461	-7 954	91,75 %
TOIMINTAKULUT	-1 098 254	0	-1 098 254	-1 106 848	-8 594	100,78 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 001 839	0	-1 001 839	-1 018 387	-16 548	101,65 %
MAATALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	29 000	0	29 000	30 168	1 168	104,03 %
TOIMINTAKULUT	-152 438	0	-152 438	-151 661	777	99,49 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-123 438	0	-123 438	-121 493	1 945	98,42 %

HALLINTO- JA TALOUS- PALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	308 415	0	308 415	453 916	145 501	147,18 %
TOIMINTAKULUT	-4 292 766	-35 000	-4 327 766	-4 278 048	49 718	98,85 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 984 351	-35 000	-4 019 351	-3 824 131	195 220	95,14 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
ELINKEINO- JA ASUMI-SEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	624 156	0	624 156	614 059	-10 097	98,38 %
TOIMINTAKULUT	-1 663 043	0	-1 663 043	-1 711 717	-48 674	102,93 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 038 887	0	-1 038 887	-1 097 658	-58 771	105,66 %
LIIKUNTAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	450 000	0	450 000	375 775	-74 225	83,51 %
TOIMINTAKULUT	-1 711 423	0	-1 711 423	-1 669 706	41 717	97,56 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 261 423	0	-1 261 423	-1 293 931	-32 508	102,58 %
KULTTUURI- JA KIRJAS-TOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	29 000	0	29 000	24 416	-4 584	84,19 %
TOIMINTAKULUT	-851 552	0	-851 552	-813 530	38 022	95,53 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-822 552	0	-822 552	-789 114	33 438	95,93 %

ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	1 103 156	0	1 103 156	1 014 249	-88 907	91,94 %
TOIMINTAKULUT	-4 226 018	0	-4 226 018	-4 194 953	31 065	99,26 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 122 862	0	-3 122 862	-3 180 704	-57 842	101,85 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
KOULUHALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-293 355	0	-293 355	-292 716	639	99,78 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-293 355	0	-293 355	-292 716	639	99,78 %
VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	603 400	-41 000	562 400	569 082	6 682	101,19 %
TOIMINTAKULUT	-7 244 905	0	-7 244 905	-6 627 026	617 879	91,47 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 641 505	-41 000	-6 682 505	-6 057 944	624 561	90,65 %
PERUSKOULUT						
TOIMINTATUOTOT	710 000	0	710 000	857 072	147 072	120,71 %
TOIMINTAKULUT	-13 242 555	0	-13 242 555	-13 088 466	154 089	98,84 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 532 555	0	-12 532 555	-12 231 394	301 161	97,60 %
TOISEN ASTEEN KOULU-TUS JA NUORISOPAL-VELU						
TOIMINTATUOTOT	35 000	0	35 000	44 076	9 076	125,93 %
TOIMINTAKULUT	-1 651 181	0	-1 651 181	-1 607 324	43 857	97,34 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 616 181	0	-1 616 181	-1 563 248	52 933	96,72 %
KANSALAIISOPISTO						
TOIMINTATUOTOT	324 000	0	324 000	306 177	-17 823	94,50 %
TOIMINTAKULUT	-934 153	0	-934 153	-897 773	36 380	96,11 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-610 153	0	-610 153	-591 596	18 557	96,96 %

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	1 672 400	-41 000	1 631 400	1 776 407	145 007	108,89 %
TOIMINTAKULUT	-23 366 149	0	-23 366 149	-22 513 306	852 844	96,35 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21 693 749	-41 000	-21 734 749	-20 736 898	997 851	95,41 %

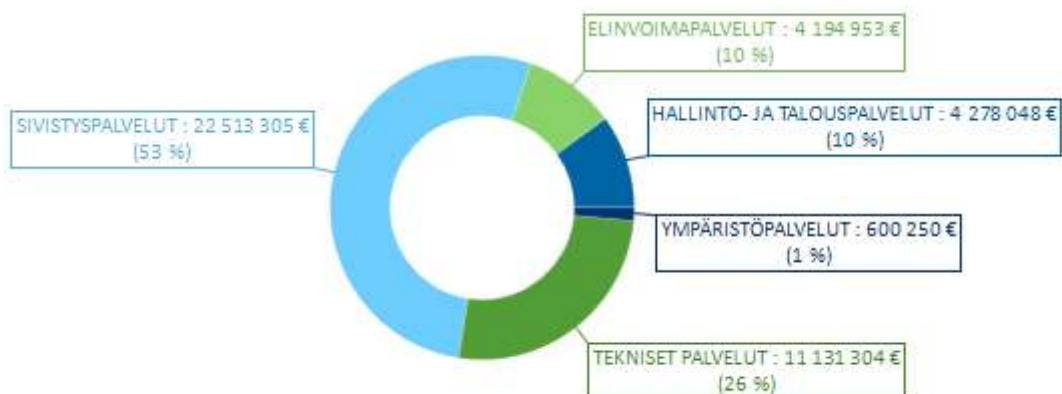
PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TEKNINEN HALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	25 000	0	25 000	24 973	-27	99,89 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-114 774	0	-114 774	-113 393	1 381	98,80 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-89 774	0	-89 774	-88 420	1 354	98,49 %
YHDYSKUNTA-TEKNISET PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	201 800	0	201 800	369 310	167 510	183,01 %
Valmistus omaan käyttöön	54 000	0	54 000	21 369	-32 631	39,57 %
TOIMINTAKULUT	-2 176 661	0	-2 176 661	-2 290 110	-113 449	105,21 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 920 861	0	-1 920 861	-1 899 432	21 429	98,88 %
VESIHUOLTOLAITOS						
TOIMINTATUOTOT	2 512 000	0	2 512 000	2 537 418	25 418	101,01 %
Valmistus omaan käyttöön	60 000	0	60 000	61 820	1 820	103,03 %
TOIMINTAKULUT	-1 317 557	-22 000	-1 339 557	-1 300 927	38 630	97,12 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 254 443	-22 000	1 232 443	1 298 310	65 867	105,34 %
TILAPALVELU						
TOIMINTATUOTOT	5 692 735	0	5 692 735	5 758 230	65 495	101,15 %
Valmistus omaan käyttöön	20 000	0	20 000	0	-20 000	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-4 907 683	0	-4 907 683	-4 960 346	-52 663	101,07 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	805 052	0	805 052	797 884	-7 168	99,11 %
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 473 670	0	2 473 670	2 501 217	27 547	101,11 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-2 457 262	0	-2 457 262	-2 466 528	-9 266	100,38 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	16 408	0	16 408	34 690	18 282	211,42 %

TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	10 905 205	0	10 905 205	11 191 148	285 943	102,62 %
Valmistus omaan käyttöön	134 000	0	134 000	83 189	-50 811	62,08 %
TOIMINTAKULUT	-10 973 937	-22 000	-10 995 937	-11 131 304	-135 367	101,23 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	65 268	-22 000	43 268	143 033	99 765	330,57 %

YMPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	498 900	0	498 900	667 042	168 142	133,70 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-618 448	0	-618 448	-600 250	18 198	97,06 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-119 548	0	-119 548	66 793	186 341	-55,87 %

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	14 488 076	-41 000	14 447 076	15 106 764	659 688	104,57 %
Valmistus omaan käyttöön	134 000	0	134 000	83 189	-50 811	62,08 %
TOIMINTAKULUT	-43 477 318	-117 000	-43 594 318	-42 722 548	871 770	98,00 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 855 242	-158 000	-29 013 242	-27 532 596	1 480 646	94,90 %

Toimialueiden toimintatuottojen ja -kulujen (ulk. + sis.) jakautuminen

2.6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	14 488 076	-41 000	14 447 076	15 106 764	659 688	104,57 %
Myyntituotot	6 332 935	0	6 332 935	6 688 888	355 953	105,62 %
Maksutuotot	696 400	-41 000	655 400	601 383	-54 017	91,76 %
Tuet ja avustukset	1 056 856	0	1 056 856	1 185 322	128 466	112,16 %
Muut toimintatuotot	6 401 885	0	6 401 885	6 631 169	229 284	103,58 %
Valmistus omaan käyt- töön	134 000	0	134 000	83 189	-50 811	62,08 %
TOIMINTAKULUT	-43 477 318	-117 000	-43 594 318	-42 722 548	871 770	98,00 %
Henkilöstökulut	-24 319 325	0	-24 319 325	-23 458 164	861 161	96,46 %
Palvelujen ostot	-10 009 568	-117 000	-10 126 568	-10 253 018	-126 450	101,25 %
Aineet, tarvikkeet ja ta- varat	-4 569 728	0	-4 569 728	-4 434 485	135 243	97,04 %
Avustukset	-1 024 000	0	-1 024 000	-1 049 637	-25 637	102,50 %
Muut toimintakulut	-3 554 697	0	-3 554 697	-3 527 245	27 452	99,23 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 855 242	-158 000	-29 013 242	-27 532 596	1 480 646	94,90 %
Verotulot	22 449 000	0	22 449 000	22 612 127	163 127	100,73 %
Valtionosuudet	10 350 592	381 629	10 732 221	11 293 580	561 359	105,23 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-219 000	0	-219 000	-42 326	176 674	19,33 %
Korkotuotot	561 000	0	561 000	426 480	-134 520	76,02 %
Muut rahoitustuotot	1 299 000	0	1 299 000	1 558 874	259 874	120,01 %
Korkokulut	-1 925 000	0	-1 925 000	-1 665 811	259 189	86,54 %
Muut rahoituskulut	-154 000	0	-154 000	-361 869	-207 869	234,98 %
VUOSIKATE	3 725 350	223 629	3 948 979	6 330 785	2 381 806	160,31 %
Poistot ja arvonalentu- miset	-5 590 000	0	-5 590 000	-5 142 550	447 450	92,00 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 590 000	0	-5 590 000	-5 142 550	447 450	92,00 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 864 650	223 629	-1 641 021	1 188 235	2 829 256	-72,41 %
Varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0,00 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN YLI-/ALI- JÄÄMÄ	-1 864 650	223 629	-1 641 021	1 188 235	2 829 256	-72,41 %

VEROTULOJEN ERIT- TELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
Verotulot	22 449 000	0	22 449 000	22 612 127	163 127	100,73 %
Kunnan tulovero	16 772 000	0	16 772 000	17 227 633	455 633	102,72 %
Kiinteistövero	3 493 000	0	3 493 000	3 382 983	-110 017	96,85 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 184 000	0	2 184 000	2 001 511	-182 489	91,64 %
Muut verot	0	0	0	0	0	0,00 %

KUNNALLISVEROTULOJEN MÄÄRÄYTYMI- SEN PERUSTEITA	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo euroa	Muutos prosenttia
2020	21,25	140 438 000	1,80 %
2021	21,25	142 919 000	1,77 %
2022	21,25	144 747 000	1,28 %
2023	8,61	165 657 000	14,45 %
2024	9,6	172 060 000	3,87 %

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
Valtionosuudet	10 350 592	381 629	10 732 221	11 293 580	561 359	105,23 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 536 977	0	8 536 977	9 103 246	566 269	106,63 %
Opetus- ja kulttuuritoi- men rahoituslain mukai- set valtionosuudet	-639 825	381 629	-258 196	-256 037	2 159	99,16 %
Muut valtionosuudet	0	0	0	0	0	0,00 %
Verotulojen menetyksen korvaus	2 453 440	0	2 453 440	2 446 371	-7 069	99,71 %

2.6.3 Investointien toteutuminen

Vuoden 2024 aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota (kv 16.9.2024 § 28 ja kv 9.12.2024 § 35), joiden vaikutus lisäsi nettoinvestointeja yhteensä 8.354 eurolla.

Investointitulot alittivat talousarvion 171 t €, ja investointimenot ylittyivät 1 375 t €. Nettoinvestoinnit olivat 5 167 t €, mikä on 1 548 t € yli korjatun talousarvion. Hallitus käsitteli ylityksiä kokouksessaan 10.3.2025 § 21 ja valtuusto hyväksyi ne kokouksessaan 17.3.2025 § 5.

Investoinnit yhteensä	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	Tot. 2024	Poikkeama	Tot. %
Investointimenot	-3 854 000	-651 653	-4 505 653	-5 881 370	-1 375 717	130,53 %
Investointitulot	243 000	643 299	886 299	714 430	-171 869	80,61 %
Investoinnit netto	-3 611 000	-8 354	-3 619 354	-5 166 940	-1 547 586	142,76 %

	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	Tot. 2024	Poikkeama	Tot. %
KAUPUNGINHALLITUS						
Investointimenot	-250 000	-201 653	-451 653	-1 373 428	-921 775	304,09 %
Investointitulot	150 000	643 299	793 299	415 183	-378 116	52,34 %
Investoinnit netto	-100 000	441 646	341 646	-958 245	-1 299 891	-280,48 %
MAAOMAISUUS						
Investointimenot	-100 000	-201 653	-301 653	-301 710	-57	100,02 %
Investointitulot	100 000	643 299	743 299	382 969	-360 330	51,52 %
Investoinnit netto	0	441 646	441 646	81 259	-360 387	18,40 %
IRTAIMISTO						
Investointimenot	-50 000	0	-50 000	-23 560	26 440	47,12 %
Investointitulot	0	0	0	0	0	0,00 %
Investoinnit netto	-50 000	0	-50 000	-23 560	26 440	47,12 %
ARVOPAPERIT						
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-1 048 158	-948 158	1 048,16 %
Investointitulot	50 000	0	50 000	35 000	-15 000	70,00 %
Investoinnit netto	-50 000	0	-50 000	-1 013 158	-963 158	2 026,32 %

Elinvoimalautakunta	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	Tot. 2024	Poikkeama	Tot. %
ELINVOIMALAUTA-KUNTA						
Investointimenot	-30 000	0	-30 000	-9 695	20 305	32,32 %
Investointitulot	0	0	0	0	0	0,00 %
Investoinnit netto	-30 000	0	-30 000	-9 695	20 305	32,32 %
Elinvoimalkk/kalustohan- kinnat						
Investointimenot	-15 000	0	-15 000	-9 695	5 305	64,63 %
Investointitulot	0	0	0	0	0	0,00 %
Investoinnit netto	-15 000	0	-15 000	-9 695	5 305	64,63 %
Alavuden urheilukentän kunnostus						
Investointimenot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	0,00 %
Investointitulot	0	0	0	0	0	0,00 %
Investoinnit netto	-15 000	0	-15 000	0	15 000	0,00 %

Tekninen lautakunta	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	Tot. 2024	Poikkeama	Tot. %
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Investointimenot	-3 574 000	-450 000	-4 024 000	-4 498 247	-474 247	111,79 %
Investointitulot	93 000	0	93 000	299 248	206 248	321,77 %
Investoinnit netto	-3 481 000	-450 000	-3 931 000	-4 199 000	-268 000	106,82 %
IIVARIN KOULUN KEITTIÖN PERUS-KORJAUS						
Investointimenot	-310 000	0	-310 000	-305 824	4 176	98,65 %
Investoinnit netto	-310 000	0	-310 000	-305 824	4 176	98,65 %
TALONRAKENNUS						
Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-282 523	-82 523	141,26 %
Investointitulot	0	0	0	205 800	205 800	0,00 %
Investoinnit netto	-200 000	0	-200 000	-76 724	123 276	38,36 %
LIIKENNEVÄYLÄT						
Investointimenot	-1 600 000	0	-1 600 000	-1 683 952	-83 952	105,25 %
Investoinnit netto	-1 600 000	0	-1 600 000	-1 683 952	-83 952	105,25 %
VIHERRAKENTAMINEN						
Investointimenot	-35 000	0	-35 000	-23 278	11 722	66,51 %
Investoinnit netto	-35 000	0	-35 000	-23 278	11 722	66,51 %
PIENHANKINNAT						
Investointimenot	-50 000	-10 000	-60 000	-58 571	1 429	97,62 %
Investoinnit netto	-50 000	-10 000	-60 000	-58 571	1 429	97,62 %
KIINTEISTÖJEN PIHOJEN KUNNOS-TUKSET						
Investointimenot	-50 000	0	-50 000	-25 266	24 734	50,53 %
Investoinnit netto	-50 000	0	-50 000	-25 266	24 734	50,53 %
YKSITYISTEIDEN PERUSKUNNOS-TUKSET						
Investointimenot	-129 000	0	-129 000	-160 062	-31 062	124,08 %
Investointitulot	93 000	0	93 000	93 448	448	100,48 %
Investoinnit netto	-36 000	0	-36 000	-66 614	-30 614	185,04 %
KAUPUNKIKEHITTÄMINEN (kau-pungint, sote)						
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-954 300	-854 300	954,30 %
Investoinnit netto	-100 000	0	-100 000	-954 300	-854 300	954,30 %
ASEMAN URH.KENTÄN HUOLTO-RAKENNUS						
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-92 029	7 971	92,03 %
Investoinnit netto	-100 000	0	-100 000	-92 029	7 971	92,03 %
TERVASHOVI						
Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-95 831	104 170	47,92 %
Investoinnit netto	-200 000	0	-200 000	-95 831	104 170	47,92 %
LUOVIN IV-KONE						
Investointimenot	-250 000	0	-250 000	-12 820	237 180	5,13 %
Investoinnit netto	-250 000	0	-250 000	-12 820	237 180	5,13 %
VESIHUOLTO						
Investointimenot	-550 000	-400 000	-950 000	-781 940	168 060	82,31 %
Investoinnit netto	-550 000	-400 000	-950 000	-781 940	168 060	82,31 %
PUUJALOSTUSTEHTAAN ALUEEN JÄTEVESIVIEMÄR						
Investointimenot	0	-40 000	-40 000	-21 852	18 148	54,63 %
Investoinnit netto	0	-40 000	-40 000	-21 852	18 148	54,63 %

2.6.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuma	Poikkeama talousarviosta	Käyttö- %
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta	3 475 350	318 629	3 793 979	5 892 473,59	-2 098 494,59	155,3
Vuosikate	3 725 350	318 629	4 043 979	6 330 785,37	-2 286 806,37	156,5
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-250 000	0	-250 000	-438 311,78	188 311,78	175,3
Investointien rahavirta	-3 361 000	-8 354	-3 369 354	-4 728 627,76	1 359 273,76	140,3
Investointimenot	-3 854 000	-651 653	-4 505 653	-5 881 369,96	1 375 716,96	130,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	93 000	0	93 000	299 247,63	-206 247,63	321,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	400 000	643 299	1 043 299	853 494,57	189 804,43	81,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	114 350	310 275	424 625	1 163 845,83	-739 220,83	274,1
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	130 000	0	130 000	165 872,39	-35 872,39	127,6
Antolainasaamisten lisäys	-100 000	0	-100 000	-60 053,82	-39 946,18	60,1
Antolainasaamisten lisäykset liikelait.		0	0		0,00	0,0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	230 000		230 000	225 926,21	4 073,79	98,2
Antolainasaamisten vähennykset liikel.		0	0		0,00	0,0
Lainakannan muutokset	-224 000	0	-224 000	-3 328 636,16	3 104 636,16	1 486,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 600 000	0	5 600 000	0,00	5 600 000,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 824 000		-5 824 000	-5 828 636,16	4 636,16	100,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	2 500 000,00	-2 500 000,00	0,0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-2 407 437,65	2 407 437,65	-100,0
Rahoituksen rahavirta	-94 000	0	-94 000	-5 570 201,42	5 476 201,42	5 925,7
Vaikutus maksuvalmiuteen	20 350	310 275	330 625	-4 406 355,59	4 736 980,59	-1 332,7
Kassavarat 31.12.				24 716 937,70		
Kassavarat 1.1.				29 123 293,29		
Kassavarojen muutos				-4 406 355,59		

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT	10 220 058,24	9 995 262,73
Myyntituotot	3 953 856,27	3 600 450,52
Maksutuotot	598 919,87	661 042,50
Tuet ja avustukset	1 185 322,30	1 448 878,53
Muut toimintatuotot	4 481 959,80	4 284 891,18
Valmistus omaan käyttöön	83 188,98	224 401,84
TOIMINTAKULUT	-37 835 843,06	-39 122 003,28
Henkilöstökulut	-23 458 163,72	-24 020 091,44
Palvelujen ostot	-7 577 805,35	-7 567 543,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 372 560,31	-4 656 840,51
Avustukset	-1 049 637,42	-1 075 858,46
Muut toimintakulut	-1 377 676,26	-1 801 669,75
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27 532 595,84	-28 902 338,71
Verotulot	22 612 127,13	20 892 522,91
Valtionosuudet	11 293 580,00	12 378 599,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-42 325,92	587 812,81
Korkotuotot	272 763,60	344 679,16
Muut rahoitustuotot	1 443 061,86	1 659 293,80
Korkokulut	-1 396 282,79	-1 188 651,73
Muut rahoituskulut	-361 868,59	-227 508,42
VUOSIKATE	6 330 785,37	4 956 596,01
Poistot ja arvonalentumiset	-5 142 550,26	-4 800 061,20
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 142 550,26	-4 800 061,20
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		-1 081 814,38
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		-1 081 814,38
TILIKAUDEN TULOS	1 188 235,11	-925 279,57
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 188 235,11	-925 279,57

Tuloslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut, %	27,1	25,7
Vuosikate/poistot, %	123,1	103,3
Vuosikate, euroa/asukas	587	453

3.2 Rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 330 785,37	4 956 602,61
Satunnaiset erät	0,00	-1 081 814,38
Tulorahoituksen korjauserät	-438 311,78	168 771,63
Toiminnan rahavirta yhteensä	5 892 473,59	4 043 559,86
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 881 369,96	-13 660 603,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	299 247,63	859 859,10
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	853 494,57	2 644 115,28
Investointien rahavirta yhteensä	-4 728 627,76	-10 156 629,48
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 163 845,83	-6 113 069,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-60 053,82	-555 737,40
Antolainasaamisten vähennys	225 926,21	872 392,92
Antolainauksen muutokset yhteensä	165 872,39	316 655,52
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	12 076 698,80
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 828 636,16	-5 258 339,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500 000,00	0,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-3 328 636,16	6 818 358,84
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3 935,26	153 965,35
Vaihto-omaisuuden muutos	1 828,07	5 340,10
Saamisten muutos	-138 250,41	642 434,94
Korottomien velkojen muutos	-2 267 080,05	-537 143,79
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-2 407 437,65	264 596,60
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-5 570 201,42	7 399 610,96
Rahavarojen muutos	-4 406 355,59	1 286 541,34
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	24 716 937,70	29 123 293,29
Rahavarat 1.1.	29 123 293,29	27 836 751,95
Rahavarojen muutos	-4 406 355,59	1 286 541,34

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, euroa/as.	-1 277	-926
Investointien tulorahoitus, %	38,7	24,9
Lainanhoitokate	1,0	0,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,4
Kassan riittävyys, pv	176	94
Asukasmäärä	10 935	11 102

3.3 Tase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	90 061 314,49	90 262 851,42
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	42 025,82	89 123,48
Muut pitkävaikutteiset menot	1 753 196,47	2 126 798,52
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 795 222,29	2 215 922,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 364 557,85	9 445 816,88
Rakennukset	34 640 128,87	36 737 499,68
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 113 213,12	20 025 465,38
Koneet ja kalusto	580 231,16	754 941,94
Muut aineelliset hyödykkeet	289 263,51	289 263,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 625 940,81	2 928 417,12
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	69 613 335,32	70 181 404,51
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	12 581 142,69	11 567 984,51
Muut lainasaamiset	6 063 225,19	6 289 151,40
Muut saamiset	8 389,00	8 389,00
Sijoitukset yhteensä	18 652 756,88	17 865 524,91
Valtion toimeksiannot	4 648,84	9 256,22
Lahjoitusrahastojen pääomat	150 580,19	150 580,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 273 384,89	31 483 270,92
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut	18 399,38	20 227,45
Vaihto-omaisuus yhteensä	18 399,38	20 227,45
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 656 330,86	1 513 939,41
Lainasaamiset	241 785,82	181 732,00
Muut saamiset	296 281,43	237 535,79
Siirtosaamiset	343 649,70	406 542,98
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 538 047,81	2 339 750,18
Saamiset yhteensä	2 538 047,81	2 339 750,18
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	22 902 170,97	22 662 209,52
Rahoitusarvopaperit yhteensä	22 902 170,97	22 662 209,52
Rahat ja pankkisaamiset	1 814 766,73	6 461 083,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	117 489 928,41	121 905 958,75

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 268 015,93	29 268 015,93
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 046 397,69	16 971 677,26
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 188 235,11	-925 272,97
Oma pääoma yhteensä	46 502 648,73	45 314 420,22
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	4 648,84	9 256,22
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 430 015,22	1 432 705,91
Muut toimeksiantojen pääomat	10 861,39	12 105,96
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 445 525,45	1 454 068,09
VIERAS PÄÄOMA	69 541 754,23	75 137 470,44
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	51 642 778,48	57 433 109,88
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 625 385,44	2 594 935,44
Pitkäaikainen yhteensä	54 268 163,92	60 028 045,32
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	2 500 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 790 331,20	5 828 635,96
Saadut ennakot	227 918,76	720 415,59
Ostovelat	1 450 871,84	2 071 073,06
Muut velat/Liittymismaksut	2 348 800,11	3 523 891,58
Siirtovelat	2 955 668,40	2 965 408,93
Lyhytaikainen yhteensä	15 273 590,31	15 109 425,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	117 489 928,41	121 905 958,75

Taseen tunnusluvut	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	37,4	42,3
Suhteell. velkaantuneisuus, %	172,0	72,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	174,2	73,0
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. euroa	16,0	17,0
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 467	1 528
Lainakanta 31.12., milj. euroa	63,3	56,4
Lainakanta, euroa/asukas	5 785	5 081
Lainasaam. 31.12., milj. euroa	6,3	6,6
Rahavarat, euroa/asukas	2 663	2 507
Asukasmäärä	10 935	11 102

3.4 Konsernilaskelmat

3.4.1 Konsernituloslaskelma

	2024	2023
Toimintatuotot	17 134 909,29	18 086 034,92
Toimintakulut	-43 607 421,76	-44 951 001,35
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	95 140,08	661 182,95
Toimintakate	-26 377 372,39	-26 203 783,48
Verotulot	22 573 237,74	20 754 290,66
Valtionosuudet	12 813 030,94	12 378 599,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	45 819,11	58 172,33
Muut rahoitustuotot	1 284 465,76	1 587 703,05
Korkokulut	-1 859 237,12	-1 617 723,67
Muut rahoituskulut	-294 630,56	-140 676,08
Rahoitustuotot ja -kulut	-823 582,81	-112 524,37
Vuosikate	8 185 313,48	6 816 581,81
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 806 700,56	-6 641 008,04
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	0,00	-719 661,63
Poistot ja arvonalentumiset	-6 806 700,56	-7 360 669,67
Satunnaiset erät	0,002	-221 173,42
Tilikauden tulos	-1 378 612,92	-765 261,28
Tilinpäätössiirrot	0,00	10 000,00
Tilikauden verot	-5 567,01	-13 119,40
Laskennalliset verot	-20 720,00	-13 438,00
Vähemmistöosuudet	11 105,48	2 985,32
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 363 430,39	-778 833,36
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,3	40,2
Vuosikate/Poistot, %	120,3	92,6
Vuosikate, euroa/asukas	759	623
Asukasmäärä	10 780	10 935

3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 185 313,48	6 816 581,81
Satunnaiset erät	0,00	-563 294,49
Tilikauden verot	-5 568,01	-13 119,40
Tulorahoituksen korjauserät	-329 173,60	-900 161,27
Toiminnan rahavirta	7 850 571,87	5 340 006,65
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 594 123,91	-11 953 567,40
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316 018,53	884 258,94
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	856 530,48	2 762 907,14
	-6 421 574,90	-8 306 401,32
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 428 996,97	-2 966 394,67
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-60 053,82	-155 737,40
Antolainasaamisten vähennys	190 003,09	257 781,54
Antolainauksen muutokset	129 949,27	102 044,14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	217 600,000	13 317 098,80
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 922 473,01	-8 539 322,74
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 434 284,06	-421 947,93
	-4 270 588,95	4 355 828,13
Oman pääoman muutokset	25 365,00	-1 250 346,48
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 377,07	153 292,74
Vaihto-omaisuuden muutos	-155 254,69	-166 436,48
Saamisten muutos	3 128 522,98	6 624 437,33
Korottomien velkojen muutos	-4 640 030,20	-5 506 250,66
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 669 138,98	1 105 042,93
Rahoituksen rahavirta	-5 784 413,66	4 312 568,72
Rahavarojen muutos	-4 355 416,69	1 346 174,05
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	25 707 298,34	30 138 606,22
Rahavarat 1.1.	30 062 715,03	28 792 432,17
	-4 355 416,69	1 346 174,05
Investointien tulorahoitus, %	112,5	61,6
Pääomamenojen tulorahoitus, %	58,2	34,9

Lainanhoitokate	1,1	0,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,7
Kassan riittävyys, pv	55,5	163,3
Asukasmäärä	10 780	11 102

3.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	241 117,47	313 971,02
Muut pitkävaikutteiset menot	1 753 196,47	2 126 798,52
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 994 313,94	2 440 769,54
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	10 967 797,93	11 019 624,10
Rakennukset	53 913 844,92	56 299 611,39
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 449 695,88	23 543 267,65
Koneet ja kalusto	2 221 474,44	2 211 806,43
Muut aineelliset hyödykkeet	396 907,99	453 702,31
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	5 515 692,23	3 251 253,95
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	96 465 413,39	96 779 265,83
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	11 591 049,00	10 719 482,72
Muut osakkeet ja osuudet	618 505,86	5 158 418,71
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	1 648 306,79	1 659 421,62
Muut saamiset	11 222,56	11 222,56
Sijoitukset yhteensä	13 869 084,21	17 548 825,61
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	112 328 811,54	116 768 860,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	500 104,09	433 483,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	629 281,01	474 026,33
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	697,70	697,70
Lyhytaikaiset saamiset	3 076 366,99	3 138 197,97
Rahoitusarvopaperit	23 322 013,36	23 121 791,39
Rahat ja pankkisaamiset	2 385 284,98	7 016 814,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	29 412 946,34	33 750 837,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	142 241 861,97	150 953 175,27

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 268 015,93	33 656 957,23
Arvonkorotusraho	138 235,86	138 235,86
Muut omat rahastot	278 028,03	278 028,03
Edell. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23 236 247,07	23 904 055,08
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 363 430,39	-778 833,36
OMA PÄÄOMA YHT.	54 283 957,28	57 198 436,24
VÄHEMMISTÖOSUUDET	126 845,93	137 951,42
PAKOLLISET VARAUKSET	88 800,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 790 509,26	1 726 281,19
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	65 800 718,22	72 305 717,61
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 118 835,54	4 117 076,08
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	9 446 160,19	6 996 938,37
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 586 035,45	470 774,36
VIERAS PÄÄOMA YHT.	85 951 749,40	91 890 506,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	142 241 861,87	150 953 175,27
Omavaraisuusaste, %	38,3	36,2
Suhteellinen velkaantuneisuus. %	163,7	179,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	24 600	23 125
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 282	2 115
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	75 247	79 303
Konsernin lainat, euroa/asukas	6 980	7 252
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	76 300	80 472
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 078	7 359
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	1 660	1 671
Kunnan asukasmäärä	10 780	10 935

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuuspaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vertailutiedot

Vertailutietoina on käytetty mahdollisuuksien mukaan Alavuden tilinpäätöstietoja edellisiltä vuosilta.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana. Osakkuusyhteisöistä 2 on yhdistelty ja 14 asunto-osakeyhtiötä on jätetty yhdistelemättä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistö-osuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu oleellisuuden periaatetta noudattaen suunnitelman mukaisiksi, mikäli yhtiö ei omassa kirjanpidossaan kirjaa suunnitelman mukaisia poistoja. Tällaisia yhtiöitä konserniin on yhdistelty 2 kappaletta. Poisto ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osa osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä niiden vähäisen merkityksen johdosta.

Vertailutiedot

Vertailutietoina on käytetty mahdollisuuksien mukaan Alavus konsernin tilinpäätöstietoja edellisiltä vuosilta.

Avaava tase

Alavuden kuntakonsernista on poistunut Kiinteistö Oy Alavuden linja-autoasema. Tilinpäätöksen yhteydessä on laadittu erillinen oman pääoman erittely, jonka mukaisesti konsernitaseen vertailutietona on esitetty vuoden 2023 lopun tilanteesta.

4.2 Tuloslaskelman koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tulosryhmittäin	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Hallinto- ja talouspalvelut	453 916	551 423	453 916	531 395
Elinvoimapaalvelut	6 176 543	5 757 184	984 323	797 531
Sivistyspalvelut	2 575 158	5 525 699	1 776 780	1 897 037
Tekniset palvelut	7 663 448	7 699 280	6 339 977	6 402 391
Ympäristöpalvelut	665 063	366 909	665 063	366 909
Toimintatuotot yhteensä *)	17 534 127	19 900 495	10 220 059	9 995 263

* Toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä.

7) Verotulot	2024	2023
Verotulot	22 612 127	20 892 523
Kunnan tulovero	17 227 633	15 177 963
Kiinteistövero	3 382 983	3 162 532
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 001 511	2 552 028

8) Valtionosuudet	2024	2023
Valtionosuudet	11 293 580	12 378 599
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 103 246	10 571 573
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	6 432 599	6 401 532
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	545 000	
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-256 037	-634 182
Verotulojen menetysten korvaus	2 446 371	2 441 208

9) Palvelujen ostot	2024	2023
Palvelujen ostot	-7 577 805	-7 567 543
Asiakaspalvelujen ostot	-461 291	-688 729
Muiden palvelujen ostot	-7 116 515	-6 878 814

11) Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma on päivitetty 1.1.2013 vastaamaan KILAn kuntajaoston ohjeistusta ja käytetään tilinpäätösvuoden uusien kohteiden poistolaskennassa. Vanha poistopohja ja poistotaso on käyty harmonisoiden läpi samassa yhteydessä. Poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot

Aineettomat oikeudet

poisto aika	poistotapa	KILA
2	tasapoisto	2-5
5	tasapoisto	5-20

Liikearvo	2	tasapoisto	2-5
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	3	tasapoisto	2-5*
Tieosuudet	15	tasapoisto	2-5*
Muut	3	tasapoisto	2-5*

* erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat**			
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-50
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-30
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-30
Talousrakennukset, puiset	10	tasapoisto	10-20
Talousrakennukset, kiviset	20	tasapoisto	10-20
Vapaa-ajan rakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-30
Vapaa-ajan rakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-30
Asuinrakennukset, puiset	30	tasapoisto	30-50
Asuinrakennukset, kiviset	40	tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	tasapoisto	15-20
Sillat, laiturit ja uimalat	10	tasapoisto	10-30
Muut maa- ja vesirakenteet	15	tasapoisto	15-30
Vedenjakeluverkosto	30	tasapoisto	30-40
Viemäriverkko	30	tasapoisto	30-40
Kaukolämpöverkko	20	tasapoisto	20-30
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	tasapoisto	15-20
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	tasapoisto	10-12
Maakaasuverkko	20	tasapoisto	20-25
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	tasapoisto	15-20
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10	tasapoisto	10-20
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	tasapoisto	15-20
Liikenteen ohjauslaitteet	10	tasapoisto	10-15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	tasapoisto	10-15

**perusparannusmenojen poistoaika on kolmasosa(1/3) normaalista poistojasta ja kohteen kokonaisperusparannusmenojen poistoaika on kaksi kolmasosaa(2/3) normaalista poistojasta.

Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	tasapoisto	15-20
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8	tasapoisto	8-15
Muut kuljetusvälineet	4	tasapoisto	4-7
Muut liikkuvat työkoneet	5	tasapoisto	5-10
Muut raskaat koneet	10	tasapoisto	10-15
Muut kevyet koneet	5	tasapoisto	5-10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	tasapoisto	5-15
ATK-laitteet	3	tasapoisto	3-5
Muut laitteet ja kalusteet	3	tasapoisto	3-5
Muut aineelliset hyödykkeet			

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

Pienet käyttöomaisuushankinnat, alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi. Pienhankintarajaa verrataan hyödykkeen arvoon kokonaisuutena, vaikka hyödyke muodostuisikin useasta komponentista. Pienhankintaraja on määritelty ilman arvonlisäveroa.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	438 311,78	50 773,10	438 311,78	50 773,10
Muut luovutusvoitot	3 081,74			
Muut toimintekulut				
Maa-alueiden luovutustappiot				
Muut luovutustappiot	0,00	219 544,73	0,00	219 544,73

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset tuotot yhteensä				0,00
Satunnaiset kulut				
Kt Oy Linja-autoaseman purkutappio				805 725,42
Kuusosen purkutappio				276 088,96
Satunnaiset kulut yhteensä		221 173,42	0,00	1 081 814,38

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	229 025,50	106 272,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	83 682,38	96 844,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	312 707,88	203 116,00

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttavat menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	89 123,48	2 126 798,52		2 215 922,00
Lisäykset tilikauden aikana	23 560,00			23 560,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä				0,00
Tilikauden poisto	70 657,66	373 602,05		444 259,71
Arvonl. janiiden palautukset				0,00
Aktivoidut korkomenot				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	42 025,82	1 753 196,47		1 795 222,29
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 025,82	1 753 196,47		1 795 222,29

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 445 816,88	36 740 285,42	20 025 465,38	754 941,94
Lisäykset tilikauden aikana	301 709,50	735 030,36	1 429 252,58	68 265,65
Rahoitusosuudet tilikaudella		-203 300,16	-93448,00	
Vähennykset tilikauden aikana	-382 968,53			
Siirrot erien välillä		191 260,58	384 109,95	
Tilikauden poisto		2823 147,33	1 632 166,79	242 976,43
Arvonl. janiiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 364 557,85	34 640 128,87	20 113 213,12	580 231,16
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 364 557,85	34 640 128,87	20 113 213,12	580 231,16

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 066 793,95	985 734,90	148 597,83	148 597,83
Muut maa- ja vesialueet	9 901 003,98	10 033 889,20	9 215 960,02	9 297 219,05
Maa- ja vesialueet yhteensä	10 967 797,93	11 019 624,10	9 364 557,85	9 445 816,88

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 478 451,55	1 791 925,92	1 099 947,40	2 197 659,64	11 567 984,51
Lisäykset		22 800,00	25 358,18	1 000 000,00	1 048 158,18
Vähennykset				-35 000,00	-35 000,00
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.					
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 478 451,55	1 814 725,92	1 125 305,58	3 162 659,64	12 581 142,69

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		4 665 652,90		1 623 498,50	6 289 151,40
Lisäykset					0,00
Vähennykset		214 811,38		11 114,83	225 926,21
Silirroterien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.					0,00
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.		4 450 841,52		1 612 383,67	6 063 225,19

20-22) Omistuksia muissa yhteisöissä

Nimi ja kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitto/tappiosta
Tytär-yhteisöt / Alavus					
Alavuden Jäähalli Oy	83,35 %	83,35 %	422	816	-56
Alavuden Kehitys Oy	100,00 %	100,00 %	551	59	26
Alavuden Lämpö Oy	100,00 %	100,00 %	331	7 881	98
A-Pesu Oy	100,00 %	100,00 %	379	139	-10
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %	2 802	11 316	3
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	100,00 %	100,00 %	615	721	9
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	100,00 %	100,00 %	164	205	3
Asunto Oy Eevanraitti	100,00 %	100,00 %	9	166	0
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	0,00 %	100,00 %	512	3	0
Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli	100,00 %	100,00 %	0	0	0
Kiinteistö Oy Kuulan Toivo	100,00 %	100,00 %	0	0	0
		Yhteensä	5 785	21 306	73
Kuntayhtymät					
Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoki	5,90 %	5,90 %	109	34	3
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Seinäjoki	2,72 %	2,72 %	1597	729	101
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	2,00 %	2,00 %	178	20	-2
Kuntayhtymä Kymppi	16,91 %	16,91 %	77	14	52
		Yhteensä	1961	797	154
Osakkuusyhteisöt(yhdistellyt)					
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	25,30 %	25,30 %	6 626	13 490	662
Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto	38,00 %	38,00 %	339	70	20
		Yhteensä	6965	13560	682
Osakkuusyhteisöt(yhdistelemättömät)					
As Oy Metsuri	29,98 %	29,98 %			
As Oy Salmenpuisto	22,31 %	22,31 %			
As Oy Sulkavan Kotipello	30,88 %	30,88 %			
As Oy Alavuden Kolistohovi	31,28 %	31,28 %			
As Oy Alavuden Myllypolku	21,00 %	21,00 %			
As Oy Töysän Hakojarventalot	34,20 %	34,20 %			
As Oy Töysän Rimminkuja	21,97 %	21,97 %			
As Oy Kaaponkuja	35,14 %	35,14 %			
As Oy Töysän Tapanintie 3	19,15 %	40,90 %			
As Oy Töysän Väkkärämäki	24,01 %	24,01 %			
As Oy Töysän Metsäniitty	25,00 %	25,00 %			
As Oy Töysän Mäkelänraitti	24,00 %	24,00 %			
As Oy Salmentori	31,29 %	31,29 %			
Kt Oy Alavuden Kuulantien liiketalo	33,44 %	33,44 %			
		Yhteensä			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

23) Saamisten erittely	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		331 276,00		453 556,00
Lainasaamiset	4 450 841,52		4 665 652,90	
Muut saamiset		140 678,83		27 508,00
Siirtosaamiset				
Yhteensä	4 450 841,52	471 954,83	4 665 652,90	481 064,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		928,45		322,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	928,45	0,00	322,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		601,16		3 544,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	601,16	0,00	3 544,00
Saamiset yhteensä	4 450 841,52	473 484,44	4 665 652,90	484 930,00

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Hanketukijaksotukset			47 286,38	
Tuet EU/valtio			0,00	14 593,00
OKM/Avustus KuntoLutra			0,00	160 000,00
Kelan korvaus työterv.huollosta			109 710,57	118 000,00
Työttömyysväh.rahasto/koulutus korv.			13 371,30	13 221,55
Kela's airaus päivärahat			20 612,15	19 379,19
Palkkatuki 12/24			11 478,05	0,00
Kiinteistö Oy Kuulan Toivo			73 400,00	
Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli			37 500,00	
Lähi Tapiola			1 230,78	
Nordea palkkionpalautus			3 751,15	
Tapaturmavak. maksun jaksoitus			5 582,86	
Muut siirtosaamiset	607 938,69	648 762,00	16 748,75	81 349,24
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	607 938,69	648 762,00	340 671,99	406 542,98

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Perus pääoma 1.1.	29 268 015,93	29 268 015,93	29 268 015,93	29 268 015,93
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	29 268 015,93	29 268 015,93	29 268 015,93	29 268 015,93
Arvonkorotusrahasto 1.1.	138 235,86	138 235,86		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	138 235,86	138 235,86	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	278 028,13	406 644,13		
Lisäykset				
Vähennykset		-128 616,10		
Muut omat rahastot 31.12.	278 028,13	278 028,03		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	23 125 221,72	23 375 219,60	16 046 397,69	16 971 677,26
Edell. tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	23 236 247,07	23 904 055,08	16 046 397,69	16 971 677,26
Tilikauden yli-/alijäämä	1 363 430,39	-778 833,36	1 188 235,11	-925 272,97
Oma pääoma yhteensä	54 283 957,38	52 809 501,54	46 502 648,73	45 314 420,22

27) Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluessa	Kaupunki	
	2024	2023
Lainat rahoitus- ja velkautuslaitoksilta	30 434 771,88	35 225 941,00
Lainat julkis yhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Yhteensä	30 434 771,88	35 225 941,00

28) Joukkovelkakirjalainat	Kaupunki	
	2024	2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	2 500 000,00	0,00
Yhteensä	2 500 000,00	0,00

30) Velat tytäryhteisöille ja kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muille omistusyhteyshyhteisöille				
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		291 565,20		170 787,42
Muut velat		1465 815,37		2 612 215,19
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	1 757 380,57	0,00	2 783 002,61
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteyshyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		17 938,82		18 320,83
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	17 938,82	0,00	18 320,83
Velat yhteensä	0,00	1 775 319,39	0,00	2 801 323,44

32) Muut velat	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	3 689 991,09	3 649 691,09	2 625 385,44	2 594 935,44
Muut velat				
Muut velat yhteensä	3 689 991,09	3 649 691,09	2 625 385,44	2 594 935,44

33) Siirtovelat	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkakajaksotukset	68 903,06	127 119,41	148 560,39	117 019,17
Lomapalkkakajaksotukset	2 544 387,44	2 721 431,27	2 481 743,67	2 476 450,44
Korjokajaksotukset	247 432,70	441 096,11	247 432,70	299 405,14
Ostot/jaksotukset			35 251,38	71 716,78
Muut siirtovelat	226 492,03	72 864,40	42 680,26	817,40
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 087 215,23	3 362 511,18	2 955 668,40	2 965 408,93

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja veluutuslaitoksilta	12 945 595,00	8 082 448,29		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	10 334 795,87	10 334 795,87		
Lainat julkis yhteisöiltä	4 847 449,00	5 276 337,37		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 649 877,79	9 649 877,79		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yht.	19 984 673,66	19 984 673,66	0,00	0,00

38) Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	318 366,00	346 473,00	186 325	175 515
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	733 007,00	818 121,00	657 885	755 934
Maa-alueiden vuokravastuut	281 357,00	286 267,00	10 358	11 165
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	1 332 730,00	1 450 861,00	854 568	942 614
siitä seuraavalla tilikaudella maksu osuus	503 716,81	482 326,00	386 198	399 913
siitä kuntakonsernin sisäiset	279 396,70	281 415,00	892	860
Vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			14 220 000,00	21 045 937,00
Jäljellä oleva pääoma			9 491 882,00	10 900 914,17
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma			1 319 000,00	4 450 330,65
Jäljellä oleva pääoma	255 025,00	323 925,58	255 025,00	323 925,58

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		Kaupunki	
		2024	2023
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.		94 488 634,00	92 100 296,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.		101 395,00	73 314,00

41) Muut taaseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan (osan) korkoriskinsuojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 29.4.2028. Sopimuksen markkina-arvo 31.12.			-84 183,77	-169 121,36
Koronvaihtosopimukset/konserni				
Markkina-arvo 31.12.	-84 183,77	-169 121,36		
Arvonlisäveron palautusvastuu	196 061,18	158 014,33		

4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Kaupunki	
	2024	2023
Hallinto- ja talouspalvelut	20	22
Elinvoimapaalvelut	40	38
Sivistyspalvelut	373	389
Tekniset palvelut	102	102
Ympäristöpalvelut	7	7
Yhteensä	542	559

43) Henkilökulut	Kaupunki	
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 458 163,72	24 020 091,44
- sisältää henkilöstökulut, jotka aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta	83 188,98	224 401,84
	23 458 163,72	24 020 091,44

44) Luottamus henkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamus henkilömaksut	Kaupunki	
	2024	2023
Suomen Keskusta	4 373,29	4 306,19
Kansallinen kokoomus	1 178,44	1 280,83
Perussuomalaiset	2 085,00	2 106,75
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	468,50	644,75
Suomen Kristillisdemokraatit	1 124,38	1 187,03
Vihreät	269,00	540,00
Yhteensä	9 498,61	10 065,55

45) Tilintarkastajan palkkiot	Kaupunki	
	2024	2023
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0,00	4 290,00
OY SK-Revisorit Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	8 260,07	4 229,40
Palkkiot yhteensä	8 260,07	8 519,40

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista
Konsernin lähipiiri/ intressipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisia ta poikkeavia liiketoimia.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Alavuden kaupungin vesihuoltolaitos

Laki vesihuoltolain muuttamisesta (681/2014) edellyttää että kunnan tai yrityksen tulee eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase sekä esitettävä näiden liitteenä olevat tiedot. Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii myös hulevesien viemäröinnistä, tulee myös sen kirjanpito eriyttää. Alavuden kaupunki on valtuuston päätöksellä (14.12.2015 § 47) muodostanut vesihuoltolaitoksesta taseyksikön ja hyväksynyt avaavan taseen 1.1.2015. Alavudella hulevesien viemäröinnistä vastaa yhdyskuntatekniset palvelut, joten sen kirjanpitoa ei ole eriytetty.

5.1.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Katsaus vuoteen 2023

Kunnallinen vesihuoltolaitos on toiminut Alavudella vuodesta 1974 lähtien. Useampien talouksien keskitetty käyttöveden hankinta ja jakelu ovat alkaneet Alavudella pääasiassa jo 1940-luvulla. Kunnallisen vesihuoltolaitoksen edeltäjiä ovat olleet vesiosuuskunnat ja Alavuden Vesihuolto Oy. Vesihuoltolaitoksen nykyverkostojen vanhimmat osat ovat 1960-luvulta.

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen tulosalueeseen, vesilaitokseen ja viemärlaitokseen. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä huolehtia viemäriveresien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista. Toimintavuonna laskutetun veden määrä oli 596 199 m³ ja jäteveden 342 273 m³. Vesijohtoverkoston pituus oli 682 km ja viemäriverkoston pituus 173 km.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Vesinäytteitä otettiin yhteensä 50 kappaletta. Pumpatun raakaveden määrä oli 727 651 m³.

Vesijohtoverkostoa on saneerattu Keskustan alueella n. 1 km. Viemäriverkostoa on saneerattu Keskustan alueella n. 0,3 km. Sulkavankylässä rakennettiin uutta vesijohtoverkostoa n. 1 km.

Kaukovalvonta-automaation saneerauksia tehtiin elinkaarisuunnitelman mukaisesti.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty huolto- ja kunnossapitotöitä huolto-ohjelman mukaisesti. Puhdistetun jäteveden määrä toimintavuonna oli 572 877 m³. Vesihuoltolaitoksella on 24h-päivystys.

Organisaatio

Vesihuoltolaitoksen palveluyksikössä työskentelee vakituisesti yhdeksän henkilöä. Vesihuoltolaitoksen henkilöstöpalveluja myydään Alavuden Lämpö Oy:lle ja kaupungin palveluyksiköille. Vesihuoltolaitos käyttää tarvittaessa kaupungin muiden palveluyksiköiden palveluja.

Toiminnan ja talouden kehitys

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaavat lakien, asetusten, ympäristölupien ja viranomaisohjeiden lisäksi vesihuollon erityisohjeet ja suunnitelmat. Suunnitelmien ja ohjeiden säännöllinen päivittäminen sekä määrätietoinen toimintojen kehittäminen ja niiden toteuttaminen ovat parantaneet vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta.

Laskutetun veden määrä oli arvioitua pienempi.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.1.2021 alkaen seuraavat:

- vesi 1,40 (alv 0 %)
- jätevesi 2,30 (alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspisteen vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään veden ja jäteveden osalta.

Vedentuotanto- ja jakelu

Vesilaitoksella on käytössä useita raakavesikaivoja ja neljä vedenkäsittelylaitosta. Raakavesi johdetaan vedenkäsittelylaitoksilla kalkkikivialkaloinnin kautta alavesisäiliöihin, josta vesi pumpataan uv-desinfiointilaitteen läpi jakeluverkostoon. Kaikilla vedenkäsittelylaitoksilla alkalointikemikaalina käytetään kalkkikiveä ja pH nostetaan arvoon 8–8,5. Veden kovuus on 2–3 dH, eli vesi on pehmeää.

Jätevesien käsittely

I/II 2024 Puhdistamo saavutti puolivuositaiset lupaehdot osittain. BOD7 jäännöspitoisuus sekä kokonaisfosforin ja kiintoaineen lupaehdot jäivät saavuttamatta. Lupaehtoja ei saavutettu kaikilta osin koska runsaat sulamisvedet ajoittuivat huhtikuun näytteenoton ajankohtaan, jolloin tuleva jätevesimäärä oli nelinkertainen normaaliin verrattuna sulamisvesien päästyä viemäriverkostoon.

II/II 2024 Puhdistamo saavutti puolivuositaiset lupaehdot osittain. Kokonaisfosforin jäännöspitoisuuden osalta lupaehdot jäivät saavuttamatta. Lupaehtoja ei saavutettu kaikilta osin koska sähköverkkoyhtiön sähköverkossa oli kesäkuussa vikatilanne, joka rikkoi jätevedenpuhdistamon koneita ja laitteita. Kyseiset vauriot ja niiden korjaustyöt ovat vaikeuttaneet jätevedenpuhdistamon prosessin toimintaa kesän aikana.

Viemäriverkostossa on jätevesipumppaamoja 50 kappaletta.

Timo Seppä
Energia- ja vesihuoltopäällikkö

5.1.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Liikevaihto		2 527 785,84		2 474 111,36
Valmistus omaan käyttöön		61 820,00		125 255,96
Liiketoiminnan muut tuotot		9 631,81		19 362,80
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-455 427,64		-444 686,26	
Palvelujen ostot	-285 523,52	-740 951,16	-355 166,88	-799 853,14
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-453 553,82		-456 419,14	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-77 357,24		-74 378,28	
Muut henkilösivukulut	-11 485,72	-542 396,78	-16 293,96	-547 091,38
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-820 415,62		-787 231,29
Liiketoiminnan muut kulut		-17 579,55		-24 240,18
Liikelylijäämä (-alijäämä)		477 894,54		460 314,13
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot			1 504,86	
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut	-269 528,00		-155 920,00	
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-115 812,00		-108 008,00	
Muut rahoituskulut		-385 340,00		-262 423,14
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		92 554,54		197 890,99
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		92 554,54		197 890,99
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		4,07		3,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		4,07		3,9
Voitto, %		3,66		8,0

5.1.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	477 894,54		460 314,13	
Poistot ja arvonalentumiset	820 415,62		787 231,29	
Rahoitustuotot ja -kulut	-385 340,00		-262 423,14	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät		912 970,16		985 122,28
Investointien rahoitusvirta				
Investointimenot	-837 362,95		-984 487,04	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,00	-837 362,95	0,00	-984 487,04
Toiminnan ja investointien rahavirta		75 607,21		635,24
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	30 450,00		22 712,37	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-250 000,00		-250 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	250 000,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	30 450,00	0,00	-227 287,63
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta	-32 875,73			
Saamisten muutos muilta	-107 215,73		-147 784,09	
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta	-27 007,16	-167 098,62	-6 628,80	-154 412,89
Rahoituksen rahavirta		-136 648,62		-381 700,52
Rahavarojen muutos		-61 041,41		-381 065,28
Rahavarojen muutos		-61 041,41		-381 065,28
Rahavarat 31.12.		0,00		61 041,41
Rahavarat 1.1.		61 041,41		442 406,69
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta		-1 764 398,19		-1 251 324,37
Investointien tulorahoitus, %		155,05		100,1
Lainanhoitokate		2,28		2,4
Current ratio		1,2		1,6
Quick ratio		1,2		1,6

5.1.4 Vesihuoltolaitoksen tase

Tase

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	18 018,67	18 018,67
Rakennukset	2 505 642,66	2 610 392,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 882 684,04	10 985 060,21
Koneet ja kalusto	332 576,29	368 643,47
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	464 189,57	204 049,22
Aineelliset hyödykkeet	14 203 111,23	14 186 163,90
Pysyvät vastaavat	14 203 111,23	14 186 163,90
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	916 271,04	776 179,58
Vaihtuvat vastaavat	916 271,04	776 179,58
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	61 041,41
VASTAAVAA	15 119 382,27	15 023 384,89

Tase

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 120 000,00	2 120 000,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 917 388,71	6 917 388,17
Tilikauden yli/alijäämä	92 554,54	0,00
Oma pääoma	9 129 942,71	9 037 388,17
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 602 916,83	2 852 916,83
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat/liittymismaksut	2 625 385,44	2 594 935,44
Pitkäaikainen	5 228 302,27	5 447 852,27
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta	250 000,00	500 000,00
Ostovelat	79 499,35	62 272,98
Muut velat	181 637,94	150 470,32
Siirtovelat	0,00	75 401,15
Lyhytaikainen	761 137,29	538 144,45
Vieras pääoma	5 989 439,56	5 985 996,72
VASTATTAVAA	15 119 382,27	15 023 384,89
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus, %	60,39	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	236,95	241,9
Kertynyt ylijäämä 31.12. 1000 €	7 010	6 917
Lainakanta 31.12. 1000 €	3 102	3 102
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	3 129	3 121

5.2 Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Alavuden kaupungin toimintaa on käyty läpi toimintoittain markkinoilla tapahtuvan toiminnan tunnistamiseksi. Markkinoilla tapahtuvaa toimintaa sisältyy seuraaviin toimintoihin: Talouspalvelut, Tietohallintopalvelut sekä Tilapalvelussa liikehuoneistojen vuokraustoiminta ja rakennusten korjaustoiminta.

Talouspalvelut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT		
Palvelujen myynti	44 485,65	41 516,96
TOIMINTATUOTOT	44 485,65	41 516,96
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-28 387,30	-31 203,72
Palvelujen ostot	-23 279,20	-18 569,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341,04	-99,12
Muut toimintakulut	-1 527,51	-1 521,47
TOIMINTAKULUT	-53 535,04	-51 393,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 049,39	-9 876,44
Poistot	-3 281,66	-4388,29
TILIKAUDEN TULOS	-12 331,06	-14 264,73

Eriytetyt taloushallinnon palvelut tytäryhtiöille myytävän palvelun osuus toiminnasta. Tuotot on kohdistettu suoraan laskutettavan kohteen perusteella, ja kulut on kohdistettu käytetyn työajan mukaan. Kuluihin on huomioitu myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yleiskustannuslisä. Toiminnan hyötynä nähdään yhdenmukainen ja ajantasainen raportointi sekä hyöty konsernitilinpäätöksen laadinnassa.

Tietohallintopalvelut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT		
Palvelujen myynti	43 045,55	73 757,84
TOIMINTATUOTOT	43 045,55	73 757,84
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-26 430,31	-26 406,69
Palvelujen ostot	-32 724,19	-41 615,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 352,88	-1 436,43
Muut toimintakulut	-1 714,94	-1 863,39
TOIMINTAKULUT	-62 222,33	-71 321,99
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-19 176,78	2 435,85
Poistot	-4 178,83	-4 168,49
TILIKAUDEN TULOS	-23 355,61	-1 732,64

Eriytetty tietohallintopalveluista Hyvinvointialueelle sekä tytäryhtiöille myytävän palvelun osuus toiminnasta. Tuotot on kohdistettu suoraan laskutuksen perusteella, kulut on kohdistettu tytäryhtiöillä konemäärien suhteessa, ja HVA:lla suoraan kulujen kohdistuksella. Kuluihin huomioitu myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yleiskustannuslisät. Toiminnan hyötynä nähdään yhdenmukainen ohjelmisto- ja konekanta käytäntöineen ja sen myötä parempi tietoturva.

Tilapalvelu/Liike- ja teollisuustilojen vuokraus sekä rakennusten korjaus

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	16 117,81	11 056,84
Muut toimintatuotot	2 658 525,91	2 843 358,30
TOIMINTATUOTOT	2 674 643,72	2 854 415,14
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-42 742,89	-42 719,47
Palvelujen ostot	-441 099,67	-573 786,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-637 523,87	-681 480,55
Muut toimintakulut	-268 739,73	-319 817,62
TOIMINTAKULUT	-1 390 106,16	-1 617 803,94
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 284 537,56	1 236 611,20
Poistot	-937 003,13	-844 793,36
TILIKAUDEN TULOS	347 534,42	391 817,84

Eriytys tehty Tilapalvelun/Isännöinti toteutuneista luvuista. Laskelmaan on otettu mukaan ulkopuolisille vuokratut liike- ja teollisuustilat kohteittain. Tuotot ja kulut on kirjattu suoraan jokaiselle kiinteistölle. Mikäli ao. kiinteistö on sekä omassa että vuokrauskäytössä, sisäinen vuokratulo on eliminoitu ja kulut on laskettu mukaan neliöiden suhteessa. Kuluihin on lisätty myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yk-lisä sekä tekniikan hallinnon kuluista on jyvitetty osuus. Mukaan on otettu lisäksi kunnossapitopalveluiden ulosmyynti sekä Hyvinvointialueelle vuokratut tilat; sotekiinteistöt ml. poistot.

6 TYTÄRYHTIÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

Alavuden Jäähalli Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:
 Tarjota alavutelaisille ja lähialueen jääurheilun harrastajille laadukkaat ja monipuoliset harrastustilat.

Toiminnan painopistealueet:
 Toimitilojen kustannustehokas käyttö.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
Liikevaihto	225	253	236	17	93,3
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-18	31	-67	98	-216,1
Lainamäärä	879	806	806	0	100,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Käyttöaste pidetään korkeana	Jääajan tarjoaminen lähialueen seuroille ja muille käyttäjille.	Laskutetut jääajat h/vuosi

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:
 Käyttäjien määrä on edelleen laskusuunnassa. Kylmälaitteiden laiterikosta johtuen jouduttiin syksystä 2024 alkaen ajamaan vuokralaitteilla, joka vei tuloksen miinukselle.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Myydyt jääaikatunnit kaudessa	1 034	1 130	948	- 182	83,9%
Hoitokustannus/myyty jääaikatunti	138	129	213	84	165,1%
Pääomakulut/myyty jääaikatunti (lyh.+ko-rot)	116	92	113	21	122,8%

Riskit/Riskienhallinta:
 Käyttäjien määrä vähenee edelleen ikäluokkien pienentyessä.

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi tarjoaa toimitiloja ja palveluja yrityksille ja yhteisöille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen ja hyvien liikenneyhteyksien äärellä Alavudella.

Toiminnan painopistealueet:

Varmistetaan kiinteistön toimitiloiden korkea käyttöaste, sujuva kokous- ja koulutustilojen käyttö sekä taloudellinen toiminta. Ylläpidetään ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
Liikevaihto	153	155	158	-3	101,9
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	11	2	9	-7	450,0
Lainamäärä	725	667	669	-2	100,3

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen korkea käyttöaste	Vapautuvista tiloista viestitään aktiivisesti	Tilojen vapautuessa toteutetut viestintätoimenpiteet, tarjoukset, näytöt ja vuokrasopimukset
Nostetaan kokous- ja koulutustilojen käyttöastetta	Tarjolla olevista kokous- ja koulutustiloista viestitään aktiivisesti. Asiakkaan on helppo varata tila käyttöönsä	Toteutetut viestintätoimenpiteet Toteutuneet varaukset

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Alavus Fasadin tilat ovat lähes täynnä ja toimisto- ja kokoustilojen käyttöaste on korkea. Kiinteistön viimeinen kookas avokonttorityyppinen toimitila jaettiin toimistohuoneiksi, joka mahdollistaa aiempaa useamman henkilön työskentelyn tilassa. Ratkaisun ennakoidaan palvelevan myös tulevaa käyttöä.

Yhtiön pysäköintialueelle toteutettiin kahden sähköauton latauspiste.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä markkinoiden turbulenssi jatkuu ja sen taloudellisia vaikutuksia ja kestoa on vaikea arvioida. Kustannusten kiristymiseen tulee edelleen varautua. Yhtiö on hyödyntänyt konsernisopimusten tuoman edun energia- ja muissa hankinnoissa.

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo tarjoaa toimitiloja ja palveluja erityisesti ict-yrityksille ja yrityspalvelu yrityksille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen Tuurin kaupallisten palveluiden ja asiakasvirtojen äärellä.

Toiminnan painopistealueet:

Kiinteistön käyttöasteen lisääminen ja vakaan talouden ylläpito sekä ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	ERO	TOT%
Liikevaihto	88	82	82	0	100,0
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	23	6	3	3	50,0
Lainamäärä	211	194	196	-2	101,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen käyttöasteen nosto	Viestitään vapautuvista ja vapaista tiloista ja tarjotaan tiloja	Toteutuneet viestintätoimenpiteet, lähetetyt tarjoukset, toteutuneet näytöt ja vuokrasopimukset
eTuurin etätyöhuoneen käyttöasteen nosto	Viestitään etätyöhuoneesta aktiivisesti	Toteutuneet viestintätoimenpiteet ja varaukset

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Yhtiön tiloja on tarjottu ja esitelty kiinnostuneille. Etätyötilan infraa on kehitetty, jotta tila vastaa aiempaa paremmin käyttäjien tarpeisiin.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä markkinoiden turbulenssi jatkuu ja sen taloudellisia vaikutuksia ja kestoja on vaikea arvioida. Kustannusten kiristymiseen tulee edelleen varautua. Yhtiö on hyödyntänyt konsernisopimusten tuoman edun energia- ja muissa hankinnoissa.

Alavuden Kehitys Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Alavuden Kehitys Oy kehittää ja monipuolistaa Alavuden kaupungin elinkeinoelämää läheisessä yhteistyössä alavutelaisten yritysten ja kaupungin kanssa sekä tarjoaa palvelut alavutelaisille yrittäjille ja Alavudelle yritys-toimintaa suunnitteleville. Yhtiö tuottaa kaupunkimarkkinointiin liittyviä palveluja Alavuden kaupungille.

Alueen elinvoiman lisäämiseksi yhtiö toteuttaa paikallisia ja seudullisia kehittämishankkeita.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaavat marraskuussa 2020 hyväksytty kaupunkistrategian päivitys sekä lokakuussa 2023 hyväksytty elinvoimaohjelma. Yrityksille tuotettavien palveluiden lisäksi yhtiö toteuttaa toimenpiteitä, joilla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, lisätään alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana, yrityksen sijaintipaikkana sekä matkailukohteena.

Yhtiö toimii aktiivisesti eri verkostoissa toteuttaen erityyppisiä kehittämishankkeita. Sen osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö tuottaa laadukkaat yritys- ja kehittämispalvelut asiakaslähtöisesti ja joustavasti.

1000 €	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %
Liikevaihto	396	478	488	10	102,07 %
Tulos (ennen tilinpäätös-siirtoja ja veroja)	- 90	16	26	10	159,30 %
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yrityspalvelut tuotetaan laadukkaasti	Asiantunteva, osaava ja joustava palvelutarjonta.	Asiakkuuksien määrä kasvava Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset vähintään edeltävän kyselyn tasolla
Edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena.	Toimenpiteet koulutusverkoston kehittämisessä ja rekrytointien edistämisessä. Viestitään aktiivisesti ja monipuolisesti kaupungista työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Toteutetaan tavoitteita edistäviä hankkeita.	Uusia koulutuksia on toteutettu Rekrytointitoimenpiteitä on toteutettu yhteistyökumppaneiden kanssa suunnitellusti Viestintätoimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti Hankkeita on toteutettu suunnitellusti

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Yrityspalvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti ja tavoitteellisesti. Aktiivinen toiminta seudun, maakunnan ja valtakunnallisissa yhteistyöverkostoissa kehittää osaamista ja tuo lisäresursseja. Yhteistyöllä kehitetään

myös koulutusverkostoa, jotta se parhaiten vastaa asukkaiden ja yritysten tarpeisiin mahdollistaen jatkuvan oppimisen.

Yhtiön henkilöresurssiin on saatu vahvistusta myös suunnittelemalla, hakemalla ja toteuttamalla strategiaa toteuttavia hankkeita. AKKE-rahoituksella toteutettava Job Well Done -hanke palvelee sekä työtä hakevia että työtä tarjoavia ja viestii alueesta asuinpaikkana. Hankkeen toteutusalue on Kuusiokunnat ja Suupohja, pl. Kurikka. Hankkeen toiminta päättyy huhtikuussa 2025.

EAKR-rahoitteisia hankkeita on käynnissä kaksi. Kaksivuotinen, elokuussa 2025 päättyvä Uudet teknologiat pk-yritysten kasvun kehittämisen tukena -hanke kartoittaa uusien teknologioiden käyttöönoton haasteisiin liittyviä tarpeita, lisää tietoisuutta ja auttaa yrityksiä tekemään harkittuja valintoja teknologian hyödyntämisessä. Hankkeen toteutusalue on Kuusiokunnat (pl. Ähtäri) ja Järvi-Pohjanmaa. Kaksivuotinen, helmikuussa 2026 päättyvä Think Big! -hanke tukee kasvuyrittäjyyttä. JTF-rahoituksella toteutettava, huhtikuussa 2026 päättyvä Yrityskaupat käyntiin-hanke edistää yritysten omistajanvaihdoksia.

Yrityskentässä syksystä 2023 alkaen tapahtuneiden merkittävien negatiivisten muutosten myötä yhtiön oli mahdollista hakea ns. paikallisen äkillisen rakennemuutoksen (PÄRM) tukea, jonka toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan alueen työllisyystilanteeseen. Yhtiölle myönnettiin rahoitus ja kaksivuotinen, budjetiltaan 250 000 euron hanke "Rohkeasti kohti uutta Alavudella!", käynnistettiin lokakuussa. Yhtiön omarahoitusosuus hankkeessa on 50 000 euroa.

Yhtiön palveluista viestitään mm. kerran kuukaudessa lähetettävällä uutiskirjeellä. Yhtiö ylläpitää pienhankintapalvelua, johon palveluiden tuottajat voivat ilmoittaa tuottamansa palvelut. Pienhankintapalvelun avulla edistetään yritysten tietojensaantia konsernin hankinnoista eri yksiköiden voidessa lähettää tarjouspyynnöt mm. pienhankintapalveluun rekisteröityneille toimijoille.

Riskit/Riskienhallinta:

Yhtiön henkilöstöresurssi on niukka ja siinä ei ole ns. särkymisvaraa. Henkilöriskin on varauduttu mahdollisuuksien mukaisesti varahenkilöjärjestelyin ja verkostoyhteistyöllä.

Luottamuksellisten tietojen käsittely ja vaara niiden päätymisestä kolmannen osapuolen tietoon aiheuttaa tietoturvariskin. Koulutus ja ohje luottamuksellisten tietojen käsittelyyn ja tallentamiseen tulee olla ajan tasalla ja sen noudattamista tulee seurata.

Toimintaympäristössä riski realisoitui alueen yritysrahoituksen tukitason laskettua kymmenellä prosenttiyksiköllä 35 prosentista 25 prosenttiin.

Hankesuunnittelussa toimitaan proaktiivisesti valmistelemalla suunnitelmat ennalta linjattujen ja jo tiedossa olevien periaatteiden ja reunaehtojen mukaisesti

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on johtanut maailmanlaajuiseen taloudelliseen kriisiin, jonka vaikutukset ovat osaltaan realisoituneet mm. rakennustuotealan pitkäkestoisena kysynnän laskuna.

Mikäli alueen yritykset tarvitsevat nykyistä enemmän yritysneuvontaa, eivät niukat resurssit riitä vastaamaan tarpeita. Riskiin on varauduttu prosessien kuvauksella, sisäisin varahenkilöjärjestelyin ja ostopalveluin.

A-Pesti Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Yhtiö harjoittaa toimintaansa yhteiskuntavastuuta kantavasti, edistään osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien sijoittumista koulutukseen ja työelämään.

Yhtiön toimialaan kuuluvat tekstiilien huolto- ja kierrätyspalvelut, hoiva- ja hoitoalan palvelut, puutarha-ala, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut, pienkoneiden korjaus- ja huoltopalvelut, kuljetuspalvelut sekä kaikki muu laillinen liiketoiminta.

Toiminnan painopistealueet:

Palveluiden tuottaminen ja työllistäminen, sekä työllisyyden hoito. Kuntakokeilun verkostotyöhön osallistuminen. Textuuri -hankkeen toteutus suunnitellusti ja Toiminnan Kukan käynnistäminen uusissa tiloissa.

1000 €	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %
Liikevaihto	807	950	877	- 72	92,39 %
Tulos (ennen tilinpäätös-siirtoja ja veroja)	51	13	- 10	- 23	-76,79 %
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nopea, tehokas tuotanto ja tuotannon määrän kasvu.	Toimintoja ja prosessia ohjataan, mitataan ja kehitetään. Osaamisen käyttö työtehtävissä. Työnjohto tiedottaa huoltoa koneiden korjaustarpeista. Henkilökunta huolehtii työympäristön siisteydestä ja siistijä henkilökunnan- ja toimistotiloista. Palveluiden mainonta ja markkinointi.	Toimitus noudattaa sopimusta 1-2 arkipäivää. Oma huolto toiminnassa. Vuosihuollot toteutettu. Tapaturmia ei ole. Asiakaskäynnit, mahdolliset palaverit ja tuloksena 1 uusi palvelusopimus.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kykyjen mukainen työtehtävä	Työvalmennuksen yhteydessä suunnitelma sijoituksesta. Työnjohdon tuki käytettävissä. Perekahdutus; yhtiön oma henkilöstö-opas kaikille työtekijöillä.	Vammasta tai haitasta johtuva työstä poissaolo enintään 5 työpäivää/vuosi/työntekijä

Työkokeilun/työhön tutustumisen mahdollisuus. Tarjotaan työpaikkoja. Työ- ja harjoittelupaikkojen määrän kasvattaminen.	Toimintoja kehitetään ja pyritään luomaan uusia työpaikkoja. Tarjotaan työvalmennus- ja ohjauspalvelua. Verkostotyö tehokasta. Työpaikka - ja tehtäväkoordinaattorin työn tunnetuksi tekeminen. Toimialojen kehittäminen ja kasvattaminen.	Työllistettyjen määrä on suurempi kuin vakituisten työsuhteiden määrä. Toimintavuoden työllistettyjen määrä talousarvion mukainen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstö on ammattitaitoinen ja motivoitunut Työnhaku- ja uravalmennus omana palveluna	Verkostotyö koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Työvalmennus, työnjohdon ohjaus ja opetus. Työnkierto käytössä. (kopio)Kehitetään ja toteutetaan palveluna työnhaku- ja uravalmennus	80 % vakituisesta henkilöstöstä ammattitutkinto, osatutkinto tai perusosaaminen Mahdollistetaan oppisopimuksella kouluttautuminen Työnhaku- ja uravalmentaja rekrytoitu ja palvelu käynnistynyt
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Taloudellinen ja toimiva yhteiskunta vastuuta kantava yritys.	Talouden tarkka seuranta (osavuosikatsaukset, maksatukset, mittarit). Laskutus tehty ajallaan ja viipymättä. Laskutusasiakkaina vain suurimmat vakituiset palvelun ostajat, yksityiset maksu luovutettaessa esim. puhdas pyykki. Mahdollisten investointien suunnittelu/käyttö.	Tilinpäätös positiivinen, vähintään talousarvion mukainen. kassavara on riittävä, maksut ei myöhässä. Ei ulkopuolisia lainoja, osakepääoma vähintään sijoitettu määrä.
Asiakastyytyväisyys kaikissa yhtiön toiminnoissa. Yhtiön tunnettavuuden lisääminen.	Työnjohdon laadun tarkkailu (siisteys, hygienia, pakkaukset). Toimitukset sopimuksen mukaisesti (kuljetuksen aikataulutus, oikeat tuotteet ja asiakaspalvelu). Säilytetään luottamus hyvillä henkilökontakteilla. Toimitaan sopimuksen mukaan. Asiakaspalvelutilanteissa vastataan asiakkaan tarpeisiin esim. tuoteneuvonta. Kilpailukykyinen hinnoittelut, tiivis verkostotyö. Mainonta, markkinointi ja verkostotyö.	Reklamaatiot/huomautukset max 1 kpl/yksikkö. Sopimukset kirjallisena, ei irtisanottuja sopimuksia. Työllisyyden toimintaan sopimus. Asiakkuuksien lisääntyminen.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Strategian mukaiset tavoitteet toteutuivat. Pesulaprosessi toimi moitteettomasti puhtaustulokset ovat olleet hyvät. Keskusteluja avattu uusien asiakkuuksien hankkimiseksi.

Toimintojamme markkinoitiin mm. some -kanavilla, lehdistä ja YLE-Pohjanmaan uutisissa. Järjestimme myös erilaisia tapahtumia, päiviä. Toiminnan kukan uusien tilojen ja opetusmyymälän avajaiset pidettiin kesäkuulla.

Toimitiloja järjesteltiin ja remontoitiin toiminnoille soveltuviksi. Palvelujen sisältöjä kehiteltiin vastaamaan työllisyyden hoitoon. Työllisyyspalvelumme täydentyi työnhaku- ja uravalmentajan palveluilla, sekä Ohjaus- ja valmennuspalvelujen yksikölle valmistui omat toimitilat.

Valmistelimme myös A-Pestin järjestettäväksi 2025 siirtyviä nuortenpalveluja ja palveluun liittyviä asioita.

Toimintavuoden aikana eri toiminnoin A-pesti työllisti 33 eri henkilöä.

Taloudellinen tulos jäi alle arvioidun. Toteutunut myynnin määrä jäi arvioitua pienemmäksi ja investointien osuus oli arvioitua suurempi. Yhtiö investoi aurinkoenergiaan.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Tukityöllistettyjen määrä	19	18	22	4	122,2%
Palvelukuukausien määrä	18	61	61	0	100,0%
Kilomäärä	213	220	213	- 7	96,8%

Riskit/Riskienhallinta:

AVAINHENKILÖN SAIRASTUMINEN, PITKÄ POISSAOLO:

Varaudutaan varahenkilöjärjestelmän suunnitellulla. Viestintä ja tiedottaminen ajantasaista.

Tiedostetaan/ollaan tutustuttu myös "työkaverin" työtehtäviin.

ASIAKKAAN/VALMENNETTAVAN VÄKIVALTAINEN TAI UHKAAVA KÄYTÖS:

Selvitetään taustatiedot uudesta henkilöstä. Mikäli tiedossa uhkaavan käytöksen mahdollisuus, niin henkilöä ei tavata yksin. Tilajärjestelyissä- ja ohjeistuksissa huomioitu turvallisuus.

Laadittu ajantasainen turvallisuusohje on kaikkien tiedossa, saatavilla ja käytössä.

TARTUNTATAUDIT:

Ympäristön siisteys, puhtaus ja järjestys ovat osa turvallisuutta. Työskentelemään tuleville opastetaan ja perustellaan suojavälineiden käyttö, mm. luistamattomat kengät, kumiset suojakäsineet, suojaessut ja korvatulpat tai kuulosuojaimet, sekä myös mikrobien merkitys ja niiltä suojautuminen. Tarvittaessa työaikajärjestelyjen käyttöönotto. Asiakkaille toimitettu ohjeistus, miten likainen pyykki toimitetaan pesulaan.

TULIPALO: Turvallisuusohjeet ajan tasalla, ohjeiden mukaan ja tilannetta harjoitellaan 1 x vuodessa.

RISKIENHALLINTA, toteutuminen 2024:

Arvioituja riskejä vuoden aikana ei ollut.

Alavuden Lämpö Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kaukolämmön tuotanto ja jakelu asiakkaille kilpailukykyisesti liiketalouden periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

Laitosten optimaalinen käyttö ja edulliset polttoainehankinnat sekä lämmönjakelun hoitaminen kuluttajien tarpeiden mukaisesti.

1000 €	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %
Liikevaihto	3 498	3 826	3 739	- 87	97,74 %
Tulos (ennen tilinpäätös- siirtoja ja veroja)	- 490	93	98	6	106,11 %
Lainamäärä	6502	6202	6202	0	100 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lähes kaikki lämmöntuotanto tapahtuu paikallisia polttoaineita hyväksi käyttäen.	Kattiloiden toimivuus ja huollot sekä laadukkaat polttoaineet	Kotimaisten polttoaineiden käyttöaste
Kattila- ja verkostohäviöt saadaan pidettyä alhaisena	Kattilat pidetään puhtaana, jolloin palaminen tapahtuu pienin päästöin. Mahdolliset verkoston vuodot selvitetään pikaisesti.	
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriötön lämmöntoimitus kilpailukykyiseen hintaan	Huollon oikea-aikaisuus ja toimivat varajärjestelmät	Asiakas ei huomaa toimintahäiriöitä. Lämmön hinta on alle vastaavien laitosten keskiarvon.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Vuosi toteutui talousarvion mukaisesti. Alavuden keskustan kaukolämpöverkko uusittiin kokonaisuudessaan. Tällä pyritään samaan vuotoja ja verkostohäviötä pienemmäksi.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Asiakasmäärä kpl	359	362	363	1	100,3 %
Suoritteiden hinta					
Lämmön verollinen kuluttajahinta €/MWh	69,44	74,4	81,58	7,18	109,7 %
Suoritteiden määrä					
Lämmön tuotanto MWh	60 146	59 410	58 085	- 1 325	97,8 %
Lämmön myynti MWh	51 767	51 850	48 766	- 3 084	94,1 %
Verkostohäviö %	13,93	16	16,04	0,04	100,3 %

Riskit/Riskienhallinta:

Valtionhallinnon ennakoimattomat ja vaihtelevat päätökset.

Epävarmuus eri lämmön tuotantotavoista jatkuu. Vaihtoehtoja poltolle on vielä hyvin vähän olemassa meidän kokoisille laitoksille. Yhtiö seuraa markkinoita ja valtiovallan päätöksentekoa.

Alavuden Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Luomme parempaa vuokra-asumista jokaiseen elämänvaiheeseen kiinnittämällä huomiota asukastyytyväisyyteen, asumisviihtyvyyteen, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaa Alavuden Vuokra-asunnot Oy:n hallituksen 6.10.2020 hyväksymä strategia vuosille 2021–2028. Strategian painopistealueet ovat:

Toimimme asiakaslähtöisesti.

Vuokra-asuntokannan kehittäminen.

Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.

Uudistumme rohkeasti.

Hyvinvoiva yhtiö - talous kunnossa.

Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.

1000 €	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %
Liikevaihto	3 430	3 577	3 488	- 89	97,51 %
Tulos (ennen tilinpäätös-siirtoja ja veroja)	30		59	59	0,00 %

Lainamäärä	11334	10790	10750	40	0,40 %
------------	-------	-------	-------	----	--------

Liikevaihto on noin 3 488 000 euroa, kun se edellisenä vuonna oli noin 3 430 000 euroa. Liikevaihto kasvoi 1,7 prosenttia edellisvuodesta, mutta liikevaihtotavoitteesta jäätin 89 000 euroa.

Liikevoitto on 360 480 euroa. Rahoituskulujen jälkeen voitto ennen tilinpäätössiiroja ja veroja on 58 700 euroa.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.	Näkyvyyden lisääminen verkossa.	Suunnitelmallinen viestintä verkossa.
Kilpailukykyinen vuokra-asuntokanta.	Asuntokantaa kehitetään ja kunnostetaan suunnitelmallisesti kysyntää vastaavaksi ylläpito- ja korjaustoimilla. Vuokrataso on kohtuullinen alueen tulotasoon.	Vuoden keskimääräinen käyttöaste on 95 %.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit

Asukkaiden asumistyytyväisyyden edistäminen.	Asukastyytyväisyyskysely	Kyselyn palautteeseen reagoiminen.
Otamme käyttöön sähköisiä palveluja ja helpotamme asiakkaiden asiointia.	Tampuuri-ohjelmiston asuntohakupalvelun käyttöönotto.	Käyttöönotto vuoden 2024 aikana.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.	Valmius muuttaa omia työskentelytapoja ja hyödyntää uutta teknologiaa. Liiketoimintaa tukevan osaamisen kehittäminen.	Asiantuntijuuden ja osaamisen vahvistaminen.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Vuoden keskimääräinen käyttöaste oli 94 % (tavoite 95 %). Vaikka tavoitteesta jäätiin, käyttöastetta voidaan pitää kohtuullisena. Käyttöasteen laskuun vaikuttivat muun muassa asukkaiden muutto pois paikkakunnalta työllistymisen vuoksi. Myös asuttamisen päättymisen vaikutti käyttöasteeseen.

Yhtiö hallinnoi asunto- ja kiinteistökantaansa aktiivisesti ja ennakoiden tulevaisuuden tarpeita. Tavoitteena on parantaa käyttöastetta.

Näkyvyyttä on onnistuttu lisäämään suunnitelmallisella sisällöntuotannolla kotisivulle ja mainonnalla sosiaalisessa mediassa, mikä on parantanut brändin tunnettavuutta.

Asukastyytyväisyyden positiivinen kehitys on strategiamme onnistumisen kannalta olennainen mittari. Kysely kartoittaa asukkaiden tyytyväisyyttä asumiseen ja yhtiön toimintaan.

Saimme arvosanaksi 4,16 (asteikko 1–5, tavoite 4).

Toimintavuoden aikana panostimme sähköisen asioinnin toimintaketjuun. Otimme käyttöön asunnonhakijoille suunnatun Markkinointihaun, joka on asuntohakupalvelu. Palvelussa vuokrakohteiden tiedot viedään verkkosivulle, mikä helpottaa asunnonhakua.

Henkilöstölle tehtiin osaamiskartoitus, jossa selvitettiin osaamisen yleinen taso, ydinosaamiset sekä kehittämisaalueet. Yrityksen kilpailukyky paranee, kun se pystyy hyödyntämään henkilöstönsä osaamista tehokkaammin ja vastaamaan markkinoiden muuttuviin tarpeisiin.

SUORITTEET	TP2023	TA2024	TP2024	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Vuokra-asuntojen määrä	570	570	570	0	100,0 %
Asuntojen käyttöaste	96	95	94	- 1	98,9 %

Riskit/Riskienhallinta:

Asuntojen vuokrauksen merkittävimmät riskit liittyvät kysynnän muutoksista johtuvaan käyttöasteen laskuun. Käyttöastetta seurataan kuukausittain.

Merkittävimmät kiinteistöihin liittyvät riskit ovat tulipalo- sekä vesivahinkoriskit. Yhtiö on varautunut näihin vakuutuksilla.

7 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Alavudella 31.3.2025

Alavuden kaupunginhallitus

7.2 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Alavudella _____ / _____ 2025

Oy SK-Reviisorit Ab

Ilari Karhu
JHT, HT

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET

8.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Arkistointi sähköisenä

Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito

Arkistointi paperisena

Talousarvion toteutumisvertailu
Käyttöomaisuuskirjanpito

Tilinpäätös sidottuna

Muut tilinpäätösasiakirjat

Tase-erittelyt
Liitetietoerittelyt
Tilikartta
Kirjaussuunnitelma
Menetelmäkuvaus

Tositelaji		Käytetyt tositenumerot		
05	Jaksotustositteet	030401	-	030403
10	Tiliotetositteet	910001	-	910015
14	Muistiotositteet	520001	-	520392
15	Käyttöomaisuustositteet	210001	-	210002
16	Kassatositteet	250001	-	250010
17	Avaavan taseen korjaus	030001	-	030000
19	Vyörytykset	030501	-	030500
20	Yleislaskutus	300001	-	322127
25	Päivähoitolaskutus	950001	-	951151
30	Myyntireskontrasuoritukset	960501	-	961311
40	Taloustoimiston ostolaskut	420001	-	420334
41	Taloustoimiston skannatut ostolaskut	000001	-	000046
47	Finvoice ostolaskut	040001	-	053318
50	Ostolaskujen suoritukset	500001	-	500271
60	Palkkatositteet	960001	-	960038

8.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tilinpäätösaineisto säilytetään ensisijaisesti paperisessa muodossa. Pää- ja päiväkirjoja, reskontratietoja ja palkka-aineistoja soveltuvin osin säilytetään sähköisessä muodossa.

8.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelma

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvon alentumiset}$

Vuosikate € / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Rahoituslaskelma

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

= toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

(laskennalliset lainanlyhennykset = $\text{lainat} \times 8\%$)

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tase

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukas-määrä}$

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin tunnusluvut

Tuloslaskelma

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvonalentumiset}$

Vuosikate € / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Rahoituslaskelma

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

=toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

(laskennalliset lainanlyhennykset = $\text{lainat} \text{€} / 8 \text{v}$)

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tase

Omavaraisuusaste (%)

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainat € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Kertynyt yli / alijäämä (1 000) €

= $\text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä} / 1\,000$

Kertynyt yli / alijäämä € / asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Taseyksikön tunnusluvut

Tuloslaskelma

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalla maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalla maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Rahoituslaskelma

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= $(\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

148

Maksuvalmius

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio

= $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tase

Kertynyt yli- / alijäämä

= Edellisten tilikausien yli- / alijäämä + Tilikauden yli- / alijäämä

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$